



(శ్రీ):

ఉ పాదా త్తః .



యం శైవాస్సముపాసతే శివస్థితీ బ్రహ్మేతి వేదాన్వితా
 బౌద్ధాబుద్ధస్థితీ ప్రమాణపటవః కథేతి నైయాయీకాః ।
 అహం శ్చేతి హజైన శాసనమతాః కమేతి మిమాంసకాః
 సోయం వోవిదధాతు వాంఛితఫలం శ్రీకేశవస్సవదా ॥
 సోయం పాయాదపాయాదపహసితసరోజాతనేత్రాంతరశ్రీ
 రాకల్పంకల్పవృక్షానివ విపులకృపాసారధారాధర్యః ।
 లక్ష్మీవక్షోజశైలౌపరి కపిశఙ్ఖటి విద్యుదుద్యోతమానః
 శ్రీనాగగ్రామధామానిశవతిభవనా భావితా కేశవోనః ॥

అఖల హేయప్రత్యసేక కల్యాణగుణైకతాన శ్రీభగవత్ప్రతిరూప
 పరమపురుషార్థసిద్ధయై శేషశేషిభావజ్ఞానపూర్వకసాక్షాదుపాసన
 మనుకూలసామగ్రి. సాక్షాదుపాసనస్తుదహరవిద్యాదిరూపం. తదేవా
 నంతాక్షయఫలకం. అథ యదిదమస్మిన్నప్రపంచపురెదహరంపుణ్డరీకంవే
 శ్మేత్యాది శ్రుతిసిద్ధోపాసన విశేషవిస్తరవ భగవచ్ఛాస్త్రాక్ష బాహ్య
 భ్యంతరయాగలక్షణం సమారాధనం. బాహ్యయాగశ్చ భగవత్రాప్త
 ప్రతిబంధకీభూత బాహ్యవాసనావనోదకః ॥ శ్లో ॥ బాహ్యోత్థవాస
 నావిప్ర బహుజన్మాజితాదృఢా । లోలీకృతోనయాహ్యత్మా శుద్ధా
 శుద్ధస్వరూపయా ॥ యామంత్రవిషయాశుద్ధా క్రియాశాస్త్రస్వరూ
 పదా । సముత్థానవినాశార్థం తస్యాస్సంకుటితీతం ॥ బాహ్యభ్యంత
 రరాభ్యంత్ర క్రియాభ్యంత్రస్మయోభవేదితి జయాభ్యేభగవా ॥
 బింబాకృత్యాత్మనాబింబే సమాగత్యావతిష్ఠతే । కరోత్యమూర్తా

మఖిలాం భోగశక్తింతుచాత్మసాత్ ॥ మంత్రైర్యథోక్తైరారాధ్య
 సూక్తైనపురుషేణవా । అథవాద్వాదశాణాద్వై ర్మంత్రైర్బింబ
 ముఖేహరిం । ప్రపద్యతేపరంశ్రేయో నిష్కామోయదిపూజకః । ఇతి
 సాత్వతపాద్మయోః భగవద్వచనాత్ ధ్యానలక్షణాభ్యంతరయాగస్య
 దాద్యాపాదనద్వారాతదుపకారకః । పరమనిశ్చేయససాధకశ్చ
 బాహ్యయాగోపకరణీభూతాచాప్యతాకీ ॥ తథాలక్ష్మీతంత్రే ॥
 అచాపితాకీయూస్యా త్సాపిషాద్ధుణ్యవిగ్రహేతి ॥ నన్వమూలక
 త్వాత్పురుషవచనాచ్చ కథంప్రామాణ్యమాగమస్యేతిచేన్ద్రైవం ఏకా
 యనశ్శ్రుతి మూలకత్వాద్భగవన్ముఖారవిందమకరందధారారూపత్వా
 చ్చ తథా ॥ ఈశ్వరపాద్మయోః ॥ శృణుధ్వంమునయస్సవే వేదమె
 కాయనాభిదం । మోక్షాయనాయవైవంథా ఏతదన్యోనవిద్యతే ॥
 తస్మాదేకాయనన్నామ ప్రవదంతిమనీషిణః । మహతోవేదవృక్షస్య
 మూలభూతోమహానయం ॥ స్కంధభూతాఋగాద్యాస్తే శాఖాభూ
 తాశ్చయోగినః । జగన్మూలస్య దేవస్య వాసుదేవస్యముఖ్యతః ॥ ప్రతి
 పాదకతాసిద్ధా మూలవేదాభ్యతాద్విజాః ॥ మూలవేదానుసారేణ
 చందసానుష్ఠుభేనచ । సాత్వతంషష్ఠరంచైవ జయాభ్యేత్యేవమా

బింబాకృత్యాత్మనాఇతి ॥ బింబం=ఆరాధకైర్యథారుచి సువ
 ణారజతాదిభిర్నిర్మితప్రతిమా తస్య ఆకృతినివకృతిః యస్యసః బిం
 బాకృతిః సచాసాత్త్వాచేతికర్మధారయః । అత్ర ఆత్మశబ్దావిగ్రహవరః ।
 బింబసదృశవిగ్రహేణేత్యర్థః । బింబప్రతిమాయాంసమాగత్యసమిక్త్యే
 కీకారే నీరక్షీరవదవిభాగేన సంశ్లేషంప్రాప్యేత్యర్థః । అయంప్రాకృత
 భాగః అయమప్రాకృతభాగ ఇతివిభజ్య జ్ఞాతుంయథానశక్యేత తథా
 వరప్రవాహ విభవాదిబింబానురూపేణ శరీరేణ తత్రబింబే ఏకీభూయ
 సన్నిదధాతీత్యుక్తంధవతి ॥

దికం | దివ్యంసచ్చాస్త్రజాలంతు కృత్వాసంకషణాదిభిః || పృథక్
యామాసభువి సవలోకహితైషిభిరతి | తంత్రాణాంచైవసర్వేషాం
వక్తానారాయణస్వయం | శ్రోతారోమూర్తిభేదాశ్చ ఋషయశ్చ
సేతామహాః ఇతి | ననుస్వేనస్వప్రామాణ్యప్రతిపాదన మనువపన్నమి
తిచేత్ సత్యంఋషయోదేవాశ్చప్రమాతారః తైర్యదుక్తంతప్రమితి
కరణం తదుక్తావప్రామాణ్యేవేదాదాసవత్ప్రమేయషేయత్వాది దు
శ్చంకావేదోముఖైరప్యపరిహర్యైవ తద్వద్భగవచ్చాస్త్రస్యాపి వేద
మూలకత్వాదా శాండిల్యాద్యాప్రపంచసంప్రమాణం. తథాసతి ||
శ్లో || ఆవిధ్యమతిమంథానం దధోఽఘృతమివోద్ధృతం | నవసీతయ్య
థాదధోఽద్వివదాంబ్రాహ్మణాయథా || అరణ్యకంచవేదేభ్యోఽపి
భ్యోయథామృతం | ఇదంమహాపనిషదం చతుర్వేదసమన్వితం |
సాంఖ్యయోగకృతాంతేన పంచరాత్రానుశబ్ధితం || ఇదంశ్రేయ్యుదం

తంత్రమితి || తంత్రంప్రధానైరాధ్యంతః ఇతికోశశాః || తంత్రం
స్వరాష్ట్రచింతాయాం శాస్త్రావధిముఖేస్వీతివైజయంతి | తంత్రంకు
టుంబకృత్యైస్యాత్ సిద్ధాంతేచోపధోత్తమే | ప్రధానతంత్రవాయచ
శాస్త్రభేదేపరిచ్ఛదే | శ్రుతిశాఖాంతరేషేతే ఉభయాభ్యప్రయో
జకే || ఇతికర్తవ్యతాయాంచేతి మేఽనీకోశే || తంత్రంస్వరాష్ట్రచిం
తాయాం తంత్రవాయచపరిచ్ఛదే | యోగప్రయోగే సిద్ధాంతేశాస్త్ర
ముఖ్యావధేషుచ | ఏకస్యైవోపయోగత్వేకుటుంబవ్యాకృతావపీతి
నానాభాగరత్నమాలాయాం || శబ్దస్తోమమహానిధా || తనోతివిపులా
నధాన్ తత్త్వమంత్రసమాశ్రితాన్ | త్రాణంచకురుతేయస్సాత్తం
త్రమిత్యభిధీయతే || తనోతితస్యత ఇతివాతంత్రమితి శబ్దకల్పదుర్మే ||
కుల్లూకభట్టవచనం విష్ణుపురాణవ్యాఖ్యానాయాం || వైదికీతాంత్రీకి
చైవ ద్వివిధాకీర్తితాశ్రుతి | ఇత్యాదివచనేనతంత్రశబ్దస్య నిబంధన

బ్రహ్మ ఇహహితమనుత్తమం । ఋగ్యజుస్సామభిజాప్తమథవాంఘ్రి
 రింద్రైవశశిమోక్షధర్మీయం పరమాణిపారావారమహామహిమ బాద
 రామగవచసూచాత్మప్రమాణం ॥ ఏవంచ ధృతోధ్వోపుండ్రోవర
 మేతారంనారాయణం సాంఖ్యయోగాధిగమ్యమిత్యథవణశుతీరసి
 మంచరాత్రిమేవనిసప్తి. పంచరాత్రశబ్దోనిరుక్తఃకపింజలేన । వృథివ్యా
 దీవితత్వాని గుణాఃపంచమహామునె । రాత్రయోదేహినఃప్రోక్తా అవి
 చ్యాయైవతత్వతః । తేభ్యోవిలక్షణంవిష్ణుం భుక్తిముక్తిప్రదాయకం ।
 దక్షిణాయంతిచశేగ్రంథాః పంచరాత్రింప్రకీర్తితా ఇతి । ఏతచ్ఛా
 త్రస్యఅధగవతఃపరంవరాప్రాప్తిశ్చశుతా వివరీవత్తి ॥ అత్రోళం
 సింహానామోక్తే ॥ భూమిశ్చైవావతీర్ణేన విష్ణునాప్రభవిష్ణునా ।
 మునిర్విస్సావేశభూతస్య యదుక్తంపునరేవహి । బదర్యాశ్రమసం
 స్థేః క్రథువాగోకకారిణా । ధర్మమాగావతారాథం ప్రతేనా
 నేవనర్తమా ॥ ఇత్యారభ్య ॥ తచ్చుఃపాద్యంమునిశ్చేష్టాః ధర్మ్యం
 పంసాకరాకం । యాదృక్ప్రాప్తమయాపూర్వం పరితుష్టాచ్చనా
 రవాన్ । జ్ఞాతైస్సంసారభూతంచ ఆధీతంహిపురామయా । తద్య
 వ్సంధ్యంవసిష్యాది ఆత్మా యేతుమథాస్థితం । ఇతి చతురాత్మ్య
 వాసంవతిపాదకత్వాదస్యాగమసంజ్ఞాచ ॥ తదాపాష్కరే ॥ కతవ్య
 స్త్వేవనైయత్ర చాతురాత్మ్యముపాస్యతే । క్రమాగతైఃస్వసంజ్ఞాభిః
 క్రాంతైరాగమకృతమితి ॥ తత్రానుబంధచతుష్టయంపాద్యై ॥
 త్రయోనంచశాస్త్రస్య మోక్షఃప్రకృతిదులభః । అభిధేయంధగ
 వతస్సమారాధనముత్తమం । సంబంధోపేష్యతేసద్భిః సాధ్యసాధనల

శాస్త్రవిర్యభః । ॥స్తునిశ్చిహ్నాదైవసిద్ధాంతమసి ప్రతితంత్రసిద్ధాంత
 వితిప్రసిద్ధం । ఆగమవితి । శబ్దస్తోమమహానిధా ॥ ఆగతంశివవక్త్రేభ్యో
 గతంచగిరిశుకౌ । మతంచవాసుదేవస్యతస్మాదాగమముచ్యతే ॥

శ్రీః । ముముక్షురధికారీస్యాదితి శాస్త్రీమనిశ్చితః । ఇతిదృష్టాదృష్టో
 భయశ్రుతిమూలకత్వాన్మోక్షముఖ్యఫలకత్వాద్భగవదు పజ్జత్వాన్ము
 ముక్షుభిః పంచరాత్రోదితమవశ్యమనుష్ఠేయమితి నిష్కర్షః । అజ్ఞాతే
 భగవత్తత్వేదులభావరమాగతిః । తథానారాధితేచైవ సాత్త్వికేన
 తుకమణా ॥ ఇతిజయాఖ్యేభగవద్వచనేనారాధ్యారాధనజ్ఞాసాప్ర
 స్తూయతే । ఆరాధ్యంభగవచ్ఛబ్దవాచ్యం । భగవచ్ఛబ్దార్థస్తువా
 మనసంహితాయాం । జ్ఞానశక్తిబలైశ్చయః పీర్యతేజాంసిషడ్గుణాః ॥
 షడ్జాంగుణానాంనివహా భగవత్పరిభీత్యతే ॥ భగోస్తీభగవానిత్యం
 భగవచ్ఛాస్త్రనిణయః । మయ్యేవభగవచ్ఛబ్దో నాన్యదేవేమవ
 తతే ॥ జ్ఞానాదయోనిరుక్తాః అహిబుద్ధ్యసంహితాయాం ॥ అజ
 డంస్వాత్మసంబోధి నిత్యంసర్వావగాహనం । జ్ఞానంనామగుణంప్రా
 హుః ప్రథమంగుణచింతకాః । స్వరూపంబ్రహ్మణస్తచ్చ గుణశ్చపరి
 గీయతే । జగత్ప్రకృతిభావోయస్సాశక్తిఃపరికీర్తితా । కర్తృత్వం
 నామయత్తస్య స్వాతంత్ర్యపరిబృంహితం । ఐశ్వర్యంనామతత్త్వోక్తం
 గుణతత్వాధాచింతకైః । శ్రమహనిస్తుయూతస్య సంతతంకువతో
 జగత్ । బలంనామగుణస్తస్య కథితోగుణవిత్తమైః । తస్యాపాదాన

అన్యత్రమంత్రీశాస్త్రీ ॥ సృష్టిశ్చప్రళయశ్చైవ దేవానాంచతథార్ప
 నం । సాధనంచైవసర్వేషాం పురశ్చరణమేవచ । షట్కర్మసాధనం
 చైవజ్ఞానయోగశ్చతుర్విధః । సప్తభిలక్షణైర్యుక్తం త్వాగమం
 తద్విదోవిదుః ॥ తంత్రశాస్త్రీ ॥ సిద్ధంసిద్ధైఃప్రమాణైస్తుహితంవాక్రమర
 త్రిచ । ఆగమంశాస్త్రమూప్తానామితి ॥ ఈశ్వరే ॥ కర్తవ్య త్వేనవై
 యత్ర చాతురాత్యముపాసతే । క్రమాగతైస్సుసంజ్ఞాభి బ్రాహ్మణై
 రాగమంకృతమితి ॥ అన్యత్ర ఆసమంతాద్ధమయతిధర్మాధర్మాప
 రంపదం । ఆగమస్తేనకథితఇతివేదవిదోవిదుః ॥

భావేపి వికారవిరహోహియః । వీర్యంనామగుణస్సాయ మచ్యుత
 త్యాత్మరాహ్వయః । సహకార్యసవేత్తాయా తత్తైజస్సముదాహృ
 తం ॥ ఏతేశక్త్యాదయఃపంచ గుణా జ్ఞానస్యకీర్తితాఃఇతి । భగవచ్ఛృం
 వాచ్యంతల్లక్ష్మీనారాయణాఖ్యం. లక్ష్మీతంత్రైభవద్భావాత్మకంబ్రహ్మ
 తతస్తచ్చాశ్వతంపదం । భవన్నారాయణోదేవో భావోలక్ష్మీరహం
 వరా । లక్ష్మీనారాయణాఖ్యాతం అతోబ్రహ్మసనాతనం ॥ అన్యో
 న్యైనవినాభావా దన్యోన్యైనసమన్వయాత్ । తాదాత్మ్యంవిధిసంబంధం
 మమనాథస్యచోభయోరితి ॥ అనయోరేకతత్వతాతత్వైవ తస్యా
 హంపరమాశక్తిరహంతానంతచిన్మయీ । భిన్నాభిన్నాచవర్తేహం
 జ్యోత్స్నేవహిమదీధితే ॥ తావావాంతత్వమేకస్తు ద్విధాభూత్వావ్య
 వస్థితే । అంతరాత్మతయాతత్త దహంకారపదాస్పదం ॥ అచింత్యా
 ననుయోజ్యేన హేతునాయేనకేనచిత్ । శక్తిమచ్ఛక్తిభావేన తద్ద్వి
 ధావ్యవతిష్ఠతే ॥ ఇతి ॥ అత్రవిశేషస్తస్మిన్నేవలక్ష్మీతంత్రే ॥ సుసిద్ధ
 యోగతత్వానా మధికారఃపరాత్మని । వ్యామిశ్రయాగయుక్తానాం
 మధ్యానాంప్రహాభావన । వైభవీయాదిరూపేషు వివేకవిధురాత్మ
 నామితి । ఆరాధనంతు మంత్రసిద్ధాంతాది లక్షణతత్త్వంహితోక్తం
 సిద్ధాంతాంతరసంకీర్ణంచ ॥ పాద్యై ॥ సిద్ధాంతేషుచతుష్కం పూ
 వైశ్వభిరనుస్థితం । త్యక్త్యా సమాశ్రయేదన్యం సరోబవతికిల్బిషి ।
 తస్మాజ్జన్మప్రభృత్యైక రాధాంతనియతోభవేత్ । అన్యథాకులమూ
 త్తానం సవకంనాశయతిస్వయం । మంత్రీమండలకుండాది క్రియా
 ముద్రోపచారకైః । యోగంసయతియోమోహా త్వసిద్ధాంతోక్తవత్కం
 నా । సోపిస్యకులజాన్సవాక స్వరమాత్మానమంజసా । నయేన్నిరయ
 మత్యుగ్రం పురుషాన్పురుషాధమః । నిష్ఫలాచక్రియాతస్య ప్రత్యు
 తానర్థకారణం । కుప్యేచ్ఛదేవస్తతోహో రాజరాష్ట్రక్షయావహం ॥
 ఇత్యాదియోగసిద్ధాది కార్యారాధ్యత్వాత్పరస్యపరవాసుదేవమృధా

నం మంత్రసిద్ధాంతలక్షణం, తేష్యయమంత్రసిద్ధాంతః పాద్యసంజ్ఞోవి
 ధీయతే ॥ ఇతిపాద్యవచనాత్ ॥ ఘంత్రసిద్ధాంతినాం పాద్యసంహితాను
 ఘానమేవశరణం నాన్యథా. తస్మాత్పాద్యసంహితామూలమనుస్మత్య
 తత్రత్యుంగమంత్రోద్ధారాధ్యాయోక్త మంత్రావస సర్వత్రోద్ధృత్య
 తత్రానుక్తవిషయాన్సర్వా లభ్యవగమన్యాయేన సాధితఃపర
 తంత్రేయస్వతంత్రేచసమాశ్రితః । సహ్యభ్యవగమన్యాయో
 మనసోఽనుమతియథా ॥ ఇతిసంహితాంతరేపిసంగృహ్య ఇతర
 క్రియాయైరవచందికా వ్రయోగమణిమాలికా సాత్వతామృతసార
 చందికా వ్రయోగదీపికాదిప్రాచీనవ్రయోగానవలంబ్య మంత్రసాం
 కర్యాదిపంచవిధసాంకర్యదోషరహిత ఏషఃప్రయోగోరచితః ॥

ఆమూలచూడమస్య గ్రంథస్య పరిశోధనేన ప్రకటికృతాను
 కంపానాం శ్రీమన్మహారాజ సంస్కృతమహాపాఠశాలా పుస్తకాగార
 పండితానాం వ్యాకరణవిదుషాం శ్రీమతాం శ్రీనివాసరాఘవాచా
 ర్యారామపహరామ్యనంతా వ్రణామా ॥

ఆకల్పం విలసంతుసాత్వతమత ప్రస్ఫుఢిదుష్పద్ధతి
 వ్యాముగ్ధోద్ధతదుర్విదగ్ధఋషిదైవదగ్ధ్యవిధవంసినః ।
 శ్రీమన్నాథమునీంద్రవర్ధితధియోనిఘాతవిశ్వాశివాః
 సంతస్సంతతగద్యపద్యపదవీహృద్యానవద్యోక్తయః ॥

ఇతి పాంచరాత్రికాణామనుచరః
 ఘణిపురం రంగస్వామిభట్టాచార్యః.

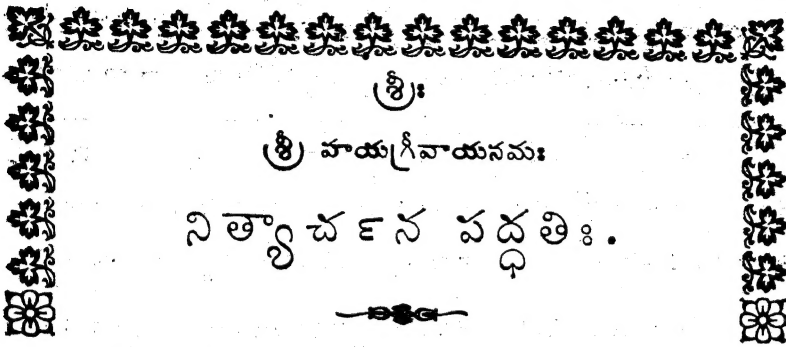
శ్రీమత్మహారాజ సంస్కృతమహాపాఠశాలా పాంచరాత్ర
 గమోపాధ్యాయః ॥

విషయ సూచిక.

భగవదారాధనవిధి:
పరివారాచారవిధి:
భూతశుద్ధి:
మంత్రన్యాసవిధి: (ఆత్మనః)
మానసయాగవిధి:
మానసహోమవిధి:
బాహ్యయాగవిధి:
యోగపీఠాచారవిధి:
మంత్రన్యాసవిధి: (బింబస్య)
స్నానాసనవిధి:
అలంకారాసనవిధి:
భోజ్యాసనవిధి:
జపవిధి:
నిత్యహోమవిధి:
నిత్యోత్సవవిధి:
శయ్యాసనవిధి:
అగ్నివ్రతిష్ఠాపనవిధి:
వాసుదేవపుణ్యహవిధి:
వరతంత్రపీఠలక్ష్మ్యారాధనవిధి:
పురుషసూక్తారాధనవిధి:
వంచసంస్కారవ్రయోగ:

౧
౨
౩
౪
౫
౬
౭
౮
౯
౧౦
౧౧
౧౨
౧౩
౧౪
౧౫
౧౬
౧౭
౧౮
౧౯
౨౦
౨౧
౨౨
౨౩
౨౪
౨౫
౨౬
౨౭
౨౮
౨౯
౩౦
౩౧
౩౨
౩౩
౩౪
౩౫
౩౬
౩౭
౩౮
౩౯
౪౦
౪౧
౪౨
౪౩
౪౪
౪౫
౪౬
౪౭
౪౮
౪౯
౫౦
౫౧
౫౨
౫౩
౫౪
౫౫
౫౬
౫౭
౫౮
౫౯
౬౦
౬౧
౬౨
౬౩
౬౪
౬౫
౬౬
౬౭
౬౮
౬౯
౭౦
౭౧
౭౨
౭౩
౭౪
౭౫
౭౬
౭౭
౭౮
౭౯
౮౦
౮౧
౮౨
౮౩
౮౪
౮౫
౮౬
౮౭
౮౮
౮౯
౯౦
౯౧
౯౨
౯౩
౯౪
౯౫
౯౬
౯౭
౯౮
౯౯
౧౦౦





శ్రీ:

శ్రీ హయగ్రీవానమః

నిత్యచక్షుః పద్ధతిః .



శ్రీశం శంఖగదాసి పంకజధరం బ్రహ్మణమబ్జాసనం ।

యోగీంద్రంకపిలంద్విజిహ్వనృపతింపద్మంససంవతఃకం ।

కణ్వంసవఃముసింద్రసంస్తుతపదాంభోజం సమస్తాన్ గురూన్ ।

శ్రీవిష్ణ్వగమసారసింధుకలశీడిభానదంభాన్ భజె ॥

వందెలక్ష్మీపతిందేవం శంఖచక్రగదాధరం । విద్యామూర్తిః
హయగ్రీవం శబ్దార్థజ్ఞానసిద్ధయై ॥

అథాచార్యః కాల్యంకమః యథావిధినివర్త్య భగవదాల
యమాసాద్య పాదావాహనుహస్తావామణిబంధనంప్రత్యేశ్య ద్విరా

॥ శ్రీయైనమః ॥

శ్రీపాంచరాత్రవక్తారం నారాయణమహాశ్రియమ్ ।

చమూపతించతువక్త్రం కౌశికాదిగురూభజె ॥

శ్రీ పాంచరాత్రశాస్త్రాణి సాత్వతాదీనిశాస్త్రతః । కేశవార్య
ముఖాల్లభ్యతదథాఽంశ్చవిశేషతః ॥ తేభ్యః పూజోపయుక్తానిపా
ద్మానుక్తానియానిచ ॥ సంగృహ్యతానిసవాణిసుఖబోధాయకారి
ణామ్ ॥ భగవద్వంశజాతేనరంగరాజేనకారిణా ॥ క్రియతేపాద్యమా
గేణభగవద్యాగదీపికా ॥

చమ్య బలిపీఠస్యపురతస్సాష్టాంగప్రణమ్య ఆలయంద్విఃపదక్షిణీకృ
త్య గభః కేహద్వారపాశ్వణంగత్వా హృదయే-ఓం-జ్ఞానాయనమః

తంత్రాంతరేపికథితం అనుక్తంగ్రాహ్యమేవహి || అనుక్తమ
స్యతోగ్రాహ్యమవిరుద్ధమపేక్షితం || ఏవంపాద్దాదివచనాన్నసాంకర్యం
కదాచన | తస్మాదారాధకైగ్రాహ్యనిరసూయావర్తేస్సదా || ౨ ||

ఆచార్యః ఇతి || భగవచ్ఛాస్త్రైపాంచరాత్రికాణామేవ ఆచా
ర్యశబ్దవాచ్యత్వంప్రసిద్ధమ్ || తద్యథా పాద్మేపృతిష్ఠావిధౌ || శ్లో ||
ఆచార్యలక్షణంబ్రహ్మకథయామియథాతథమ్ || ఆదాతుబ్రాహ్మ
ణోవిద్వాంశంచరాత్రీపరాయణః || ఆచార్యంవరయేత్పుర్యంతద
ధీనాహిసిద్ధయః || ఇతి || కింతు పాంచరాత్రికాణాం అన్యానినామా
న్యపి సుప్రసిద్ధాని, యథా భాగవతః, భట్టారకః, భగవద్వంశ్యః,
మంత్రీ, కారీ, దేశికః, సాత్వతః, ఏకాయనః, ఏకాంతికః, వాసు
దేవికః, పాంచరాత్రికః, భగన్మయాః, రహస్యామ్నాయనిష్ఠాః, శ్ర
య్యంతజ్ఞానసంపన్నాః, ద్వాదశాక్షరతత్త్వజ్ఞాః, చతుష్పాదావి
భాగవిదః, అచ్చిద్రవంచకాలజ్ఞాః, ఇత్యాది ||

కాల్యం కమఃఇతి, అనంతాభ్యే || శ్లో || స్నానాచమనశౌచే
నప్రాణాయామేనదేశికః | అంతర్బాహిశ్చరీరస్య సాధకస్యవిశుద్ధ్యతి ||
స్నానమూలాఃకీర్యాస్సవాఃఫలసంసిద్ధిహేతవః || తస్మాత్స్నానంప్ర
కుప్లేతదేవషిఃసితృతపణే || ౩ || ఇత్యుక్తత్వాత్ || పాద్మేసప్త
విధస్నానస్వరూపముక్త్యా తత్రైవ త్రయోదశాధ్యాయే వంచకాల
విధౌ అఘమషణస్నానమపుష్కం || శ్లో || న్యాసమగ్రేవడంగానాం
కృత్వాదాయమృదంకరే | సవ్యేనిధాయకృత్వాతుత్తిధామూలాగ్ని
మధ్యతః || మూలేస్థితాంమృదంపూర్వమభిమన్త్యాస్త్రవిద్యయా | విది

శిరసి-ఓం బలాయస్వాహా శిఖాయాంఓం-వీర్యాయవవత్ జాహ్వాః
ఓం-విశ్వాయాః-హుం నేత్రయోః-ఓం-తేజసే-ఘట్ శిరః కరితః-

తేదిత్యుచో ధావ్యాయామధరాయామపిత్రివేత్ । తతోమధ్యస్థితాం
మృతాన్నిముదకేమూలవిద్యయా । నిత్యవ్యభాగమగ్నిస్థంకరాభ్యాంక
రయోద్వయోః । విధాయపంకమంభోభిదశశయిత్యాచపూషణం ।
అస్త్రహీనాంగవిద్యాభిరాపాదతలమస్తకం । ఆలిప్యదేహమఖిలమవ
గాహ్యచవారిషు । దేవమావాహ్యలక్ష్మీశందత్వాచాఘ్నాకాదికంత
తః । తత్పాదతొశనాంభోభిఃపాణిభ్యాంకుంభముద్రయా । పావనైశ్చ
రసిన్యస్తైరాత్మానమభిషిచ్యచ । వాసుదేవమభిధ్యాన్యాలఘుమషణ
ణమాచరేత్ । ఇతి స్నానంవాతప్రతోయేనదోషవైషమ్యసంభవే ।
నాభేరధస్తాద్వాదేహంతొశనిత్యాత్మనస్తనం । ఇతి. పాద్మేత్రీయో
దశే, అథవాదేశకాలాదిశరీరస్యగుణానపి సమాలోచ్యతతోదేవిహ్యు
ప్ల్యోదేనాథవారమే । మస్త్రస్నానాదివాక్యత్వానిత్యకర్మసమాచరేత్ ।
ఇతి. శ్రీవ్రశ్నే అష్టావింశే, ఆజానుపాదావ్రతొశ్యేతి । కపింజల పంచ
దశే, పాదవ్రతొశనంకృత్వా ఆచమ్యచజితేంద్రియః । కేహంప్రదక్షి
ణీకృత్యద్వారపాశ్వణంసమాచరేత్ । శ్రీవ్రశ్నే అష్టావింశే, వ్రతొశ్య
పాణిపాదంచగోపురస్యబహిష్థల । ఆచమ్యాన్తర్మహాపీఠంప్రదక్షిణ్య
నవైతతః ॥ ఇతి ॥ ఆచమనమితి ॥ విష్ణుతిలకే, పంచమే ॥ పూజా
యాంబ్రీహ్మయజ్ఞాదాయోగైశ్రాద్ధేచమైఘనైః । మాంజీయజ్ఞోపవీతాది
ధారణభోజనతథా ॥ అద్యంతయోద్వీకరాచామేద్దేవయజ్ఞాదిపంచసు ॥
వ్రణమ్యేతి ॥ అత్రలష్టాంగవ్రణామోదశితః । పాద్మే ॥ శ్లో ॥ పద్భ్యాం
కరాభ్యాంజానుభ్యామురసాశిరసాదృశా ॥ మనసావచసాచైవప్రణా
మోఽష్టాంగఉచ్యతే ॥ ఈశ్వరేద్వావింశే । దండవత్ప్రణిపాతైస్తున

ప్రాకారవత్ ఓం శక్త్యై వాషట్ ఏవంక్ర మేణ-వడంగన్యాసంక్ర తావ
తాశ్రయంవిధాయ ద్వారాభిముఖంస్థితః ఘంటాచాలనపూర్వకం

మస్కుయాచ్చతుర్దిశం || తత్రైవ || ద్వివారంవాచతుర్వా రం
ప్రణమేయశ్చభక్తిః ||

ద్విప్రదక్షిణీకృత్యేతి || పాష్కర || ఏకంగాణాధిపెకుయా
ద్వేనూయేత్రణిశంకర || చత్వారికేశవేదేవసప్తశ్చత్యేప్రదక్షిణం ||
పాదాపాదాంతరేయస్యకరౌచలనవజితే || స్తుతిర్వాచిహృదిధ్యానం
చతురంగప్రదక్షిణమ్ || అన్యత్ర || ఏకంచణ్డ్యారవౌసప్తప్రదద్యా
ద్వినాయకే | చత్రసఃకేశవేదద్యాచ్ఛివస్యద్విః ప్రదక్షిణమ్ ||

వడంగన్యాసమితి || అత్రసామాన్యనిదేశాత్ కేవలాంగమం
త్రాణామేవగ్రహణం || అంగమంత్రాస్తుసంహితాభేదేనభిన్నాః || తత్తద
ధికారిణాంతతత్సంహితోక్తమంత్రగ్రహణస్యైవన్యాస్యత్వాత్ || పా
ద్మైచయాపాదేత్రయోవింశే || శ్లో || జ్ఞానంబలంతథావీర్యమైశ్వర్యం
తేజసాసహ || శక్తిరేతేచతుర్భుజం తానమస్సాహవపత్తభా || వాం
ఘట్ వాషట్ క్రమాదేతదవసానాశ్చభావహః || అంగానిహృదయాద్యే
షుపట్సుస్థానేషుమంత్రీణా || ప్రియోజ్ఞానిప్రియోగేషుమంత్రీసాం
గకృతోభవేత్ || ఇతి || అన్యత్ర వడంగన్యాసప్రయోజనమాహ విహ
గేంద్రే || శ్లో || పూజాపాచనాహోమఃసిద్ధిమంత్రీకృతాలపి ||
వడంగన్యాసవిధురానదాస్యంతిఫలాన్యమీ || గౌరమేన || శ్లో || ఇజ్య
మానోహృదాత్కాయాంహృదయేస్యాచ్ఛిదాత్మకః || క్రియతేతత్పుర
త్వంతుహృన్మంత్రేణతమఃపరం || సర్వజ్ఞాదిగుణోత్తమగెసంవిద్రూపే
పరాత్మని || క్రియతేవిషయాహరః శిరోమస్త్రేణధీమతా || హృచ్ఛి
రోరూపచిద్ధామనియతాభావనాదృఢా || క్రియతేనిజదేవస్యశిఖామ

ఓం యం వాయువేనమశ్రితి వాయుమంత్రేణ కవాటం ఉద్ఘాట్య-
దేవవ్రతేనసామ్నా వ్రణవేనవా దక్షిణాంఘ్రిణా అంతఃప్రవేశ్య

స్త్రేణసాదరం ॥ మంత్రాత్మకస్యదేహస్యమంత్రవాచ్యేనతేజసా ॥
సవత్సోవమమంత్రేణక్రియతేనాస్యసంవృతిః ॥ యద్దదాతివరంజ్ఞా-
నంసంవిద్రూపెవరాత్మని ॥ హృదయాదిమయంతేజఃస్వాదేతన్నేత్రసం-
జ్ఞకమ్ ॥ ఆధ్యాత్మికాదిరూపంయత్ సాధకస్యవివాశయేత్ ॥ అవిద్యా
జాతమస్త్రుంతత్ వరంధామసమీరితం ॥ ఇతి ॥ షడంగముద్రాసాద్యై-
ముద్రాల్పక్షణైద్రవ్యవ్యాః ॥

తాళత్రయమితి ॥ విహగేంద్రే వష్టపటలై ॥ శ్లో ॥ దక్షేణవా
మంసంతాడ్యవామహస్తేనదక్షిణం ॥ వామందక్షిణహస్తేనకుర్యాత్తా-
ళత్రయంబుధః ॥ ఏకతాళేనమరణంద్వితాళైవ్యాధిపీడనం ॥ త్రితాళై-
గుఖమాప్నోతితస్మాత్తాళత్రయంకురు ॥ ఇతి ॥

ఘంటాచాలనపూర్వకమితి ॥ పాద్యైక్రియాపాద్యైతింశే ॥ ఉ-
ద్ఘాటనకవాటస్యప్రస్తుతేపూజనతథా ॥ ఆవాహనాఘ్నేన్నపనపు-
ష్పేధూపేచదీపకే ॥ నీరాజనయవనికాసముద్ధారెనివేదనై ॥ హోమ-
భూతబలౌకమఘ్నిద్వాహోచలనంమణేః ॥ పారమేశ్వరైషష్టై ॥ గణై-
శపీఠద్వారస్థదేవానామచక్షనతతః ॥ ఆహూతికాలమంత్రాణాంధూప-
దానవిశేషతః ॥ దీపధానేఽఘ్నిదానేచతథానైవేద్యఝోషణై ॥
జపస్తుత్యవసానాభ్యాంప్రవృత్తైచాగ్నితపణై ॥ పూణాహూతిప్రదా-
నేచమంత్రాణాంతువిసజ్జనై ॥ విష్వక్సేనాచక్షేచైవతత్పుజాప్ర-
తిపాదనై ॥ బలిప్రదానకాలేతుదేవతానాంవిశేషతః ॥ తతోన్యదస్మా-
ద్దోహితంచాలనంసిద్ధిమిచ్ఛతాం ॥ ప్రయోజనమూహ ॥ పాద్యై ॥ ఉ-
త్పాదనంపిశాచాదేః ప్రీణనంచహరేవరం ॥ సన్నిధానమమర్త్యానాం

పుండరీకాక్షవిద్యయా భగవంతం ప్రణమ్య ఓం-రం-జగజ్జ్యోతిరూపాయా
నమః ఇతి నిత్యదీపాన్నిజ్వాల్య, ప్రబుద్ధత్వంజగన్నాథప్రబుద్ధపరమేశ్వ.

ఘంటాయాశ్చలనాద్భవేత్ || ఘంటాధిదేవతానాహ || నారదీయే ||
ఘంటాయాంవాసుదేవంచజిహ్వయాంతుసరస్వతీం || తాడనంవహ్నిదై
వత్యందంజైచైవతుభాస్కరం || నాదంతకుశ్వరంప్రోక్తంఘంటాయా
మధిదైవతాః || అసంస్కృతఘంటాచాలనైప్రత్యవాయానాహపాద్యైః ||
అసంస్కృతాయాశ్చలనైగ్రామాదేశ్వలనంభవేత్ || నిష్ఫలాచాపిపూ
జాస్యాత్పరస్యపరమాత్మనః || ఇతి ||

ఘంటాచాలన ప్రయోజనమాహ || జయఃఖ్యే ప్రయోదశే
సంచాలయే తతస్సమ్యక్ సశబ్దాంచక్రచిహ్నితాం || త్రైలోక్యద్రావి
ణీంఘంటాం సవఃదుష్టనిబహిణీం || ఏషాదూతీహిమంత్రాణాం
కుప్తానాంచ వ్యభాధినీ | వారిణీసవఃవిఘ్నానాం సర్వమంత్రప్రసా
దినీ | ప్రణవాంతేధ్వనిహ్యోమ శబ్దశక్తౌలయంగతః || వణదేహః
స్మృతామస్త్రా మంత్రదేహశ్చదేవతాః | ఘంటాస్తనితమూలాస్తై ప్ర
బుద్ధాః కర్మసిద్ధిదాః | పరశబ్దాతితాశ్చక్తిమంతాస్తనితరూపిణీ | వర్ణ
త్వంసమనుప్రాప్తా తైర్వణైర్మృనిసత్తమ || మంత్రాణాంకల్పనాదేహః
నానాకారాఃసహస్రశః | స్వేచ్ఛయాత్వనయాశక్త్యా సామధ్యాత్మా
స్వాత్మనస్వయం | అనుగ్రహార్థమహహితానాంభావితాత్మనాం
మననాన్మృనిశార్దూలప్రాణం కుర్వంతివైతతః | దదతేపదమాత్మీయం
తస్తాన్మంత్రాఃప్రకీర్తితాః || అనభివ్యక్తశబ్దాస్తై నిరాకారాస్తథైవచ |
ఘంటాయాంచాల్యమానాయాం నిర్యాతిచసహస్రశః | అతఏవముని
శ్రేష్ఠ మంత్రమాతాప్రకీర్తితా | ఏషామంటాభిధాశ్చక్తిర్వాగీశీచ సత
స్వతీ || వాచిమంత్రాఃస్థితాస్సర్వై వాచ్యామంత్రైప్రతిష్ఠితాః ||

ర । పృబుద్ధపుండరీకాక్షభక్తానామనుకంఠయా । త్వయిప్రబుద్ధదేవే
శరవాగ్రేవరమేశ్వర ॥ లాకానిహింయజ్ఞానితానినిర్వతాయామ్యహం ॥

మంత్రయాచార్థకంవిశ్వం సబాహ్యభ్యంతరంతతః । మంటా
శబ్దగతంసర్వం తస్మాత్తాం చాలయెత్పురా ॥ పూజాకాలంవినాన్యత్ర
హితంనాస్యః ప్రచాలనం । నానయాతువినాకార్యం పూజనంసిద్ధిమి
చ్ఛతా ॥

దక్షిణాంఘ్రిణా అంతఃప్రవిశ్యేతి ॥ ఈశ్వరేపారమేశ్వరేచ
॥ శ్లో ॥ ప్రాసాదాంతఃప్రవేశాథాంతతోద్వారంతుచేతసా ॥ త్రిభాగీ
కృత్యతస్మద్భ్యభాగమేకంద్విధాపునః ॥ విభజ్యవామదేశేనదక్షిణేనాం
మీనాతతః ॥ శనైశ్శనైఃప్రవేశ్యాస్తస్మాన్త్రయంత్రేణతేనవై ॥ విష్ణు
తిలక తృతీయే ॥ ద్వారస్యవామభాగేతుదక్షిణేనపదావిశేత్ ॥ ఇతి ॥

పుండరీకాక్షవిద్యయేతి ॥ జితంతేపుండరీకాక్షనమస్తేవిశ్వభా
వన ॥ నమస్తేస్తుహృషీకేశమహాపురుషపూజక ॥ ఇతిభగవత్పాదా
దక్షిణకరేణ దక్షిణం వామకరేణవామమిత్యేవంక్రమేణ హస్తాభ్యాం
శిరసాచావలంబ్య ప్రణమ్య ॥ శ్లో ॥ అభివాద్యహరించూంచభక్తైశ్చ
వంగురుసంతతిం ॥ గృహీత్వామానసీమాజ్ఞాంతేభ్యస్తుశిరసానతః ॥
ఇతిలక్ష్మీతంత్రే ॥ పాద్యై ॥ శ్లో ॥ ఔపగాయనముఖ్యానైనానాగో
తామ్రముముత్యవః ॥ తెహంబుద్ధిస్సముత్పన్నామోక్షైకఫలదాయినీ ॥
తేనవోసహసంగమ్యబ్రహ్మాణంప్రోచురవ్యయం ॥ మోక్షమాణావ
యంబ్రహ్మోమోక్షోపాయవిధిత్యయా । శరణంతామహప్రాప్తాజన్మ
మృత్యుజగీవవః ॥ ఔపగాయనముఖ్యానాంతాపసానాంచతుర్ముఖః ॥
ఇతిబుగ్గవాణానాహూయతదనుగ్రహకామ్యయా । పంచరాత్రోక్తమా
గేశాణమంత్రసిద్ధాస్తవత్కనా ॥ దీక్షయిత్వా యథాన్యాయంచక్రవారిజ

అగ్రతస్పర్వయజ్ఞానాంత్యంప్రభుర్నామతస్పదా ॥ నావరేఘజగన్నాథ
పూజితేషుగురేష్వపి । మయియజ్ఞసమాప్తిస్యాత్త్వయిసంతర్పితేనలే ॥
సవేదేవానలముఖాఃతథాగ్నిస్తవస్మభేకృతః । బ్రహ్మస్వయంబ్రహ్మ
లోకస్వగైస్వగైనివాసినః । సాత్వికామానుషేలోకనాగాద్యా
శ్చరసాతలే ॥ త్వాంహిప్రబోధయంత్యేతే స్వార్థసంసిద్ధయేసదా । త్య
జయోగమయీంనిద్రాంకృపాంకురుసనాతన ॥ ఇతి సశంఖతూర్వకా

మండలె ॥ ఆహూతాస్తీతాబ్రహ్మకథవ్యమిదమాదితత్ ॥ తత్రైవ
సాధకోటిప్రమాణేనబ్రహ్మణాకేశవాచ్ఛృతం ॥ కపిలాయదదాబ్ర
హ్మలతైణాంపంచకంపునః । కపిలోపిచవద్దాయప్రదదాలతుమాత్ర
యా ॥ పద్మోపిదత్తవాన్మహ్యంఅయుతగ్రంథసంఖ్యయా ॥ యస్తాత్మ
ద్మోపదిష్టేయంతస్మాత్సాపాద్యసంజ్ఞికా ॥ మోక్షైకఫలదంబ్రహ్మగ
మయాతస్మాత్ శ్రుతంబుషె ॥ తేనైవాద్యేనధర్మేణబ్రహ్మలోకపితా
మహః ॥ ఆరాధయహరిందేవంఽష్టునారాయణంప్రభుం ॥ ఇత్యు
క్తరీత్యా ॥ ఆదావాసుదేవః తతశ్శీర్షస్తతస్సేనేశస్తతోబ్రహ్మ తత
ఘోషగాయన శాండిల్య భరద్వాజ కౌశిక మాంజాయనమహామ
యః ॥ తతస్తదాదిస్వాచార్యపర్యంత గురవః । ఏవమాచార్యపరం
పరాంమూర్ధ్నికృతాంజలిమనసాప్రణమేత్ ॥ యద్వాపారమే
శ్వరోక్తరీత్యా ॥ శ్లో ॥ విష్వక్సేనంగణాధీశంగురూంశ్చతదనంతరమ్ ॥
గురూన్పరమసంజ్ఞాంశ్చయజేత్సర్వగురూంస్తథేతి ॥ స్వాచార్యాది
శ్రీధరాంతవాప్రణమేత్ ॥ ఉభయవక్షేప్యాదా ఓమ్ అస్మద్గురుభ్యో
నమః ఓం అస్మత్పరమగురుభ్యోనమః అస్మత్సర్వగురుభ్యోనమః ॥
ఇతిస్వాచార్యాది సర్వగురూం సముదాయతః ప్రణమ్య తతః
ప్రత్యేకంప్రణమేత్ ॥ ఇతి ॥

హాశవాద్యఘోషం ప్రబోధ్య భగవద్గ్రాతాన్తాల్వాన్యవనీయ తైవి-
ష్వక్సేనమలంకృత్య పృణామమంజలించకృత్వా గభాగేహేమా

దీపాస్పృజ్యల్పేతి || ఆరోవణందీపస్య మస్త్రపూర్వకమేవ,
అన్యథా తస్యంత్రోక్తివైయథం || మంత్రస్తుచర్యాపాదెత్యు
స్త్రింశే || ఉద్గీఢంకృతనాసిక్యం + దీపాథం మనుమీరయేదితి ||

ప్రబోధయేదితి || పాద్యై || శ్లో || భాస్కరస్యాదయాత్పు
వశంబహవస్సుతమాగధాః || ప్రబోధయేయుడేవేశంస్తువంతో
వాద్యవాదనైః || శంఖధ్వనిసమోపేతదుందుభీపటహస్వనైః || పండి
బృందోత్థితోచ్చాభినానావాగ్భిమహామతే || మహాజయజయ
రావైఃపునఃపునరుదీరితైః || ప్రబోధలక్షణైస్తాత్తైఃఉత్థాప్యశయనా
త్తతః || ఇత్యుక్తత్వాత్ || పారమేశ్వరే || చాతుర్మాస్యవ్రతోక్త
ప్రబోధనప్రకారపవ ప్రయోగే ఉదితః ||

నిర్మాల్యాన్యవనీయేతి || అనంతాభ్యై విష్ణుతత్వేచ || శ్లో ||
దీపాస్సందీపయిత్వాతునిర్మాల్యమకృప్యచ | విష్వక్సేనాయదత్వా
తుసంమూర్ఖ్యాక్షేణవారిణా || ఉత్తరాశాంతతోగత్వాద్వితీయావ
రణాద్భూః || విష్వక్సేనాలయంప్రాప్యప్రణమేద్దండవత్క్షీతో || ని
ర్మాల్యాన్నిక్షీపేత్పశ్చాత్సేనానాథస్యమూర్ధని || రంజయేద్వివిధై
ర్మూలైః రంజయేచ్ఛచమూఢతీం || నభారంమేరుశిఖరంనభారంస
ప్తసాగరం | రాత్రౌపూజితనిర్మాల్యంప్రభాతేభారమద్భుతం || ఆ
హారాత్రంతునిర్మాల్యంప్రాతఃకాలవిసర్జయేత్ || ఇతిశాండిల్యై ||

గభాగేహేమాంజనాదికంకృత్వేతి || శ్రీమత్సే-అష్టావింశే ||
పూజాకాలపురాకుర్యాత్ పంచశుద్ధింగురూత్తమః || స్థానశుద్ధిపా
తీశుద్ధింబింబశోధనమేవచ || ఆత్మనోభూతశుద్ధిచమంత్రీవణాస్త

జనాదికంకృత్యా అఘ్నాదిపాత్రాః యథావిధి విష్ణుగాయత్ర్యా
 ప్రత్యేశ్య స్తోత్రవస్తేణ అంగాంబు నిర్మాత్య సుధూపితధౌతవస్త్ర
 తోరమే || అనిరుద్ధసంహితాయాం || స్నానేనాచమనేనై వదేహాశుద్ధి
 విశిష్యతే || సత్వేనధ్యానయోగేనమనశ్శుద్ధిరిహోచ్యతే || మూఁక
 నాల్లెవనాచ్చైవస్థానశుద్ధివిధీయతే || దహనాప్తాయనేనై వత్సోశనా
 త్ప్రీక్షణాదపి || ద్రవ్యశుద్ధివిజానీయాత్సాధకఃపరమార్థవిత్ ||
 పీఠశుద్ధిః సాత్వతే || ఆధారాద్భగవద్భింబాత్ భద్రపీఠాంతలచ్యుతిః ||
 సకార్యాకంటకైలోహైఃపుదుకూచాదినావినా || పారమేశ్వరైష
 పై || శ్లో || యత్ప్రేచ్ఛత్రపుష్పాద్యంపరివృత్తైతపీఠం || పాణినాత
 త్సమాహృత్యశుచిస్థాననిధాయవై || గవ్యైవాచాయరైవాల్లై
 శ్శిఖవత్కైశ్చైరథ || సమ్రాజ్యభద్రపీఠంతువాససాసుసితేనవా ||
 ఇతిపారమేశ్వరైః పృష్ఠాధ్యాయే || మయూరభించికాపుంజైర్ద్రవభావము
 ప్తిభిరేవవా || వితానంగభాగేహస్యహరస్సిహ్నసంతథా || భూమిం
 భిత్తించపరితోవేదికాస్థానమేవచ | శుచీవ ఇతిమస్త్రేణప్రథమంమూఁక
 యేద్గురుః || ఇతి || శ్రీప్రశ్నై అష్టావింశాధ్యాయే || బింబశుద్ధిః శ్రీ-
 ప్రశ్నై || అష్టావింశాధ్యాయే || అలంకృతానిపూర్వేద్యుర్వస్త్రంమా
 ల్యంచచందనం | మూలబేరాదిబింబేభ్యఃపరిహృత్యతతోరమే || తచ్చం
 యోరితిమస్త్రేణశుద్ధవస్త్రేణశోభయేదితి || నారదీయద్వితియాధ్యాయే |
 పీఠస్థంపత్రపుష్పాద్యంవస్త్రేణాహృత్యమస్త్రవిత్ || కుశైస్సంమూఁజ్యై
 బింబంచశుద్ధింకృత్యావిధానతః || ఇతి || అనంతాఖ్యైరాధానపక్రీకరణైః ||
 నిర్మాణ్యశుద్ధింకృత్యాధదేవగాత్రంతుదేశికః || మూఁకయిత్యాధ
 కూచేనదేవగాత్రంపునఃపునః || ఉశీరవంశకూచేనత్సోశయేచ్ఛాం
 భసాతతః || స్థానశుద్ధిః || శ్రీప్రశ్నై అష్టావింశాధ్యాయే || కుంకుమాగ
 రుకర్పూరచందనతోదవారిభిః || గభాగేహంసమాలిప్యవికిరెదక్షతాం

ద్వయాదినా యథాపూర్వములంకృత్య శిష్యేణాన్యేనపరిచారవరే
ణనా ద్వారపూజాదిసహపరివారాచారానం కారయేత్ ।



స్వయం ఇతి ॥ పారమేశ్వరే ॥ ఆరాధనప్రకరణే ॥ సకలాక్షైస్తతోద
భైఃసహదేవీవిమిత్రితైః ॥ సమ్రాజ్యబహుతోయేనప్రత్యక్ష్యాల్లిప్య
గోమయైః ॥ ఉపలిప్తమదాస్త్రేణసంవిధ్యశకలంకృతే ॥ వంచగవ్య
ససాస్త్రేణవారిణాప్రోక్ష్యచంద్రైః ॥ కుంకుమాగరుకర్పూరైస్సమాలి
ప్యసమస్తతః ॥ కుశదూవాక్షతాంశ్చైవవికరేత్ స్థానశుద్ధయై ॥
ప్రసాదంశోధయేదేవంస్వయమేవతుదేశికః ॥ ప్రిసాదోద్దేశముఖం
మాజాయేత్ప్రోక్షయేత్తతః ॥ పరిచారైస్తుకర్తవ్యంబలిపీతాస్తమే
వహి ॥ ఇతి ॥ నారదీయద్వితీయాధ్యాయే ॥ స్థానశుద్ధింతతఃకుర్యా
ద్ధ్యానజేనతువహ్నినా ॥ పక్ష్యంధ్యాత్వాస్థితింసర్వాంశ్చమృత్యుయంతుః
టాయథా । సేచయేదమృతేనైవస్థానం హేమమయంస్మరేదితి ॥ పా
త్రశుద్ధిః ॥ పారమేశ్వరే ॥ షష్ట్యాధ్యాయే ॥ పాత్రశుద్ధింతతఃకుర్యాద్వ్య
థాతచ్ఛ్రీణుసత్తమ । ఆష్టకల్పేనతోయేనహైమంతామృంవిశో
ధయేత్ ॥ రజతంగృహధూమేనశాస్తాంగారేణవాపునః ॥ భస్మమి
శ్శ్రేణతోయేనలోహయుక్తంవిశోధయేత్ ॥ శంఖశక్తిమయానాంతుల
వజేనవిశోధనం ॥ ఫలవత్రమయానాంచమృద్భిరద్భివిశోధయేత్ ॥
లేపగంధావనోదెనశుద్ధిభావతీకారయేత్ ॥ ద్రవ్యశుద్ధిభావక్షేపం
యథావద్విధిచోదితం ॥ ఇతి ॥ శ్రీప్రశ్నై అష్టావింశాధ్యాయే ॥ హే
మాదిచెచ్చర్కరయారజతానిగుధాదిభిః ॥ కాంస్యానిదారుజాతాని
పూజాపాత్రాణివైరమే ॥ భస్మనామృతస్నయాచైవశోధయేచ్ఛయ
థాక్రమం । అభిమన్త్యచపాత్రాణిగాయత్ర్యాఽష్టుపూర్వయాఇతి ॥

పరిచారవరేణవేతి || పారమేశ్వరే || అధికారిలక్షణే || శ్లో ||
 వంచరాత్రవిధానేనపూజ్యమానప్రతిష్ఠితే || నాన్యేనపూజనంకార్యం
 విదుషాపికదాచన || సద్భిష్టానిరతైముఖ్యైఃపంచకాలవరాయణైః |
 పూజనీయంవిశేషేణముఖ్యకల్పాధికారిభిః || త్రయీధమఃపరైవిక
 ప్రైస్సిద్ధాస్తేషవిదీక్షితైః || తదాచారరతైవాధరదలాభేననుక
 ల్పక || పాసాదెస్థాపితోదేవో నైకేనాచార్యోవిశేషతః || బలివహ
 మాదిసంయుక్తవిత్తాధ్యక్షేపికింపునః || పంచకాలరతైముఖ్యైః
 మంత్రసిద్ధాస్తవేదిభిః || పదాథకసప్తకప్రాజ్ఞేద్వాదశాధ్యాత్మకోవి
 దైః || త్రయోదశవిధకమణ్యభిసంధిపరైస్సదా || కమసన్యాసిభి
 శ్చాప్తైముఖ్యకల్పాధికారిభిః || తథాన్యైవాత్రయానిష్ఠైఃసిద్ధాం
 తాథకవిశారదైః || సమచక్షణీయమనిశందించతుష్టాభిరప్తభిః || ద్విష
 ట్లోడశవింశద్భిశ్చతుర్వింశతిభిస్తువా || తేష్యైఃపూజయేదంతఃప
 ర్యాయేణదినంవ్రతి || ద్వాచత్రయోవాచత్వారఃకుయురేవంపునః
 పునః || పరివారానచాయేయురన్యేదేశికసత్తమాః || అన్యోఽగ్నికా
 యంకువీతకుయూదన్యోబలింక్రమాత్ || ఏతేషాముపకుర్విరన్న
 న్యభాగవతోత్తమాః || గువాదిష్టేనవిధినాకుయురన్యేచసాధకాః |
 సర్వమేకేనవాకాయంబహూనాంసంయతాత్మనాం || ప్రవీణానామ
 భిజ్ఞానాందీక్షితానామసన్నిధౌ || వైశేషికేషుప్రాప్తేషుబహుమన్వాసు
 తనార్చనైః || మూలాదావాహ్యబింబేషు ఇతిప్రారభ్యశ్రీరంగాదాప్త
 యంవ్యక్తస్థానేతుపరిచారకాః || అశీతిసంఖ్యాసంఖ్యాతాఃపాచకాశ్చ
 ఏవహి || సిద్ధపత్రిష్ఠితైస్థానసప్తత్యేవతుతేస్మృతాః || దేవప్రతిష్ఠిత
 వష్టిద్వాత్రింశద్దమికల్పితే || మనుష్యనిమిత్తైస్థానైత్రింశద్వింశత్తథా
 పివా || అథవాభారమాత్రామ్యున్నపనాదిమకమగు || ఏకాయః

పరివారార్చనవిధి:



గర్భగృహద్వారస్యదక్షిణవామపాశ్చాత్యాయోః ఓం-హ్రీం-
 చండాయనమః ఓం-ప్రిం-ప్రచండాయనమః-ద్వారోర్ధ్వదుంబరపా
 గ్భాగే ఓం శాంత్యైనమః, దక్షిణే-ఓం-సరస్వత్యైనమః, పశ్చిమే-ఓం
 శ్రీయైనమః, ఉత్తరే-ఓం-రత్యైనమః తస్యాధః-ఓం-శాంత్యైనమః దక్షి
 ãకవాటే-ఓం విశ్వనేత్రాయనమః ఉత్తరకవాటే-ఓం-విశ్వవక్త్రాయ
 నమః, కవాటయోర్వేత్రదారుషు ఓం-వేదేభ్యోనమః, ఓం-శాస్త్రై
 భ్యోనమః నారాచేషు ఓం-అమరేభ్యోనమః-కీలదేశేషు-ఓం-ఋషిభ్యో
 నమః పట్టికాయాం ఓం-భూతేశాయనమః, కందపట్టద్వయే ఓం-విశ్వ
 భావనాయనమః ద్వారమధ్యే-ఓం-ఝం-మ్మం తే-త్రైశాయనమః
 అర్ధమంటపద్వారస్య-దక్షిణపాశ్చాత్యే ఓం-శంఖాయనమః వామే
 ఓం చక్రాయనమః అర్ధమంటపాగ్రదేశే ఓం-తాత్యాయనమః వి
 మానే ఓం విష్ణవే-ప్రసాదరూపిణే-హూంఘ్నాహ్వానా విమానస్య

దీక్షితావాచత్వారోపిత్రయోపివా ఏవంభారానుసారేణకృమేణపరివ
 ర్థయేత్ || యదాస్యాద్వైతభారేషుద్వాదశాస్త్రాదశద్విజ || ఏకస్తుకల్ప
 సీయస్సాస్యత్రాంబూలాపూజసాధన || ఏకస్తుకల్పనీయోంతఃపరిచారక
 కర్మణి || ఏవంత్వశీతిసంఖ్యాస్యఃపక్షభారాన్నసాధన || వధాయేదత
 ఊర్ధ్వంచత్రద్భారానుసారతః | సాధకాఃపాచకాశ్చైవహ్యచార్యవ
 శవర్తినః || ఇత్యుక్తరీత్యాపరివారార్చనదీక్షితపరిచారకావగ్రాహ్యః |

పరివారార్చనమితి || పరివారార్చనం ప్రాసాదార్చనంచ
 పాద్మయోగాసనాంగమంత్రప్రకరణోక్తమేవగ్రాహ్యం || సతు కి
 యాకైరవచందికాకారోక్త ద్వారావరణదేవతావిధిః || తస్యప్రతి

ప్రాచ్యాం ఓం వరాహాయనమః దక్షిణస్యాం ఓం-నృసింహాయనమః-
 వారుణ్యాం ఓం-శ్రీధరాయనమః ఉదీచ్యాం ఓం హయశీమా-
 మః విమానాధిష్ఠానస్యప్రాగ్భాగే-ఓం-పూర్ణాయనమః ఓం పుష్క-
 రాయనమః ఆగ్నేయే ఓం-హస్తీవదనాయనమః యామ్యే ఓం-కుశ-
 వతయేనమః వారుణే ఓం దక్షిణమూలకాయనమః కాబేరే ఓం-
 విశ్వరూపధృతేనమః ఐశానే ఓం-భగవత్త్యేనమః అంతమకండలా-
 ఖ్యప్రథమావరణప్రాగ్గోపురపాశ్వర్యాయోః-ఓం-జయాయనమః ఓం-
 చంద్రాయనమః ఓం-విజయాయనమః ఓం-ఆదిత్యాయనమః
 దక్షిణాద్యుత్తరాంతగోపురపాశ్వర్యాయోః ఓం-జయాయనమః ఓం-
 విజయాయనమః ప్రథమావరణభూతలె ఆగ్నేయే-ఓం-మన్మథాయ-
 నమః నైఋతే ఓం విధాత్రేనమః వాయువ్యే ఓం-విశ్వేశాయనమః
 ఐశానే-ఓం-షణ్ముఖాయనమః ఐద్రే ఓం దుర్గాయేనమః యామ్యే
 ఓం-ధనదాయనమః వారుణే ఓం-రుద్రాయనమః కాబేరే ఓం-
 క్షేత్రేశాయనమః సోమేశానాంతరే ఓం-విష్వక్సేనాయనమః దక్షిణ-
 భూతలె ఓం సప్తమాతృభ్యోనమః ఆసాంపాశ్వర్యాయోః ఓం వీరభద్రా

ష్ఠామాతృవరత్వాత్ ॥ పరివారాచారస్యపృథగభిధానాచ్చ ॥ పరి-
 వారాచారనైయమంత్రాః ప్రోక్తాః తేభ్యోపనితోత్సవైబలిదానంశా-
 ర్యం ॥ పరివారార్చనప్రకరణే బలిపీఠేషుసర్వత్రప్రథమావరణాదిషు ।
 ఇత్యస్త్యైవతత్రజ్ఞాపకత్వాత్ చతుర్థిరేవగంధాద్యైః పరివారాచార-
 సంమతం ఇతి భోజ్యాసనానైఉక్తం ॥ శతోపచారప్రకరణే ॥ ఆలేప-
 శ్చందనాద్యంబుచచయేదిత్యాదినా తత్సప్తకృతం ॥ కాలస్తు ।
 అనంతాఖ్యే ఉత్సవాద్యంగబింబానిసేనాన్యంవిహగేష్వరం ॥ చండంబ్ర-
 చండంద్వారస్థంసర్వకాలేషుపూజయేత్ ॥ పాద్మే । ద్వారావరణశ-
 వాంశ్చత్రిసంధ్యంచప్రపూజయేత్ ॥ నాచయేదుషసంధ్యాయాం

యనమః ఓం-విఘ్నే శాంతయనమః నైఋతభూతలై ఓం-జ్యేష్ఠాయనమః
 ఆవరణాష్టదిక్షు ఇంద్రాదీశానాంతాః అంతర్హారాఖ్యద్వితీయావర
 ణాప్రాగ్గోపురపాశ్వయోః ఓం-పద్మధరాయనమః ఓం పురుషాయ
 నమః ఓం-గదాధరాయనమః ఓం-అచ్యుతాయనమః దక్షిణాద్యుత్త
 రాంతగోపురపాశ్వయోః ఓం ఖడ్గధరాయనమః ఓం-శాఙ్గధరా
 యనమః ఓం-వజ్రధరాయనమః ఓం ముసలధరాయనమః ఓం పాశధ
 రాయనమః ఓం-అంకుశధరాయనమః ద్వితీయావరణభూతలై అష్టది
 యక్షక్రమేణ ఓం-చక్రాయనమః ఓం ముసలాయనమః ఓం-శంఖాయ
 నమః ఓం ఖడ్గాయనమః ఓం కౌమోదత్యైనమః ఓం ధనుషేనమః
 ఓం-వజ్రాయనమః ఓం పద్మాయనమః మధ్యాంతర్హారాఖ్యత్వతీ
 యావరణాప్రాగ్గోపురపాశ్వయోః ఓం-ధాత్రేనమః ఓం-ద్వాదశాది
 త్యైభ్యోనమః ఓం విధాత్రేనమః ఓం-ద్వాదశాదిత్యైభ్యోనమః దక్షి

చండాదిద్వారపాలకాః ॥ ఇతి ॥ పాద్యై వంచావరణదేవతానామే
 వోక్తత్వాత్తస్మంత్రాజ్యేవసర్వాణ్యుద్ధృత్యప్రయోగేనిరూపితాని ॥

విష్వక్సేనైవింశే-వపంద్వారేతుసంచిత్యత్రిసంధ్యాయాం ప్ర
 పూజయేత్ | నార్చయేదుషసంధ్యాయాం చండాదిద్వారపాలకాః |
 అక్షానాదచరయేన్మోహాత్ స్థాననాశంభవిష్యతి ॥ స్వనామ్నాపరి
 చారాణాం ప్రణవాదిన మొంతకం | అఘ్నిపాద్యాదిభిర్వాపి గంధా
 ద్యైర్వాముసీశ్వర ॥ అచరయేన్నిత్యపూజాయాః ప్రణవాదిమనుస్మ
 రణ ॥ విమానార్చనక్రియామూహ ॥ పారమేశ్వరే ॥ సమారాధనకా
 లేమ దేవస్వామితతేజసః | ద్వాష్ట్రదేవచరనంకృత్యాపూజయేత్తద
 వంతరం | నమస్కారపదాంతేనస్వనామ్నాప్రణవాదినా | అఘ్ని
 లభనమూర్త్యైశ్చగూపేనద్విజనత్తమ | అగ్నితోదేవదేవస్యద్వారదేశ

బాధ్యుత్తరాంతగౌపురపాశ్వర్యయోః ఓం-భద్రాయనమః ఓం సుభద్రాయనమః ఓం-కృతాంతాయనమః ఓం అసురవిధ్వంసాయనమః ఓం-కుబేరాక్షాయనమః ఓం-కుబేరాయనమః తృతీయావరణభూతలే యమాగ్నిమధ్యై ఓం-వసుభ్యోనమః యమరక్షోమధ్యై ఓం-పితృభ్యోనమః నైఋతవరుణమధ్యై ఓం-విశ్వేదేవేభ్యోనమః శాశిమారుతమధ్యై ఓం-సప్తఋషిభ్యోనమః కుబేరేశానమధ్యై ఓం-ఏకాదశరుద్రైభ్యోనమః తత్రైవ ఓం ఔత్రపాలాయనమః తృతీయావరణాష్టదిక్షు ఓం-కుముదాయనమః ఓం కుముదాక్షాయనమః ఓం-పుండరీకాయనమః ఓం-వామనాయనమః ఓం శంకుకర్ణాయనమః ఓం-సర్వనేత్రాయనమః ఓం-సుముఖాయనమః ఓం-సుప్రతిష్ఠితాయనమః మర్యాదాభ్యుత్పరీయావరణపార్శ్వగౌపురపాశ్వర్యయోః ఓం-దుర్జయాయనమః ఓం-పూర్ణాయనమః ఓం-వ్రబలాయనమః ఓం-పుష్కరాయనమః

స్యబాహ్యతః । అంతర్మండలదేశేతుగత్వావాపూజయత్కృమాత్ । ఏవంప్రసాదభేదేతుయస్మిన్నాధకసత్తమైః । ఏకకాలంద్వికాలంవాత్రికాలంవాచనంద్విజ । నిత్యశఃక్రియతేతత్రసదాసన్నిహితోవిభుః । అతఏవద్విజశ్రేష్ఠతదచనపురస్సరం । కుర్యాదారాధనంవిష్ణోస్సాధకస్సిద్ధిలాలసః । యఏవంకురుతేభక్త్యాహ్యనన్యపరయాసదా సాచిరాల్లభతేకామానిహలాకెపరత్రచ ॥ పాదైవిమానపురుషాకృతిభావనామాహ । ధ్యాయేద్గీర్నస్థలస్థామతప్తహేమవినిమిత్తం । తత్రోజీవం మహీంధ్యాయేద్వాప్యపకంతదుపాసకం । బుద్ధించపిండికాన్వాదానహంకారంతక్తైవచ । పాదాపాదశిలాజంఘై గర్భగేహంతఘోదరం । స్తంభాన్పాహూకటించాపీ తక్తైవకటిమెఖిలాం । జిహ్వోవణం తథానైత్రంప్రతిపక్వాచ్చ మెహనం । అపానజలనిర్మూలం నాభికాం నాసికాంతథా । గవాక్షమక్షిగ్రీవాశ్చగ్రీవాస్కంధాన్కపాలకౌ ।

దక్షిణాద్యుత్తరాంతగోపురపాశ్చాత్యాయాః ఓం విశ్వభావనాయనమః
 ఓం పుష్కరాయనమః ఓం సంభవాయనమః ఓం పృథ్వాయనమః
 ఓం సుశోభనాయనమః ఓం సుభద్రాకాయనమః ప్రాజ్ఞాణక్లృప్తపీఠే
 ఓం ఉత్తమగణేభ్యోనమః తురీయావరణాష్టదిక్షు ఓం ఉపేంద్రాయ
 నమః ఓం ప్రాకృతాయనమః ఓం పుణ్యాయనమః ఓం పుష్కరాయ
 నమః ఓం విశ్వభావనాయనమః ఓం అసురఘ్నాయనమః ఓం కృతాం
 తాయనమః ఓం భూతనాథాయనమః మహాత్యాఖ్యపంచమావరణ
 పాగ్రిగాదిగోపురచతుష్టయపాశ్చాత్యాయాః కుముదాదీనాంద్వాద్వాపం
 చమావరణాష్టదిక్షు ఓం విశ్వేశాయనమః ఓం విశ్వకృతేనమః ఓం
 విశ్వసైనమః ఓం విశ్వాత్మనెనమః ఓం విశ్వీలోచనాయనమః ఓం
 విశ్వపాదాయనమః ఓం విశ్వభుజాయనమః ఓం విశ్వకర్మకృతేనమః
 ఇతి క్రమేణ పరివారాః గంధపుష్పధూపదీపైరభ్యచయేత్ ॥

శిరశ్చక్రలశంమాంసంప్రసృజ్యనంసుధాం । అస్థీనిచశిలాస్తస్థాః
 స్నాయూద్దారుశిలాధ్వజాః । కేశరోమాణికూర్చంచధ్యాత్వాధామ
 పుమాకృతిమితి ॥

అలంకృతఃపూజకఃఇతి ॥ గంధైస్సగ్భిరలంకారైస్సాత్తరీ
 యశ్చభూషితః । కణఃభూషణహారాద్వైకటకైరంగులీయకైః ॥
 అలాభైర్వంగులీయేన అలంకృత్యతుదేశికః । శుక్లవాసస్సువేషశ్చశు
 క్లదంతశ్శుచివ్రతః ॥ ఇత్యూనవఃపయోమూలం తాంబూలంచ తథాష
 థం । భక్షయిత్వాపి కఠకావ్యాః స్నానదానాదికాఃకీయాః ॥ ఇతి
 స్మృతిః పారమేశ్వరవ్యాఖ్యానాం ఉదాహృతః । తాంబూలశుద్ధవద
 నోలలాటచాక్షతైర్యుతః । ఏవముక్తగుణైర్యుక్తాబోధయేత్పురు
 షోత్తమం ॥ ఇతిపారమేశ్వరే ॥ ఆత్మానంవస్త్రయ్యగ్నేనకుండలాదివిభూ

అథ అలంకృతౌ ధృతపవిత్రః పూజకః దేవస్యదక్షిణపాశ్చైవ
బ్రుహ్మదా శుద్ధవిష్టరే స్వస్తికాసనేన వద్మాసనేనోపవిశ్య బహిః
తూర్వాది ఘోషప్రవర్తితై గర్భమందిరద్వారం తిరస్కరిణ్యా నిచ్చి

షణ్డైః । శ్వేతమృతోన్నధ్వౌ పుండ్రైశ్చ చందనాద్యైస్సుగంధిభిః ॥
హేమోపవీతైస్సగ్భిశ్చ భూషయేద్దేశికోత్తమః । ముఖవాసనమోపే
తైస్తాంబూలైశ్శోభయన్ముఖం ॥ ఇతి శ్రీప్రశ్నై అష్టావింశతే ॥ మఠో
పవీతకటకైః కేయూరైరంగులీయకైః । కంచాంగభూషణైరేతై ర్భూ
షితస్సత్తరీయకః ॥ ఇతిపాద్యై క్రియాపాదే నవమాధ్యాయే ॥ అంగ
రాగైర్మహాగౌడై ర్కాలైర్వస్త్రైర్విచిత్రకైః । రత్నాంగులీయకై
శ్చిత్రైః భూషణైర్వివిధైస్తథా ॥ హేమయంత్రోపవీతైశ్చ సోత్తరీయో
మవాసనైః ॥ దుమాలైస్సున్నవస్త్రైశ్చ ఉష్ణీషముఖవాసనైః ॥ కట
కైర్వలయైశ్చైవ కేయూరైః పట్టబంధనైః ॥ వస్త్రాభరణమాలైశ్చ
దేవతాభరణంకృతః ॥ అభుక్తవాపిభుక్తోవాకృతకృత్యశ్చ దేశికః ॥ ఇతి
విహగేంద్రే ॥ అలంకృత్యశిరః పశ్చాత్పృష్ఠదూర్వాక్షతాదిభిః ॥ ఇతి
నారదీయే ద్వితీయే ॥ ధృతపవిత్రపూజకః ఇతి । చతురంగులమగ్రస్తు
సదావిష్ణుధిదైవతం । మహావిష్ణుధిదైవస్తు గర్భిరేకాంగులోభావేత్ ।
విష్ణుధిదైవంవలయం తద్వయోంగులముచ్యతే । పవిత్రంహస్తయుగ్లే
చానామిక్యాం నియోజయేత్ । ఇతిపారమేశ్వరే । ఆదాయాథపవిత్ర
కం ॥ దక్షిణానామికాయాస్తు చతుష్కాండవినిమితం । అంగులీయ
కరూపంచ కృత్వావై తదనంతరం । ఇతిఉత్పరే । అర్చనంజపహో
మంచ దానంచపితృతర్పణం । అపవిత్రానినుపాశించ తత్సర్వంచ
వినశ్యతి । తస్మాత్సర్వప్రయత్నేన సదాధార్యంపవిత్రకం ॥ ఇతిపార
మేశ్వరేతృతీయాధ్యాయే ॥ త్రిమంచసప్తకాండోత్థ దృఢిమగ్రంధిసం

ద్రమాచ్చాదయిత్వా ఓం శక్త్యవౌషట్ సర్వదిశోబద్ధామిత్యస్త్రమంత్రేణ అస్త్రముద్రయా స్వపరితో దిగ్బంధనంకృత్వా ఓం తేజస

యుతం । పవిత్రీకంద్వయందభా మస్త్రమంత్రాభిమంత్రితం । హస్తద్వయేసినిశీష్య అనామాంగులయోరథ ॥ ఇతిజయాభ్యే ॥ పవిత్రమేకదభాణ ప్రేతకర్మణిధారయత్ । నిత్యకర్మణిదర్శాభ్యాం ద్వాభ్యామేవచతుర్ముఖా । సపవిత్రీకరోభూత్వాప్రపవిత్రేద్యాగమద్విరం ॥ ఇతివిష్ణుతిలకతృతీయాధ్యాయే ॥ అన్యత్రమాకాండేయే ॥ సచముండాసన్యానాగ్రా నగభాణస్థూలసంయుతా ॥ ఉపయుక్తకుశాసర్వాన్వర్జయిత్వా విచక్షణః ॥ వంచభిఃపాప్తికంవిద్యా చ్చతుర్భిశ్చాభిచారికం ॥ దేవకాయేచదౌద్భా పితృకార్యేత్రిదర్శకం ॥ చతురంగులమగ్రంతద్గ్రంథిమేకాంగులంతదా ॥ వలయంద్వ్యంగులంప్రాక్తం పవిత్రస్యచలక్షణం ॥ అగ్రంబ్రహ్మధిదైవత్యం గ్రంథిర్విష్ణుస్తథైవచ ॥ వలయంతీశ్వరంప్రాక్తం పవిత్రస్యాధిదేవతాః । అంగుల్యగ్రనిరాయుష్యం మధ్యేఽంగుళ్యాధనక్షయః । తస్మాదంగుళిమధ్యేతు పవిత్రంధారయేత్సదా ॥ స్త్రీయస్సవేమకాయేమ పుమాస్సవశశుభావహః । మోక్షార్థంతుపుమాన్దభాః ఆభిచారెనపుంసకం ॥ ఇతి ॥ చంద్రికాయాం :-త్రివిదాభైశ్చాంతి కర్మవంచభిః పాప్తికం తథా । చతుర్భిశ్చాభిచారంతు కుర్వకుర్యాత్పవిత్రకం । దేవకార్యేత్రివిదాభైశ్చ రేకేనపితృకమణి । ద్వాభ్యాం మనుష్యకార్యేతు పవిత్రంకారయేద్దుధః ॥

అసన ఉపవిశ్యేతి ॥ దేవస్యాగ్రీతోవాపి దక్షిణంభాగమూత్రయేత్ ॥ ఈశ్వరఃప్రాగ్వశాదేవ హ్యుత్తరాభిముఖోద్విజః ॥ ఇతిఈశ్వరే ॥ సితోధ్వోపుండ్రతిలకః దేవదక్షిణమాశ్రితః ॥ పూవావశ్చాన్యుఖే

ఫట్ ఓం రాన్నమః పరాయకాలానలాత్మనెనమః ఇతి తేజోగ్నిప్రాకా
రమంత్రాభ్యాం అగ్నిప్రాకారముద్రయా ఆత్మనఃపరితోగ్నిప్రాకారం

దేవే స్వయంస్యాదుత్తరాముఖః ॥ యామ్యోత్తరముఖేదేవే స్వయం
ప్రాచీముఖోభవేత్ ॥ ఇతివిష్ణుతీలకెద్వితీయాధ్యాయే ॥ స్వస్తికాసనం
పద్మాసనమితి ॥ వణ్యం తేస్వస్తికంపాద తలయోరుభయోరపి ॥
పూర్వోత్తరేజానుసిద్వే కృత్వాసనముదీరితం ॥ విన్యస్య దక్షిణే
పార్శ్వే సవ్యంసవ్యేతుదక్షిణం ॥ గుల్ఫంకృత్వాసనంతచ్చ స్వస్తికం
కథ్యతేబుధైః ॥ ఆరోప్యచోర్వోశ్చరణౌ తదంగుష్ఠద్వయంపునః ।
వ్యుత్క్రమేణైవహస్తాభ్యాం గృహ్ణీయాత్తత్తదాసనం ॥ బద్ధపద్మాసనం
జ్ఞేయ మాసనేమసుపూజితం ॥ ఇతిపాద్మయోగపాదెవృథమాధ్యాయే ॥
తిరస్కరిత్యాద్యారంభేతి ॥ ప్రచ్ఛన్నపటసంయుక్తం యథాకా
లంప్రపూజయేత్ ॥ పాపరోగమతిభ్రష్టా న్నస్తికాన్యుక్తిదూషకాః ।
వేదవిక్రియకాన్వాపి పంచరాత్రస్యదూషకాః ॥ కృతఘ్నాస్పతితాం
శ్చైవ విష్ణునిందాపరాంస్తథా ॥ గురునిందాపరాంశ్చాపి పాపండు
సమయస్థితాః ॥ అన్ధపంగూహ్యపస్మార పాపరోగాపదేశినః । మూ
కాంశ్చబధిరాంశ్చైవ పూజాకాలేనదశయేత్ ॥ పూజాకాలేతుదే
వానాం పుష్పాలంకరణేతథా ॥ ముద్రాదర్శనకాలేచ హేమరత్న
సమకణే । ఏవమేతేషుకాలేషు పటయాచ్ఛాద్యవాసనా ॥ నిర్మాణ
ల్యోద్వాసనకాలే స్నానాలంకరణాంతరే ॥ భోజ్యసనాంతేదేవస్య
అపసీయపటంతతః ॥ స్నపనదీపకాలేచ హవిరంతేతథైవచ । నిత్యో
త్సవాదికాలేతు ప్రచ్ఛాదనపటంత్యజేత్ ॥ ఇతిపారమేశ్వరే ॥ అస్త్ర
ముద్రయాఇతి ॥ పాద్మేముద్రాలక్షణే ॥ తర్జిన్యాంగుష్ఠశిరసి స్థాటయ
చ్చక్రవత్ స్మరణ । దిక్షుసర్వాసుశేషాభి ముష్టింబధ్వాచతుర్ముఖ ।
పైపాస్త్రముద్రావిజ్ఞేయాఇతి.

స్మృత్వా ఓం నమస్తుదశనాయతి స్వాపర్యాకాశే చక్రముద్రాం
బద్ధ్యా వ్రాణానాయమ్య కృతయోగముద్రః శోషణాదిపూజకమా
త్మశుద్ధింకుర్యాత్ ।



అగ్నిప్రాకారమస్త్రజేతి ॥ పాద్యై మస్త్రోద్ధారకరణే । ఆ
మ్నాయాదిః ఆశ్రయాశం గోపనాంతసదండకం ఇత్యాది ॥ ముద్రా
తత్రైవ । కనిష్ఠాదిత్రివిభక్త్యా ముష్టింసాంగుష్ఠమున్నతామ్ । విధా
యతజ్జిహ్వీతేన భౌమయేదాశుచకృవత్ । అగ్నిప్రాకారముద్రే
యం తయైవాత్మాభిరక్షణమ్ । ఇతి । చక్రముద్రాంబద్ధ్యేతి ॥ పాద్యై
ముద్రాలక్షణే । మణిబంధసమాహస్తాతిర్యక్సంభ్రామ్యచ కృమాత్ ।
పర్యాయేణప్రయోక్తవ్యా చక్రముద్రామహోదయా ॥ ఇతి । పాద్యై
నిబధ్య దక్షిణాంగుష్ఠం వామహస్తస్యముష్టిగం । కృత్వాచాంగుష్ఠ
తజ్జిహ్వీ సుయుక్తైవృత్తిసమే । శంఖముద్రేతి సాప్రోక్తా—ప్రా
ణానాయమ్యేతి ॥ పాద్యై ॥ శ్లో ॥ ప్రమాధినోద్దుఢస్యాస్య చంచల
స్యతుచేతనః ॥ సమాధియోగ్యతాసిద్ధ్యై ప్రాణాదివిజయాయచ ॥
తమోనిబహాణాథాంచ కురూత్రాణాయతీరథ ॥ శరీరేనాడిసం
స్థానం తథాప్రాణాదిసంస్థితం ॥ ప్రాణాయామస్వయాపంచ జ్ఞాత్యే
మంయస్సమాచరేత్ ॥ ఆసనకల్పితేదభైః కుశైఃకృష్ణాజినాదిభిః ॥
తాలమానసమున్నేధే తాలద్వయసమాయతే ॥ ఉపవిశ్యాసనవశ్యం
స్వస్తికాదియథారుచి ॥ బద్ధ్యాప్రాగాననస్సమ్య గృజకాయస్సమా
హితః ॥ నాసాగ్రన్యస్తనయనోదంతైదక్షంతానసంస్పృశ ॥ రసనాం
తాలునిన్యస్య శ్లగ్ధభాహుద్వయాన్వితః ॥ ఆకుంచితశిరఃకుంచ నిబ
ద్ధోయోగముద్రాయా ॥ హస్తేయథోక్తవిధినా వ్రాణాయామంసమా
చరేత్ ॥ రేచనంపూరణంవాయో శ్శోధనంరేచనంతథా ॥ హస్తేన

దక్షిణేనైవ పీడయేన్నాసికాపుటం శనైశ్చనైరభయః షీపేత్త్రింగళ
యానిలం । ద్వాత్రింశన్నాత్రయాకుటౌ పూరయేదిడయానిలం ॥
భూయష్టోడశమాత్రాభి శ్చతుష్షష్టాతుమాత్రీయా ॥ సుపూణా
కుంభవద్దేహం పూరయేన్నాతరిశ్వనా ॥ సవ్యదక్షిణపర్యాయై రేచ
కాంతైర్మరుత్క్రిమైః ॥ మలానాశయతిప్రాణా న్నాభిస్థాన్పువ
సంచితా ॥ దిగంతరమపశ్యన్త్యై మానీసంరోధితానిలః ॥ ఇతి ॥ పార
మేశ్వరేతు ॥ ప్రాణాయామగణంకుర్యాత్ పూర్వమస్త్రేణరేచకం ॥
పూరకంహృదయేనాథ నేత్రమంత్రేణకుంభకం ॥ పాగోక్తేనాచరే
ద్భూయో రేచకంద్విజసత్తమ ॥ నాభిదేశస్థితంధ్యాయే స్థూలమంత్రే
ణవైహరిం ॥ వాసనాదోషసంమిశ్రాన్తశప్రాణాస్సగభాకా ॥ లగ
భాశ్చస్సగభాశ్చ ప్రాణాయామోద్విధామతః ॥ జపధ్యానంవినాగర్భ
స్సగభాస్తత్సమశ్చయః ॥ ఇతి ॥ మంత్రమాహ ॥ సవ్యాహృతికాంస
ప్రణవాం గాయత్రీంశిరసాసహ ॥ త్రిఃపతేదాయతప్రాణః పాణ
యామస్సఉచ్యతే ॥ పూరణాదేచనాద్వాయో రోధనాచ్ఛాపీయ
శ్శ్రీమః ॥ భవేత్ప్రాణకృతంపుంసాం ప్రాణాయామస్సఉచ్యతే ॥ ఇతి
విష్ణుతత్వే పంచమాధ్యాయే ॥ ప్రణవాఖ్యస్తమంత్రస్య ఛందోన్యాయ
సాదికంచరేత్ ॥ ద్వారాద్దక్షిణనాసస్య ద్వాత్రింశన్నాత్రయాన్వ
యం ॥ వాయుంవిసృజ్యవామేన పూర్యష్టోడశమాత్రయా ॥ మూత్ర
యాథచతుష్షష్ట్యా కుంభకంచతురాసన ॥ దేవయాగేషుసవేషు
పాణాయామేసదామనుః ॥ ప్రణవఃకథ్యతే బ్రహ్మ స్తతోదక్షిణనా
సయా ॥ పూర్వవద్విసృజేద్వాయు మేవంప్రీతృతురాసన ॥ ప్రాణ
యామేషునర్వేషు తర్జినీమధ్యమాంగుళీ । నస్మృతేతాంయథానాసాం
పాణాయామస్తథోచ్యతే ॥ దక్షిణేనైవహస్తేన పాణాయామంస
మాచరేత్ ॥ ఇతివిష్ణుతిలకతృతీయాధ్యాయే ॥ ధూమ్రీవణాయుతం

భూతశుద్ధిః .



తత్ప్రకారః ॥ నాభికందే వేద్యాకారంధూమ్రవణంయమితి
వాయుబీజంధ్యాత్వా తజ్జేనధూమ్రవాయునా ఆత్మస్థంపాపంవిశోష్య
హృదంబుజే రక్తవణం త్రికోణం రమిత్యగ్నిబీజంధ్యాత్వా తదుత్థవ
హ్నిజ్వాలాభిః పాపంధగ్ధ్వా కంఠ పీతాభంచతురశ్రం లమితిమాహేం

మంత్రం ప్రాణాయామేవిచితయేత్ ॥ ఇతిశ్రీపశ్చై అష్టావింశే ॥
కృతయోగముద్యఃఇతి ॥ యోగముద్రాయోగసంపుటముద్రాచ ॥
పాద్మేముద్రాలక్షణవిధౌ ॥ నాభేరధస్తాద్విన్యస్య సవ్యంకరతలంపునః॥
ఉత్తానమితరంతస్య విన్యసేదుపరీదృశం ॥ యోగముద్రాకరతలం స
వ్యంనాభేరతస్తతః ॥ అవాఙ్ముఖంతదుపరి సవ్యేతరతలంపునః ॥ సమా
ఙ్ముఖంవిరచయే ద్యోగసంపుటముద్రికా ॥ యోగాభ్యాసేచతత్త్వా
నాం సంహారోత్పాదనేపిచ ॥ ముద్రాద్వయమిదంబ్రహ్మక కథితం
యోగినాంహితం ॥ ఇతి ॥

భూతశుద్ధిరితి ॥ పారమేశ్వరే ॥ పృథ్వీప్తేజోనిలాకాశం శరీరం
భూతపంచకం ॥ ఇంద్రజాలోపమంవిద్ధి జ్ఞానాద్వైరుత్థితంగుణైః ॥
మలినంచాస్వతంత్రంచ రతోమూతోద్భవంక్షయి ॥ యావన్నశో
ధితంసమ్యక్ధారణాభినిరస్తరం ॥ తావదేతదయోగ్యంస్యా స్మంత్రే
న్యాసాదివస్తుషు ॥ జీవస్థాపనాకృమః ॥ లక్ష్మీతంత్రే ॥ శ్లో ॥ ఏవం
పిండంసముత్పాద్య శుద్ధబుష్కీమయంమహత్ ॥ పూర్వోక్తమార్గేణ
తతో హృదయంజీవమానయేత్ ॥ అనంతాఖ్యై ॥ బ్రహ్మరంధ్రాత్సము
ద్భూత ముచ్చాయంతాలుమాత్రకం ॥ కేసరైరావృతంపద్మ మప్య

ద్రవీజంధ్యాత్వా తేనాగ్నింవాయునాసహసంస్తభ్యమూర్ధ్నికృత్వా
కారంస్ఫటికప్రథంవమితి-వారుణంబీజం ధ్యాత్వాతజ్జామృతాంభసా
మూర్ధాఽదిపాదాంతం శరీరం ధ్యానేనసంతోషయేత్ . అయంశోషణా
దివిధిః | అథసమాధిపరయాధియా పాదతలాదాజానుస్థితాం శబ్దస్పర్శ
రూపరసగంధగుణాం పూణోపస్థేంద్రియయుతాం పీతాభాంచతురశ్రాం
పృథ్వీ మసితతన్మాత్రాయాం సంహరేత్ . జానోరాగుహ్యాంస్థితాః
అర్థచంద్రాకృతీశ్చైతాశ్శబ్దస్పర్శరూపరసగుణా రసనాపాయ్వింద్రియ
యుతా అపః అసితగన్ధతన్మాత్రయాసహ సితరసతన్మాత్రాయాం గుహ్యై

పత్రంసకణికం || హృత్పద్మమధ్యమాసీనం విభుముద్వాస్యదై వతం ||
వరవిమలసరోజే సూక్ష్మరూపేణసంయుతం || కణికోద్వాసితం
విష్ణుం ప్రాథమ్యేద్దేశికోత్తమః || అణుమానంస్మరేత్తత్ర నమస్కృత్వ
విభుంతతః | దేహంవిశోషయేద్విద్వాత్ వాయుమంత్రేణమంత్రవిత్ ||
ఇతి || దక్షిణపాదాంగుష్ఠేఅగ్నిబీజంవిచింత్యేతి || లక్ష్మీతంత్రే-దక్షి
ణాంఘ్రిరదాంగుష్ఠ ప్రాస్తదేశేశిఖాక్షరం || ధ్యాత్వాయుగాంతహః
తభు గ్రూపజ్వాలాశతావృతం || తేనస్వవిగ్రహంధ్యాయేత్ ప్రజ్వలం
తంసమంతతః || పతంతంసంస్మరేన్నూర్ధ్నిక పిండప్రజ్వాలితంతతః |
శాస్త్రమస్తస్పత్యత్వం భస్మీభూతంరజస్తమం || రజస్తమోమయంభస్మ
త్వప్రోహ్యోద్భేధవాయునా || చిదానందమహాబోధే రంతరంగగు
ణాకరాత్ || ప్రసృతంస్పష్టిమార్గేణసంస్మరే ద్భృతికంవపుః || పాద
మేశ్వరే || సహస్రనూయకసంకాశం శతచంద్రగభస్తిమత్ || నిర్మల
స్ఫటికప్రఖ్య జరామరణవజితం || జన్మజ్జేవంస్వపిండంతు వరమ
భోగమోక్షయోః || సాధనంమునిశార్దుల సహజంసర్వదేహినాం
తమాసాద్యక్రమేణైవ సిన్మయైలక్షణేనచ || ఇతి ||

దానాభిస్థితం త్ర్యైశ్రం పాటలవణం శబ్దస్పృశరూపగుణం దృష్టిచ
రణేంద్రియయుతమగ్నిం సితరసతన్మాత్రయాసహ జ్యోతీరూపరూప
తన్మాత్రాయాం సంహరేత్ నాభేరాఘ్రాణంస్థితం ధూమవర్ణంవృత్తాకా
రం శబ్దస్పృశగుణం త్వక్కురయుతంవాయుం జ్యోతీరూపరూపతన్మాత్ర
యాసహ లోహితస్పృశతన్మాత్రాయాం సంహరేత్ ఘ్నాదామా
భిస్థితం శబ్దగుణం నీలోత్పలప్రభం శ్రుతివాక్సహితమాకాశం లోహి
తస్పృశతన్మాత్రయా సహ శుకప్రభశబ్దతన్మాత్రాయాం శుకప్రభశబ్దత
న్మాత్రాంసితాసితవర్ణస్వాంతే స్వాంతం పాటలాహంకృతో లహంకృతిం
ఘటికప్రభబుద్ధా బుద్ధిం సితప్రకృతో ప్రకృతిం భాస్కరాభజీవే సం
హృత్య నాభిచక్రస్థితం వాసనావివశం సుసూక్ష్మం భాస్కరాభం
జీవం సుషుమ్నామాగ్గేణ బ్రహ్మరంద్రంభిత్యా దేహఃద్వినిగమయ్య
సూర్యమండలంప్రవేశ్య తస్మాత్పరమవ్యోమ్ని శ్రీభూమిభ్యాం శేషభో
గాననెనమాసీనం వాలవ్యజనమాస్తాభివ్యాకృత్యాద్యవృత్తక్రిభిః పరివారి
తం సేనేశాదిపార్షదైశ్చక్రాద్యాయుధైశ్చ సేవ్యమానం మహావిభూతిం
పాద్మణ్యమయవిగ్రహం ప్రపన్నాప్లవకరం కరవాసుదేవంపృవిష్టం
ధ్యాత్వా దక్షిణపాదాంగుష్ఠే రక్తవణం రమిత్యగ్నిబీజంవిచింత్య
తదుత్థవహ్నిజ్వాలాభిరాపాదతలమస్తకం దగ్ధమభిధ్యాయ పూణా
చన్ద్రసమప్రభం వామితి నివృత్తిబీజమంతరిక్షేస్సృత్వాతదుత్థామృత

నాభికందెఱితి ॥ పాద్యయోగపాదే ॥ కందస్థానంమనుష్యాణాం
దేహమధ్యేనవాంగులం ॥ పృథివ్యాదిస్థానాన్యాహ ॥ లక్ష్మితన్త్రైశ్రంద్రః
కానిస్థానానిదేహస్మిన్యత్రకాయోలయఃకృమాత్ ॥ కీదృశానిచ
బింబాని భూమ్యాదీనాం వదాంబుజే ॥ శ్రీః ॥ ఆజానుతెభువస్థాన
మూకట్యాఃపయసఃస్పృతం ॥ ఆనాభిస్తేజస్థానం నాసాంతం మరుత
స్తథా ॥ నాసికాపరిమూఢాంతం నభస్థానంక్షకీతి తమితి ॥

వారిధిసముద్భూతపుండరీక జీవం వాసుదేవాదాగత్య స్థితమభిసంధా
య తస్మాజ్జీవాత్ప్రకృతిం తతోబుద్ధిం తతఃఅహంకృతిం తతస్సాన్వితం
తతశ్చబ్రహ్మత్వాత్తం తతస్సశక్తత్వాత్త్రయాసహకాశం సృశక్తత్వాత్
త్రాయాః రూపత్వాత్త్రయాసహవాయుం రూపత్వాత్త్రాయా రస
త్వాత్త్రయాసహఃపః రసత్వాత్త్రాయాః గంధత్వాత్త్రయాసహవృ
క్షీం ఏవంక్రమేణ ప్రాగుక్తలక్షణలక్షిత జీవాదివృత్తివ్యంతరాని సృష్ట్యా
తస్మయమాత్మగాత్రం పునస్సంపన్నంబుధ్వా పూర్వోక్తపీయూషపా
రావారపుండరీకవిస్తమరామృతపూరద్వారా జీవమాత్మవిగ్రహం
బ్రహ్మరంభేణవ్రవిష్టం తత్పూరస్సాపితమాత్మదేహమూర్ధ్వఃపుం
డాదిసర్వాలంకారసుందరమారాధనయోగ్యంచమత్వా మంత్రనాన్త
సంకుర్యాత్ ॥

మంత్రన్యాసవిధిః .

అథ మంత్రన్యాసవిధిః ॥ తలంపుష్పంచకరయోః ఓం-సహ
స్రారహం ఫట్ ఓం అస్త్రాయఫట్ ఓం-శక్త్యై వాషడితి అస్త్రమం
త్రైణవిశోధ్య (ఓం-ఓం ఓం) (ఓం నం-ఓం) ఓం-మోం-ఓం (ఓం-
భం-ఓం) ఓం-గం-ఓం (ఓం-వం-ఓం) (ఓం-తేం-ఓం-ఓం-వాం-ఓం)
ఓం-సుం-ఓం (ఓం-దేం-ఓం) ఓం-వాం-ఓం (ఓం-యం-ఓం) ఇతిద
క్షిణకరతలమారభ్య వామతలంతాసృష్టిః అస్యవై పరీత్యేనంహారః

తలంపుష్పంచశోధయేదితి ॥ పారమేశ్వరే ॥ ద్వైతలహస్త-
వృక్షే ద్వైసర్వాశ్చాంగులయస్తథా । అస్త్రమస్త్రైణసంశోధ్య
ధ్యానముద్రాన్విశేనతు ॥ ఓం-సహస్రారహం ఫట్ ఓం అస్త్రాయ
ఫట్ ఇతి ఇతర సంహితానువర్తనాం అస్త్రమంత్రః । పాద్మ

తలయోఃప్రకమ్య కనిష్ఠావవణోవిశ్రమేస్థితిః ఏవంన్యాసత్రయం
కృత్వా ఓం-జ్ఞానాయనమృతి తర్జనీభ్యామంగుష్ఠయోః ఓం-బలాయ
స్వాహేత్యంగుష్ఠాభ్యాంతజనోః తాభ్యామేవ ఓం-విర్యాయవషడి
తిమధ్యమాంగుల్యోః ఓం ఐశ్వర్యాంశుహుమిత్యనామయోః ఓం-
శక్త్యైవోషడితికనిష్ఠయోః ఓం-తేజసేషడితినఖముఖేషు మధ్యమాం
గుల్యో ఓం-ఆదిత్యప్రతిమాయ మాయారూపిణే హుంఫటస్సహః
ఓం-నమోభగవతేసుదశకనాయేతి పద్మచక్రసవ్యతరకరతలఓం-
నమోభగవత్యైగదాయైభవరూపిత్యైకొమోదత్యైహుంఫటస్సహః
ఓం-నమోభగవతేపుండరీకాత్మాయవాయుముఖాయదీప్తరూపాయశం
ఖాలాయస్వాహేతి గదాశంఖౌ సవ్యకరతల ఏవంకరన్యాసం
కృత్వా ఓం-ఓం-నమృతి-మూర్ధ్ని-మధ్యమయా ఓం-నం నమృతి
శిరఃపాగ్భగైంగుష్ఠేన ఓం-మోం-నమృతి-శిరోదక్షిణైతజన్యా
ఓం భం-నమృతి శిరఃపశ్చిమేనామయా ఓం-గం నమృతి-శిర
ఉత్తరైకనిష్ఠయా ఓం-వం-నమృతి నేత్రయోః తర్జనీమధ్యమాభ్యాం

సంహితానువతినాం శక్త్యై వోషడిత్యైవ ॥ న్యాసంకుర్యాదితి ॥
సృష్ట్యాదిన్యాసత్రయే గృహస్థాదిభేదేనా న్యతమన్యాసానుష్ఠాన మ
నిరుద్ధసంహితాయాముక్తం ॥ పాద్యైవ్యవస్థాభావేన న్యాసస్వరూప
మాత్ర పరిదర్శనేన అపేక్షితగ్రహణానుష్ఠాయాచ అనిరుద్ధ వ్యవస్థై
వగ్రాహ్య ॥ అనిరుద్ధ ॥ స్థితిన్యాసా గృహస్థస్య సృష్ట్యాభ్యోబ్రహ్మచా
రిణః ॥ ముముక్షోస్సంహృతిన్యాసః ఏవం న్యాసప్రధామతః ॥ విష్ణు
తిలక ॥ సృష్టిస్థితికాయశ్చేతి న్యాసస్తుతివిధాభవేత్ ॥ స్థితేదేవ
స్థితిన్యాసః ఆసీనసృష్టిసంక్షేపః ॥ శయనే సంహృతిన్యాసః సహ్యరశ్మ
యనంయది ॥ విశ్వరూపేస్థితిన్యాసః యానారూఢేత్రయంభవేత్ ॥
భోగయోగేచశయనే స్థితిన్యాసంబ్రచక్షుతే ॥ వాసుదేవాదిబింబేషు

ఓం తెం నమఃత్యాస్యే అజుష్టానామికాభ్యాం ఓం-వాం నమఃతి
 హృదయే అంగుష్ఠతఃసీభ్యాం ఓం-గుం-నమఃతి నాభావంగుష్ఠకని
 ష్టాభ్యాం ఓం-దెం-సీమఃతి గుహ్యేనిరంగుష్ఠసర్వాంగులిభిః ఓం-
 వాం-నమఃతి జాన్వోస్తాభిరేవ ఓం-యం-నమఃతి-చరణయోస్సాం
 గుష్ఠసర్వాంగులిభిః । ఇతిస్మప్తిః వివర్యయేపంహృతిః నాభ్యాదిహృద
 యాంతాస్థితిః । సర్వాత్రమంత్రాద్యక్షరంప్రథమం ప్రాగ్వద్ధృదయాది
 వడంగమంత్రాన్యాసం హృదయాదిమకృత్యా ॥ శ్లో ॥ అహంస భగ
 వాన్విష్ణురహంనారాయణోహరిః ॥ వాసుదేవోహ్యహంవాసిభూతా
 వాసానిరంజనః ॥ ఇతి భగవత్తాదాత్మ్యమాత్మ్యన్యనుసంధాయ దేహ
 విన్యస్తమంత్రాక్షరాణి పృథక్పాఠితగంధపుష్పధూపదీపై వాక్సుదేవ
 మంత్రేణాభ్యచ్యమానసయాగంకుర్యాత్ ।

మానసయాగవిధిః

ప్రాణాయామత్రయంకృత్వా దేశకాలాసంకీర్త్య నిత్యకైం
 కర్యయావంభగవదారాధనంకరిష్యే ఇతిసంకల్ప్వ యోగసంపుటము

నకరన్యసనంమతమ్ । ఇతివిష్ణుతీలకచతుర్థే ॥ ఇతి ॥ పాద్మేవ్యావకంకం
 చుకంయద్వేతి వికల్పాత్ శిష్యబుద్ధివైశద్యాథకం కంచుకాఖ్య స్మ
 ప్త్యాదిదేహన్యాస ప్రకారవీధి ప్రయోగే ప్రపంచితః ॥ దేహన్యస్త
 మంత్రాచారై గంధాదీనాంపృథగేవసాధనం తదుక్తం ॥ పారమే
 శ్వరే ॥ మత్పుటాథకం పృక్లీప్తాని గంధపుష్పాణియానిచ ॥ తాని
 సర్వాణ్యథాచార్యో ధారయేన్నకదాచన ॥ ఇతి ॥ కిన్తుశ్రీప్రశ్నే
 ॥ అష్టావింశే ॥ స్థిత్యాసనాదిబింబానాం ప్రతిష్ఠాయాంయథారమే ।
 యేనమంత్రేణయద్బింబం యథాన్యస్తంచమంత్రేణ ॥ తస్మాంత్రేణైవ

ద్రాంబభాస్ అక్షగ్రామం మనస్సుపరతంకృత్వా మనఃబుద్ధ్యాబుద్ధిం
జ్ఞానగోచరై భగవతీనిశ్చివ్య నాభిమేదాంతరై ॥ శ్లో ॥ చతుర్ముఖం
చతుర్బాహుంశుద్ధస్ఫటికవచనం । కిరీటహారకేయూరవ్రజముఖా
కల్పభూషితం ॥ శ్రీవత్సాంకంశంఖచక్రిగదాపద్మాయుధైర్యుతం ।
తేజోమండలమధ్యస్థం ధ్యాయేదాధారరూపిణం ॥ ఆధారశక్తిం తదు
పరి ॥ శ్లో ॥ ఏకవక్త్రంచతుర్బాహుంజపాపుష్పనమద్యుతిం । శంఖ
చక్రధరంక్రుద్ధంకద్ధకౌమోదకీధరం । పహ్నిమండలమధ్యస్థంజ్వలనా
పీతవిగ్రహం । సకలాభరణోపేతం ధ్యాయేత్కామమనంతరం ।
తదుపరి ॥ శ్లో ॥ స్ఫటికాద్విప్రతీకాశంచతుర్బాహుంకిరీటినం ॥ పూ
ణాచంద్రాననంసౌమ్యంసితపుష్పైర్విరాజితం ॥ లాంగలంముసలం
ముఖ్యకరయోదాధతంశివం । జఘన్యకరయోశ్శంఖచక్రద్వంద్వంయ
థాయథం ॥ నీలాంబరధరందంష్ట్రాకరాశవదనైర్యుతం ॥ పృశాంత
పపుషాయుక్తంసహస్రఫణమున్నతం । ఫణామణిసహస్రాంశుసీరాజన
విరాజితం ॥ అనంతవక్త్రకుహరైరుద్వమంతముదచిహ్నమ్ అనంతం
తదుపరి ॥ శ్లో ॥ నిశ్చైవరత్న హేమాంగాంప్రావృట్ప్రియమివోజ్వలాం ॥
వద్దాసనేశోపవిష్టాంవద్ద్వాంజలిధరాంధరాం । నాభాకుందావదాతం
చసితస్నిగ్ధజటాధరం । ధ్యాయమానంసితంశంఖంముక్తాదామైరలం

పూజాయా మాత్మనోపిన్య సెద్గురుః ॥ ఇతి ॥ మంత్రసిద్ధాంతినాం వాసు
దేవప్రాధాన్యాత్ న్యాసేతన్మంత్రస్యైవోక్తిః ॥ పాద్మై ఆత్మశుద్ధిరి
యంపోక్తా మంత్రశుద్ధిస్తువక్ష్యతే ॥ ఇత్యారభ్య అష్టావామంత్ర
విన్మంత్రం బీజాద్యంతపుటికృతమిత్యంతం మంత్రశోధనవిధిమాత్ర
పరం । నతుమంత్రశుద్ధిపూర్వకం జపవిధిపరం—దావదశాక్షరమన్య
ద్వా తదనైజహుయాద్భవీరితి ॥ పాద్మై జపస్యవక్ష్యమాణత్వాత్
సంహితాంతరేచ తత్తైవవిధానాచ్చ ॥ మంత్రన్యాసకృతే భగవత్తా

కృతం । విస్తీర్ణసర్వావయవవిక్షిప్తౌరుద్వయం స్థితం ॥ విక్షిప్తజా
నుపాదంచక్షిరాణావం తత్సముత్థరి ॥ శ్లో ॥ సువక్వామృఫలశ్యామ
పాణిపాదతలోజ్వలం ॥ రక్తాక్షంచతథావిప్రకీర్ణకేశం స్థితాననం ॥
వద్మాసననోపవిష్టమశిమాలాశతాకులం పద్మముద్రాన్వితంపద్మం
తదుపరి పూర్వాద్యుత్తరాంతేషు తుహినాచ్ఛోపలస్వచ్ఛముక్తాఫల
శశివ్రభాణి పురుషాకృతీని మృగేంద్రస్కంధవదనాని ముఖ్యహస్తద్వ
యారచితాంజలిసంపుటాని అపరహస్తద్వయ ధృతయోగాసనాని
ధర్మజ్ఞానవైరాగ్యైశ్వర్యాణి అగ్న్యైదీశానాంతేషు తథావిధాని
వద్మరాగవ్రవాళాగ్ని దాడిమఫలోజ్వలాన్యధర్మాజ్ఞానావైరాగ్యా
నైశ్వర్యాణి ప్రాగీశానదిగంతరే హేమవణంహయాననం సద్వస్త్ర
సత్పుష్ప సదలంకరణాన్వితం శంఖపద్మధరం వరదాభయకరం మస్త
కన్యస్తయోగాసనం పురుషాకృతిం ఋగ్వేదం ప్రాగ్నేయదిగం
తరే తథావిధం చంకవణం యజుర్వేదం యాతువరుణమధ్యే
తథావిధం హరితాలవణం అథర్వవేదం సోమేశానమధ్యే తథావిధం
సువక్వామ్రవణం వృషేంద్రవదనంకృతయుగం యామ్యానలాం
తరే తథావిధం అతసీపుష్పప్రభం తైత్తిరీయయుగం యాతుయామ్య
మధ్యే తథావిధం నీలాంజనవ్రభం ద్వాపరం వాయుసోమాంతరే

దాత్యానుసంధాన ప్రకారశ్చంద్రబద్ధనోక్తః జయాభ్యై అహంసభ
గవాన్విష్ణురహంనారాయణోహరిత్యాదినా ॥ మానసయాగుకు
ర్యాదితి ॥ పాద్మేమానసయాగవిధేరదశశానాత్ అత్రజయాభ్యాక్త
మానసయాగవిధిమవలంబ్య అస్మిన్ప్రయోగే తద్విధిః ప్రదశితః ॥
ఆధారశక్తి కూర్మ అనంతధ్యానం పాద్మే ఏకోనత్రింశే ఉక్తం భూ
ధ్యానం క్షీరాణావధ్యానం పద్మధ్యానం ధర్మాధిధ్యానంచ పారమే
శ్వరే—మానసయాగస్యావచారప్రధానత్వాత్ తద్వ్యాగ ఉపచార

తదావిధంశుకప్రభంకలియుగం యోగాసనోపరి యుగాంతాకాగ్ని
సంకాశం ప్రభామండలమధ్యగం స్వముద్రావ్యగ్రపాణిం వల్లంతంకా
లచక్రం తన్మధ్యే హిమహేమాగ్నిభాస్వరం శాంతమష్టభుజం సా
మ్యం సంస్థితంస్వస్తి కేతుస్ఫటికోవలకాం తించ చిద్భునంద్రువమవ్య
యం సవశక్తినిధిం చిత్ప్రభాకరం వాయవ్యోద్భూతనాళమవ్యక్త
పద్మంధ్యాత్వా నాభికందాత్సముద్భూతా తీర్థీప్తిభాస్వరా అవ్యక్త
ధ్వనివిగ్రహాబ్రహ్మరంధ్రాన్నిగత్యసూయకపథాత్పరంగతా పాయు
ద్వారేణపాతాళంగతా సుషుమ్నాఖ్యామధ్యనాడి తదభ్యంతరే శశి
సూయాఖ్యకమలద్వయసంపుటే సూర్యాఖ్యమధఃకమలమాలంబ్య
స్థితా శబ్దబ్రహ్మలక్షణా వణజంనాదంనదంతీశాంతాత్మనోవిభోశ్య
క్తిస్తన్నాదావసానగగనాత్ పరదాభయదేన శంఖచక్రాంకితేన పా
ణిద్వయేన యుక్తం దివ్యమంగళవిగ్రహం వాసుదేవం ఆగచ్ఛపదాం
తద్వాదశాక్షరమంత్రేణావ్యక్తపద్మై సన్నిధావ్య నభస్థాత్సహస్రదశ
మండితపుండరీకాద్భ్రహ్మరంధ్రమాగేణ భగవన్నాన్నికపతంతీం
గంగాంస్మృత్వా తదీయామృతజలేన అఘ్యుపాద్యాచమన స్నానీ
యాని సంకల్ప్య సంకల్పసిద్ధైస్సుధామయైరమృతాంశుపరిప్లుతైరంబ

మంత్రీః జయః ॥ ఔపచారికహృత్సంజ్ఞం క్రియతేయేనపూజ
నం ॥ ప్రణవాంత్రీధాయోజ్య ప్రాణంవ్యోమవిభూషితం । ఇదమిద
మిదంపశ్యాత్ పదందద్వాత్ పడక్షరం ॥ గృహాణచతతఃస్వాహా
మంత్రీఃపంచదశాక్షరః ॥ ఓం హం-హం-హం-ఇదమిదమిదం గృ
హాణస్వాహా ఇతి భోగధానమంత్రీః ॥ యోగ్యస్సవోపచారేషు
పాద్యాద్యేషుసదై వహి ॥ ఇతి ॥ ఈశ్వరసంహితాయాం సుదేశనా
చారణ విధావప్యేవమేవోక్తం ॥ లక్ష్మీతంత్రేతు ॥ సంకల్పశ్చప్రదా

రాత్నతద్భిసాంస్పృశి-కౌపచారికాభ్యవహారికాదిలక్షణైస్తైస్తేభోగైగై
భోగవంతం ముదితం బ్రహ్మితం విచింత్య భోగదానమంత్రేణ మన
సాఽఘ్యంసమవ్యం సన్నిధిసన్నిరోధసామ్ముఖ్యాని తత్తన్ముద్రాద్రాద
శ్శనపూర్వకం ప్రాధ్యం యథాదేహేతథాదేవే ద్వాదశాక్షరమం
త్రన్యాసంకృత్వా భోగదానమంత్రేణాఘ్యంపాద్యాచమనపుష్పమా
ల్యానులేపన ధూపదీపసమవ్యంఞాస్తాంగవ్రణామజయఘోషాసా
దరం మనసాకృత్వా ॥ శ్లో ॥ స్వాగతందేవదేవేశ సన్నిధింభజమెచ్చ్యతే
గృహాణమానసీంపూజాయథాథాపరిభావితాం ॥ ఇతి విజ్ఞాప్య
సుప్రసన్నం ప్రసాదాభిముఖం భగవంతంజ్ఞాత్వా సుగంధతైలేనా
భ్యజ్య ఉద్వర్తనపూర్వకం గంధోదకేనసంస్పృశ్యసుధౌతాహతవా
ససాంగాంబునిహృత్వ సువస్త్రమాల్యాలభన నానారత్నమయ
హారకేయూర కటకమకుట కటిసూత్రైఃప్రసాద్య పూర్ణేందునదృశ
హేమదండాతపత్ర సుభగ మాయూరవ్యజనకర్పూరచూణాసంమి
శ్రీసుగంధధూప ఘృతదీపమాలాభిరుపచయ మధుసపిఞ్పుతంమ

సంచ పీఠిశ్చేతిత్రయంత్రయం । కుర్యాత్సవేషుభోగేషు దేశకా
లాద్యపెక్షయేతి ॥ పాద్యైతు అఘ్యాదిషూపచారేషు కలశవ్యేషు
యథాయథం ॥ మంత్రపూర్వేషుసవేశేషువాచమనాముదీరయేత్ ॥
దివ్యేనాఘ్యాపచారేణైత్యాది ॥ ఏతద్విచనానాం పరామర్శేన
యత్రయత్ర తత్తదుపచారంప్రతిపాథిక్యేన ఉపచారమంత్రానుక్తిస్త
త్రతత్ర జయఘోక్తాపచారమంత్రవగ్రాహ్య ఇతిసిద్ధాధానః । నను
పాద్యైభోగనివేదన మంత్రోక్తావపి సంహితాంతరోక్త మస్త్రగ్రహణే
కాసంగతిరితిచేత్ పాద్యై అబుద్ధాదినా తన్మంత్రముద్ధతు మశక్తి
రేవ సంగతిః మంత్రానుసంధానపూర్వకమేవ నాదావసానగగనాద్య
గవదావాహనం ॥ తదుక్తంజయఘ్యై । సమాహూయతతఃపశ్చాత్

ధువకకంనివేద్య పావనద్వివిధ పశుశకుని శాలిమావాకద్యోషధి
సత్ఫలాడ్య పనస్పతీస్పృదశ్యక వివిధశుద్ధహృద్యాన్న భక్ష్యభోజ్య ఫల
మూలపానకాని నివేద్య తంత్రీవాద్య సృత్తగేయ భేరిపటహ స్తుతి
ఘోషైఃపరితోష్య మణికింకిణీజాలయుతచామరేణోపవీజ్య సువస్త్రా
లంకృతాని గజాశ్వధేనుయానాని సమప్యకనందాశ్రుసమన్వితః
ఓం-స్వంసురభ యేనమః ఇతిమంత్రేణ సురభిముద్రాంప్రదశ్యక సౌవ
ణికపుష్పపూర్ణాంజలౌ స్ఫురదృగ్నిచయాకీర్ణకం వహ్న్నరైకం
దుశతప్రభం భగవంతం మూలమంత్రేణావాహ్య తమంజలిమవ్యక్త
పద్మస్థగవన్ముద్గీర్ణ ప్రక్షేప్య అఘృతం సమప్యక ఓం-నమోభగ
వతేనాసుదేవాయ ఫలంభవతు మేపుష్పాంజలినాస్వాహేతిమంత్రేణ
పుష్పాంజలిం పాదయోఃప్రక్షేప్యక సఘంటానాదం సంఖ్యాహీనం
యథాశక్తిద్వాదశాక్షరమష్టాక్షరంవామంత్రం జప్త్వా జితం తెత్యాది
నాస్తుత్వా మానసపహోమంకుర్యాత్ || ఇతి మానసయాగవిధిః ||



మూర్తికమంత్రేణచేతనేతి || ధ్యానభావనయాకర్మ కుర్యాద్విపార
మాధికకమితి మానసయాగేపారమేశ్వరొక్తిః | బ్రహ్మణోతీంద్రియ
త్వాత్ యత్రకుత్రవాసుభూతస్త్వేవ ధ్యానవిషయత్వాచ్చ తస్యభ్యే
యత్వం కథమిత్యాశంకాయాం తత్ప్రొపపత్తిః పారమేశ్వరేమానస
యాగప్రకరణే || అప్రత్యక్షస్పదాక్షోణం మంత్రాత్తాయద్యపిద్విజ |
తథావ్యనేనన్యాయేన ప్రత్యక్షముపలభ్యతే || బహిష్కీతంయద్భూతా
నాం త్నోదీనాంగుణవంచకం || తేనతచ్ఛోపలబ్ధవ్యం పృత్యక్షేణప
రోక్షగమితి || తహిక || ధ్యానవిషయీభూతస్య ప్రకృతత్వమేవాస్తి
తిచేన్న | రంజయెచ్చాస్త్రదృష్టేన వ్యవహారగతేనచ | స్వకేనాలం

మానసహోమవిధిః



అథ మానసహోమవిధిః ॥ నాభిచక్రమధ్యే షట్కణంవ
హ్నిగృహం తత్రవ్రతిస్థితం ధ్యాననిమగ్ధితారణిసముద్భూతం సుశు
ద్ధం సుదీప్తం సదోధ్వజశిఖం చిన్మయమగ్నించినీత్య చిన్మయదీప్తాన్తి
ప్రోల్లసంతం బ్రహ్మశక్త్యుపబ్రహ్మితం మూలమంత్రం తదగ్నాచూ
ర్ధ్వకంధనవత్ స్థితంవిభావ్య భగవన్తంమూలమంత్రేణ హృదయస్థా
వ్యక్తపద్మాత్వభావదీప్తం నాభిచక్రస్థచిదగ్నిజ్వాలాగ్రే సమావా
హ్య అంతరిక్షస్థబ్రహ్మసహస్రముద్రాద్భ్రష్టారంద్రద్వారా హృదయం
ప్రవిశ్య చిదగ్నిజ్వాలాగ్రే పతతా ఆహ్లాదాజ్ఞామృతేన సంతప్తా

బనేనైవ దేవతాలక్షణేనచేతి ॥ తత్త్రైవోక్తైరప్రాకృతత్వమేవ । ‘నమ
స్తైర్చావతారాయేతి ఈశ్వరసంహితాయాం స్తుతివచనాత్, అర్చా
పితాక్షియాస్యాత్సాపిషాద్ధ్యువిగ్రహేతి లక్ష్మీతంత్రైభిధానాచ్చ
అచార్యామవ్యప్రాకృతత్వం భగవచ్ఛాసనసిద్ధమేవ । నభూతసం
ఘసంస్థానో దేహస్యపరమాత్మనః । నతస్యప్రాకృతామూర్తిర్జ్ఞాన
మేదోస్థిసంభవా ॥ ఇతిశ్రీరహస్యత్రయసారే అథావంచకాధికారే ।
పారమేశ్వరే మానసయాగే ॥ ‘సాంస్పృశ్యైరౌపచారాభ్యైః తథా
చాభ్యవహారికై’ రిత్తుప్రచారాస్సామాన్యేనోక్తాః జయఃఖ్యైః స్పష్టత
యావ్రతీపాదితాః ॥ దక్షణంవ్యజనంభత్రం పూజశంపూజావా
త్రకం । ధూపందీపం మహాకుంభం నృత్యవాద్యంచగీతకం ॥ పోషితై
శ్చతురంగైశ్చ మాత్రాముద్రానిరాజనైః ॥ సహాకృతీదశితానైవ
బౌధచారికమివ్యతే । తైలంచదంతకాష్ఠంచ బిల్వామలకచూర్ణకం ।

మూలమంత్రేణ యథాపూర్వమవ్యక్తవద్భావస్థితంధ్యాత్వా తోయ
పుష్పాక్షతపూణఃదక్షిణకరమధ్యే మూలమంత్రంస్మృత్వాసశీషణం
జానూభూమాకృత్వా భగవదగ్రే తత్తోయోత్సగేణ లక్ష్మీరూపాం
మానసయాగోత్థఫలసంపత్తిం భగవతేనివేద్య ప్రసన్నేనభగవతా తా
మాత్మసాత్కృతాంభావయేత్ । సర్వంమానసికమేవ శోషణాదిమా
నసహకోమాంతాతత్మశుద్ధిః ॥ ఇతి మానసహోమవిధిః ॥



హరిద్రామలకం వస్త్రం గంధమాల్యానులేపనం । యజ్ఞోపవీతంభూ
షాంచ ఆయుధానితథైవచ ॥ పాదుకేవాహనంచైవ సాంస్పర్శకమ
భోచ్యతే । సూపోదనంతథాశ్వేతం క్షీరొదనమదాపీవా ॥ గుళోదనం
ఘృతాన్నంచ తిలాన్నంకృపరంతథా । పాయసాన్నమపూపాది లాజ
పక్తుఫలానిచ । ఫలమూలాదికంచైవ తాంబూలంచతథైవచ । ఆహా
రాదిచ సర్వత్రాభ్యవహారికముచ్యతే ॥ లయభోగాదీనాం పాద్యైహ్య
ననుజ్ఞానాజ్ఞమూఖ్యోక్తానేవోపచారాః సంగృహ్య హోమాస్తమా
నసయాగవ్రయోగః ప్రపంచితః పారమేశ్వరే ॥ మానసయాగే ॥ త
తోవిశేష యజనంకల్పయెదచ్యుతస్యతు ఇత్యాదినానిరూపిత పుష్పం
జలిప్రదానస్య సంగతిదేశికతా ॥ జయఃఖ్యే ॥ శ్లో ॥ పాదపశ్చయ
థాభామైః గుణైర్దూరతరైస్థితః । పాదపీయైర్గుణైః స్తద్వద్ధూరైః
వృత్తిమేదినీ । సకళాకళమంత్రాభ్యామవినాభావఈదృశః । కేవలాత్ప
కలాధ్యానాత్ఫలసిద్ధిః జాయతే । న్యభావనిష్ఫలామంత్రాస్తద్వ
ద్ధూరేచసిద్ధయః ॥ అతఏవక్రమాధ్యానైః పూజితైస్తాపితైస్తతః । విశే
షయజనంవిప్రకల్పయెదచ్యుతస్యతు ॥ ఇతి ॥

బాహ్యయాగవిధిః

॥ అథ బాహ్యయాగః ॥ ఔశనాదినా ప్రాగేవవిశోధితాం గ
ళంతికామాత్మనోదక్షిణే వామేవాపాశ్వే అఘ్నై పాద్యాచమనపా
త్రాణి భగవదగ్రే త్రిపాదపీఠోవరి ప్రాజ్ఞుఖక్రమేణ విన్యస్య గాళి
తాంబూపూరితాని గళంత్యాదీని నిగమాదినా పృథక్పృథక్స్పృశ్య
॥ శ్లో ॥ కుశాగ్రిమక్షతంపుష్పం ఫలంమలయజంతథా । తిలాన్నిధ్ధా
థక్షసహితా న్యవానఘ్నైః స్యభాజనైః ॥ తిలాన్దువాః ఋషభాణిః
శ్యామాకంపద్మమక్షతం । పాద్యపాత్రేషడేతాని ద్రివ్యాణివినివేశ

బాహ్యయాగవిధిత్వత్ర ॥ బింబాదాబహిర్యాగస్య యోగాచ
రణాశక్తిహేతుకత్వముక్తం । పాద్యే యోగపాదే ॥ అన్యత్ర బాహ్యవా
సనా నివర్తకతయా ముక్తిసాధకత్వా దవశ్యానుష్ఠేయత్వం వ్రత
పాదితం జయాభ్యై ॥ శ్లో ॥ భగవంస్తత్ప్రసాదేన జ్ఞాతోహ్యజ్ఞాన
నాశనః ॥ జ్ఞానవిజ్ఞానసహితః హృద్యాగస్సవః సిద్ధిదః ॥ కిమథంబా
హ్యతః పూజా కార్యావై మండలాంతరే । ఏతదాచక్ష్యభగవత్ తత్ర
మెసంశయోమహా ॥ భగవాన్ ॥ బాహ్యోత్థవాసనావిప్ర బహు
జన్మాజితాదృఢా । లోలీకృతోనయాహ్యత్మాశుద్ధాశుద్ధస్వరూప
యా ॥ యామంత్రవిషయాశుద్ధా క్రియాశాస్త్రస్వరూపదా । సము
త్థానవినాశార్థం తస్యాస్సంపఠకీర్తితం ॥ సబాహ్యభ్యంతరాభ్యాంచ
క్రియాభ్యంతస్మయోభవేత్ । దృఢోత్థవాసనానాంచ తానవంస్యా
చ్చనైశ్చనైః ॥ ఇతి ॥ పారమేశ్వరైవ్యేవమేవోక్తం ॥ అఘ్నై పాద్యా
చమనపాత్రాణితి ॥ పూజాద్రివ్యస్థాపనస్థానాన్యాహ అసంతాభ్యై

యేత్ || ఏలాలవంగకపూర జాతీతక్కిలచందనం | పుష్పాణ్య
చమనీయేతు పాత్రేద్రవ్యాణికల్పయేత్ || ఏవంద్రవ్యాణ్యఘ్నాది
పాత్రేషు ప్రక్షిప్త దక్షిణకరతల ద్వాదశారంచక్రం తస్యధ్యే ఓం-
ఘ్నానిస్సూర్యాదిత్యోమితి భాస్కరంచ ధ్యాత్వా తత్కరతలమవా
ఙ్ముఖం గళంత్యాదిపాత్రాణాముఖరి నిన్యస్య క్రదీప్తభాస్కర గభస్థిభి
భాస్మీభూతాని విచింత్య సవ్యకరతల కలాదళం వికసితంపుండరీకం
తస్యధ్యే ఓం-సోమాయనమః ఇతిపూణఃసుధాకరం బుధ్వా ప్రాగ్వ
త్తత్కరతలంకృత్వా తదుత్థామృతజలేన సిక్తాని పునఃజీవితాని యా
గయోగ్యాని మత్వా కరతలయో మూలేన వారాయణంధ్యాత్వా
తాభ్యాం ఓం-రాం నమఃపరాయవిశ్వాత్మనైఞ్జితి సకృత్సకృత్సంప

|| శ్లో || జలభాండంతతోవామే విన్యసేదాసనోపరి | పూరయేచ్ఛుద్ధ
తోయేన గంధపుష్పైశ్చవాసితం || వస్త్రేణాచ్ఛాద్యతత్పాత్రం బంధ
యేచ్ఛతదాననం | తత్పాశ్వేనిక్షిపెద్ధుంటాం స్వాత్మనోదక్షిణేన్య
సేత్ || పుష్పదళాణాంధాది విన్యసేదక్షితానిచ | దీపంధూపంచవ
స్త్రంచ చామరాదీన్విశేషతః || క్రమేణవిన్యసేత్సర్వాన్ స్వాత్మనో
దక్షిణేతలిః | ఆత్మనశ్చపురోభాగే మాజాయద్వాయువిద్యయా ||
ప్రాక్షయేత్పంచగవ్యేన శుద్ధింకృత్వావిధానతః | పాత్రాధారన్యసే
త్సశ్చ త్తప్తకాంచననిమిత్తం || త్విశయిత్వాతుతత్సర్వాన్ దైవస్య
పురతోన్యసేత్ | శుద్ధవస్త్రేణసంచాచ్ఛద్యే స్థారాయామతత్సమం ||
హస్తేనైకేతద్వస్త్రం విరళాయామమానతేఞ్జితి || అన్యత్రోపారమే
శ్వరే || ఉపార్జితంపురాయద్వై యాగోపకరణంమహత్ | తత్సర్వం
దక్షిణకృత్వా వామేతుకరకన్యసేత్ || గాలితేనాంభసాపూర్ణమితి ||
అఘ్నాదిపాత్రస్థాపనంతు పూజకప్రాచ్యపేక్షయా || తదాపారమే
శ్వరే || స్వపూజ నియమేనైవ ఉదకపశ్చిమకోణకం || అఘ్నాం

ప్రార్థనానిష్ఠుశ్చ విష్ణుగాయత్ర్యాభిమంత్ర్య ఓం స్వం సురభయేనమః
 ఇతి గోరూపాం మధుసృపంతీం హేమశైలాభాం సురభిముద్రాం
 ప్రదక్ష్య గళంత్యాదిపాత్రాణి తద్దుగ్ధపూర్ణానివిభావ్య ఓం-అర్ఘ్యం
 కల్పయామి ఓం-పాద్యంకల్పయామి ఓం-ఆచమనీయంకల్పయామి
 దక్షిణపాణినా క్రమేణస్పృష్ట్యా ఓం టూ హూం ఘంటాయైసమఇతి
 ఘంటాం గంధపుష్పధూపదీపైః ఓం-ఘ్నాం ధూమోద్గిరాయనమః
 ఇతి సధూమంధూపపాత్రం ధూపమంతరాశ్చిప్తైఃప్రిభిరభ్యర్చ్య ధూప

బుకలశంస్యస్య తతఃప్రాగుత్తరాంతరే ॥ అన్యత్రీవాసిష్ఠే ॥ ఆత్మనః
 పురతస్తత్ర స్వాస్తీణేఃపీఠికోపరి । ఆగ్నేయాదిమకోణేషు పాద్యా
 ఘ్నాఃచమనీయకం ॥ స్నానీయపాత్రీమైశాన్యాంసర్వాభాంమధ్య
 తోన్యసేత్ । పృతిగ్రహందక్షిణతో వన్యసెత్పాత్రీముత్తమం ॥ త
 త్రైవ పంచపాత్రస్యలక్షణమాహ ॥ నవాంగులసముచ్చాయ మష్టాం
 గులసవిస్తరం । వృత్తాకారసమాయుక్తం పంచపాత్రీస్యలక్షణం॥ఇతి॥
 ॥ విహగేంద్రే ॥ దేవస్యదక్షిణేపాశ్వే పూజకస్యస్థితిభావేత్ । త
 తైవజలపాత్రస్య పుష్పగంధాదికస్యచ ॥ వామేగంధూపపాత్రంస్వా
 దగ్రీనై వేద్యపాత్రీకం ॥ సాత్వతే ॥ పాత్రాధారపీఠలక్షణముక్త్యా
 పతద్గ్రహపాత్రీలక్షణంచాహ ॥ శ్లో ॥ బింబాధాఃథాఃథాయతం నాపి
 కువర్ణరజతాదిభిః । చత్వారకుసుమాకారం కారయేతపతద్గ్రహమితి ।
 అఘ్నాఃదిపాత్రాణాంశంఖచక్రీలాంఛనమాహ . బ్రహ్మసంహితా
 యాం ॥ యాగోపకరణాన్యేవఅర్ఘ్యపాద్యాదికానపి । కులాంఛ్యాని
 యథాయోగం శంఖచక్రాదిలక్షణైః ॥ తథాయానాసనాదీని విభోస్స
 ర్వాణియత్నతః । ఆరాధకాద్యాఃకర్మణ్యా ఏవంచక్రాదిలాంఛితాః ॥
 ఇతి ॥ పూజాద్రవ్యస్థానవ్యవస్థా ॥ వాసిష్ఠే ॥ ఆత్మనఃపురతస్తత్రీఆస్తీర్ణ
 పీఠికోపరి । ఆగ్నేయాదిమకోణేషుపాద్యార్ఘ్యాచమనీయకం ॥ స్నానీ

ముద్రాంకురశ్చైత్యై గంధాదిచతుర్భిరేవ ఓం-శిబయై అమృతా
పిణి అమృతాపాయనమః ఇత్యే ఘృతాపాత్రం ఓం-గంధపితృప్రియక
రాయపాద్యరూపిణేనమః ఇతిపాద్యపాత్రం ఓం-సరస్వత్యమృతరూపిణే
ఆచమనాత్మనైనమః ఇత్యాచమనపాత్రమిష్టావృతతిగ్రహపాత్రేణ
ఘృతజలం కించిదాదాయ తత్పాత్రం సవ్యహస్తేనిధాయ సవ్యేతరేణ
పిథాయ మూలమంత్రేణ సప్తవారమభిమంత్రి తత్తోయేన ఓం-
శక్త్యై వాషడిత్యస్త్రమంత్రేణ కూర్చేన ద్వివ్యాణ్యాత్తానంచప్రోక్ష్య
భగవతో యోగపీఠం కరికల్పయేత్ ॥



యోగపీఠాచారవిధి:

అథవిధిః

మూలబేరస్య పీఠం ఓం-పుం శ్చై ఆధారశ్చక్త్యై నమః ఉపర్య
పరి ఓం స్త్రాం కూర్మకాలాగ్నయేనమః ఓం-హం అనంతాయనమః
ఓం-ధరణయేనమః తదుపయాగ్నయే ఓం-ధం ధర్మాయనమః
నైఋతే ఓం-జ్ఞాం-జ్ఞానాయనమః వాయవ్యే ఓం-వైం-వైరాగ్య
యనమః ఐశాన్యే ఓం-విం విశ్వరాయనమః ప్రాచ్యాం ఓం-అం-
అధర్మాయనమః దక్షిణాస్యాం ఓం-అం అజ్ఞానాయనమః వారుణ్యాం
ఓం-అం అవైరాగ్యాయనమః ఉదీచ్ఛ్యాం ఓం-అం అనైశ్వర్యాయ
నమః ఏషాం మధ్యే ఓం-హూం సదాశివాయనమః ఏతే పీఠపాద

యపాత్రమైశాన్యాం సర్వాకర్షణమధ్యతోన్యసేత్ ॥ ప్రతిగ్రహందక్షిణ
తోన్యసేత్ పాత్రముత్తమం ॥ పూజాద్రవ్యాణిచాన్యానివిన్యసేత్తస్యద
క్షిణే ॥ విష్ణుతత్వే ॥ పంచమే ॥ వామేతువధిః సోన్యస్య పూరితం

భూతాః ॥ ఏషాముపరి ఓం-నమోభగవతేవిష్ణవేనవభూతాత్మనా
 సుదేవాయసర్వాత్మనై సుయోగపద్మపీఠాత్మనైపీఠాయనమః యో
 గాసనస్యప్రాగాదిచతుర్దిక్షు ఓం-ఋం-మృగ్వదాయనమః ఓం-
 యం-యజువేదాయనమః ఓం-సాం-సామవేదాయనమః ఓం-అం-
 ఆభవవేదాయనమః ఏతే ఈషాభూతాః ॥ ఓం-ఘం భౌతికాహంకా
 రాయనమః ఓం-పూం-తైజసాహంకారాయనమః ఓం-వౌం-వైకారి
 కాహంకారాయనమః ఏతేపాశభూతాః ॥ ఓం-సం-సత్త్వగుణాయనమః
 ఓం రం-రజోగుణాయనమః ఓం-తం-తమోగుణాయనమః ఏతేగుణ
 భూతాః ॥ యోగాసనోపరి ఓం-స్కిం-కృథివ్యాత్మనై-హుంఫట్నమః
 ఓం-వాం- వాయ్వాత్మనైహుంఫట్నమః ఓం-ఆం-ఆకాశాత్మనైహుం

గాళితోదకైః । శేషందక్షిణపార్శ్వేతు పూజాద్రవ్యంసమస్తకం ॥
 ఏవంకెచిత్ప్రశంసన్తిపరితోవాగ్రతోపివా ॥ పంచపాత్రస్యలక్షణంచో
 క్తం అనంతాభ్యై ॥ నవాంగులసముచ్చాయమష్టాంగులసవిస్తరం ।
 వృత్తాకారసమాయుక్తంపంచపాత్రస్యలక్షణం ॥ అఘృతాదానమితి ।
 సాస్త్రేణమూలమంత్రేణ ఘృతాదీన్యభిమంత్యితు । సవడం గేనతే
 నైవ కుర్మాత్పుష్పాద్విదాచక్షణం ॥ ధూపపాత్రంచమంటాంచ సమ
 భ్యచ్యయథావిధి । మంటాచాలనపూర్వంతు ధూపేనాఘృతాది
 కాన్యజెదితి ॥ ఈశ్వరే=అఘృతాదీనాం ధూపదానముక్తం ॥ తత్సం
 హితాయాం అఘృతాదిమంత్రానోక్తాః ॥ పాద్యైతు ॥ మంటాధూపా
 ఘృతా పాద్యాచమనపాత్రపూజాయా అనుక్తాపపి మంటాదీనాం
 మంత్రోక్తవైశ్యధ్యక్ష పరిహారాయ తత్పూజావిధేయేత్యభ్యుపగ
 మః ॥ యోగపీఠార్చనంకుర్వాదితి ॥ ఈశ్వరే ॥ చతుర్థే ॥ చింబే
 నసహితంపీఠం యోగపీఠముదాహృతం ॥ అనుసంధానయోగేతు
 యోగపీఠంప్రకల్పయేత్ ॥ అస్యఆరాధనక్రమస్తు=శ్రీప్రశ్నై=విష్ణుతి

ఫటనము: ఏతానితూలికాభూతాని ఓం-మం-జీవాత్మనేనము: ఆయ
మా స్తరణభూత: అసౌఖ్యపరిక్రమేణ ఓం-రాం-అగ్నిమండలాయనము:
ఓం-సాం-సోమమండలాయనము: ఓం-హం-సూర్యమండలాయనము:
ఓం-వం-పద్మాయనము: భద్రాసనస్యదక్షిణే ఓం-బ్రహ్మణేనము: ఓం
విష్ణవేనము: ఓం-ఈశానాయనము: ఉత్తరే-ఓం-సనత్కుమారాయ
నము: ఓం-సనకాయనము: ఓం-సనందాయనము: వశ్చిమే ఓం-
దుర్గాయనము: ఓం-విఘ్నేశాయనము: ఓం-నారదాయనము: ఓం-
గురవేనము: ఓం వరమగురవేనము: ఓం-వరమేష్ఠినేనము: ఇతి గంధ
పుష్పధూపదీపై దేవతాయజ్ఞనయోగపీఠంపరికల్ప్య ఆధారశక్త్యాదీ
న్మానసయాగోక్తపద్ధాయేత్ || ఇతియోగపీఠాచారపద్ధతి: ||



లకె పాద్యైచ || సమ్యగుక్తం || గంధపుష్పేఘాఃపదీపైరచారయేతి
తతఃపఠం || ఆసీనస్యశయానస్య కర్మబింబస్యవైరమే || పీఠకల్పనకా
లేతు స్మరేత్పద్మాంతమాదితః || ఇతిశ్రీప్రశ్నై || అష్టావింశే || గంధైఃపు
ష్పైశ్చధూపైశ్చదీపై రేషాంసమర్చనం | ప్రతిపారహితేఘానై ధర్మాద్యా
వాహ్యపూజయేత్ | పూజితే పూర్వమావాహ్యపూజనసంతలేనతి |
పుషరావాహనంనైవ కేవలాచారసమిష్యతే || కింతు || యోగపీఠ పరి
కల్పనమేవ మంత్రాసనమితి పారమేశ్వర ఈశ్వరసంహితాశయః ||
విష్యక్సేనేచ || ఆధారాద్యంతరాంతత్ మూర్తీనాంమునిసత్తమ |
వ్యస్తైస్సంపూజయేత్సవణం సమస్తైర్వాసమాహితః || అర్చయేద్గంధ
పుష్పద్యైః పూజకస్తుమనోరమైః || తేషాంస్వనామకైమణంత్రై
దాద్యాత్సర్వంయథాక్రమం || ఇతివచనేన యోగపీఠదేవతాభ్యోన
మః || ఇతిసమస్తేనవా ఆధారశక్త్యాదీస్తత్తన్మంత్రైర్వా యోగపీఠ

మంత్రన్యాసవిధిః

అథమంత్రన్యాసవిధిః

అథమంత్రన్యాసవిధిః ॥ మూలబేరంబహుబేరంచేత్తత్రావాహ
యేత్ ॥ తత్ప్రకారః ॥ శుద్ధం మూలమంత్రేణాంబుపూర్ణ మావా
హనపాత్రం హస్తాభ్యాంబులలాటసమ ముద్భృత్య తతస్సహస్రశీమాది
రూపం భగవతః క్రమేణానుచిత్వ ఆగచ్ఛపదాంత వాసుదేవద్వాద
చానంవిహితమితి కేహంచిన్మతం ॥ పాద్యైతు ॥ కల్పనంయోగపీఠస్య
మంత్రస్యసనమేవచ । బింబస్థిరేనదాకార్యం పూజారంభేచతుర్ముఖ ॥
ఇత్యుక్తత్యాత్ ॥ మూలబింబేష్టేవ యోగపీఠాచానంకాయామితి
సిద్ధార్థః । తతోగురుతద్గురుంచ లోకసిద్ధాకృతీచతో । లోకసిద్ధాకృతిం
పశ్యాత్తద్గురుం పరమేష్ఠినమితి ॥ లక్ష్మీతంత్రే=తత్రైవ గురుమం
తోద్ధారః=పత్ర ౧౨౭ ॥ మూలబేరంబహుబేరంచేదిత్యత్ర ॥ ఈశ్వ
రేపారమేశ్వరేచ ॥ శిలయామణినావాపి లోహేస్తేర్వాపి కృతాతుయా ।
నిత్యాది సకలస్నానవిషయారహితాసదా । కర్మాచార్యాపిదేవీభిః
స్థితాప్యాసీనతాంగతా ॥ స్థాప్యతేకేవలామూర్తిః కేకబేరంతువిత్త
తత్ ॥ మృద్దారుజంతుయద్బింబం కర్మార్పదిసమన్వితం ॥ నిత్యాది
సహస్సానాథం శక్తిభిస్సహితంతువా ॥ మణివజ్రాదిశైలోత్థం నిమి
త్తస్సపనతుమం ॥ సదాతునిత్యస్సానాథం కర్మాచారాసహితం
తుయత్ । బ్రహ్మబింబంతులక్ష్మ్యేది సహితారహితంతువా ॥ నిత్య
నైమిత్తికాద్యుక్త సకలస్సపనతుమం ॥ లక్ష్మ్యేదిభిస్సమోపేతం య
ద్బింబం శక్తిభిస్సదా ॥ తదేతత్త్రివిధంవిత్తబహుబేరంమునీశ్వరాః ॥ య
త్తుచిత్రమయంబింబం భిత్తికాస్థాంబరాశ్రయం ॥ కర్మబింబసమో
పేతం నిత్యాదిస్సానకర్మాణి ॥ యచ్ఛాపిమృణ్మయంబింబం త్రివిధం

కాక్షరమంత్రం చతురుచ్చారణేన భగవంతంత్రాప్తై సమావాహ్య
 పాత్రస్థతోయేన కూచేన ॥ శ్లో ॥ ఆవాహయామిలక్ష్మీశం పరమా
 త్మానమవ్యయం । ఆతిష్ఠతామిమాంమూర్తిం మదనుగ్రహకామ్య
 యా ॥ శ్రీయాసాధం జగన్నాథో దేవోనారాయణఃపుమా ॥
 ఇతిమూలబింబమూర్ధ్నిప్రోక్ష్య ॥ భగవంతం బింబాంతఃప్రవిశ్య
 చాపిచిత్రజం ॥ నిత్యమైమిత్తికస్నానై దర్పణాదిసమన్వితం ॥ కమ
 బింబాన్వయయోగ్యం విభవేచ్ఛానుసారతః । ఏతచ్ఛతుర్విధంవిత్తబ
 హుబేరంవిశేషకం ॥ బహుబేరంయథాయోగం స్థితమాసీనమేవవా ॥
 శయానంయానగంవాపి భవేదిచ్ఛానురూపతః ॥ బహుబేరాదిభేదాస్తు
 పంచధాపరికీర్తితాః ॥ అన్యానికమబింబాని యాత్రాబింబపుర
 స్సరం ॥ తత్తత్కర్మవిశేషాథం బహుబేరైకబేరయోః । ద్వయోశ్చ
 కల్పనీయాని విభవస్యానురూపతః ॥ పాద్మైచ ॥ కమాచాదిప్రకృ
 తృతి ప్రకారఃకథ్యతేఽధునా ॥ కర్మాచాచోత్పవాచాచ బల్య
 చాచతతైవచ ॥ స్నానతీర్థాభయాచాచ స్వాప్రోత్థానాచా
 యాసహ ॥ ప్రతిమాష్టద్విధాతవ్యా పూజాయాముత్తమాభవేత్ ॥
 తిస్రభిమధ్యమాజ్ఞేయా అన్యాయాచాధమాభవేత్ ॥ బహుబేరే
 విధిరయం కథితఃకమలాసన । ఏకబేరేతుకమార్చాస్సపనాచాచ
 నేష్యతే ॥ ఇతి ॥ ఆవాహ్యేతి ॥ ఆవాహనశబ్దనిర్వచనస్తు లక్ష్మీతంత్రై
 షట్త్రింశే । నిత్యాసంపూర్ణాపాద్మ్యా యావిష్టామూర్తిరుజ్వలా ॥
 నైవేయంకథ్యతేమూర్తి మాంత్రీమంత్రైశ్చిదాత్మకైః ॥ స్వీకార
 యితాంమంత్రీ దేవంయజ్ఞేనతేజసా । తదావాహనమిత్యుక్తం
 మంత్రవిజ్ఞానపారగైః ॥ ఆవాహనంద్వైవిధ్యం ॥ శ్రీప్రశ్నై ॥ ఆవా
 హనంద్విధాప్రోక్తం అచలేపిచలేపిచ ॥ అచలేపూర్వామావాహ్య
 పశ్చాదావాహయేచ్ఛతే ॥ త్రికాలమర్చనాయుక్తే ఏకదాఽవాహ

బింబాత్మనావస్థిత మవగమ్యాత్థాయ స్వాగతముద్రాయా ॥ శ్లో ॥
బ్రహ్మద్యాసకలాదేవాః యంనస్మత్తుమవీశ్వరాః । సవవభగవా
నద్య మమత్రత్యక్షతాంగతః । స్వాగతం భగవన్నద్య మాంతరయ
తుమాగతః । ధన్యోస్యనుగృహీతోస్మి కృతాథోఽస్మి కృపానిధే ఇతి

సంచరేత్ ॥ అన్యబేరార్చనాయాస్తు విసజ్జనమథాచరేత్ ॥ ఆవా
హనవిధిస్తు ॥ ఈశ్వరైచతుర్థే ॥ తతస్సవగతందేవం మంత్రమూ
ర్తిత్వమాగతం ॥ సమాహూయస్వమంత్రేణ త్వమాగచ్ఛపదనతు ॥
యదాసవగతోవాయువ్యజనేనమహమ్తే ॥ వ్యక్తిమభ్యేతిభగ
వా ఆహూతస్తద్యదేవహి ॥ భానదవణసంక్రాంతం కృత్యాహృ
త్కమలాత్తువై ॥ సన్నిరుద్ధ్యబహివిద్యాంమంత్రోచ్ఛారావసానతః ॥
మంత్రమాగచ్ఛమానంతు నిగతంతుస్వకాత్పదాత్ ॥ సాత్వతే ॥
సప్తదశపరిచ్ఛేదే=అనన్వితస్వరూపంచ సూయ=బింబమివాంభసి ॥
కమణాప్రేరయేచ్చైవ వాచాతస్సంత్రముచ్చర ॥ ఆగచ్ఛపదసం
యుక్తం సంస్మరేన్ననసాకృతిం ॥ అన్యత్ర ॥ గోరంకేమసమస్తేమక్షీరం
యద్యద్యవస్థితం దుగ్ధం స్తనముఖేదృష్టం తద్వదావాహనంభవేత్ ॥
పాద్యైశతోపచారప్రకరణే ॥ పరస్యసూక్ష్మస్యతథా స్థూలస్యతదనం
తరం ॥ చింతాసంక్రమణంతస్య బింబేపృథ్విద్వమస్తథా ॥ స్వాగతో
క్తిన్మమస్మారసాన్నిధ్యప్రార్థనాతదా ॥ ఇత్యావాహనమప్తాంగం
పరస్యపరమాత్మనః ॥ పరసూక్ష్మేదిశబ్దార్థస్తు=పాద్యై=జ్ఞానపాదే
బ్రహ్మలక్షణప్రకరణే ఉక్తం=బ్రహ్మద్యాసకలాదేవా ఇత్యాదిస్వా
గతోక్తిల్లక్ష్యేతంత్రే=ఆవాహయామిలక్ష్మీశమిత్యాది లక్ష్మీతంత్రే ॥
కమబింబేమ తేజోవిభాగః ॥ నారాయణసంహితాయాం ॥ ఈశ్వ
రేచ । ప్రత్యహంకర్మబింబానాం మూలబింబ హృదబ్జకాత్ ॥ కించిదా
వాహనంకార్యం తత్రత్వేవంక్రమోద్విజాః ॥ మూలబేరస్యయత్తేజః

స్వాగతముక్తావ అష్టాంగంప్రణమ్య ॥ శ్లో ॥ భగవద్దేవదేవేశ శరణా
గతవత్సల । మంత్రాసనమయభక్త్యా యావత్సంపూజ్యసేవిభో ।
తావత్సాన్నిధ్యమత్రైవ కురుష్యపురుషార్తమ ॥ ఇతిసాన్నిధ్యంప్రా
ధ్య ప్రతిమాముద్రాం ప్రదక్ష్య జితం తెపుండరీకాక్షైః ప్రతేణ

షడ్భాగైకతాకర్మణి । కర్మబింబాంశషడ్భాగం పంచాంశంతూత్సవ
స్యతు ॥ తద్బింబాంశచతుర్భాగం స్నానబింబముదాహృతం ॥ తద్బిం
బస్యత్రిభాగాంశం బలిబేరముదాహృతం ॥ బలిబింబద్విభాగాంశం
తీర్థబింబేనసంయుతం ॥ శయ్యాబేరంతతఃకుర్యా దేకాంశేనవిధి
యతే ॥ తత్తత్కర్మావసానేతు పునర్ములేనయోజయేత్ ॥ ఆ
స్యత్ర ॥ కర్మార్చాదిమబింబేషు షట్సునిత్యాదిసిద్ధయే ॥ ప్రతిష్ఠితే
మవిధివన్నిత్యంప్రాభాతకైచకాన ॥ తచ్ఛక్త్యాయోజితాంశక్తిం
మూలబింబాద్యథాపురా ॥ సమభ్యుచ్యమభ్యుచ్యపుష్పద్యైస్తాం
బూలాంతైఃపురోదితైః ॥ పునరారోపయేన్నూతై తత్రతత్రనియోజ
తాం ॥ త్రికాలమంగబింబేషు కర్తాచారాదిషుషట్సుప్తి ॥ ఆవాహ్య
పూజయేన్నూలాద్యశేషేషవికార్యతః ॥ తత్తత్కర్మావసానేతు
పునర్నూతనియోజయేత్ ॥ ఏవంతేజోమయందేవం నాడిదక్షిణమా
గతః ॥ తన్నాసాగ్రేణచావాహ్య పీఠంకుర్వాదిమక్షిపేత్ ॥ పా
ద్యైతు ॥ ఆవాహనపదంపాత్రం ప్రత్యోశితమథాంబుభిః ॥ పూరయే
న్నూలమంత్రేణ హస్తాభ్యాంచసముద్ధరేత్ ॥ లలాటసమమేతస్మిన్
అంతరావాహ్యకేశవం ॥ మూలబింబాద్యథాదీపం దీపాదవికృతం
తథా ॥ చతురుచ్చారయేచ్ఛంత్ర మాగచ్ఛపదసంయుతం ॥ తేనతో
యేనకర్మాచారం సింహేత్కూర్చేనమూర్ధని ॥ తత్రసన్నిహితందేవం
కర్మాచారాయాంబుచింతయేత్ ॥ ఇతి ॥ ప్రతిమాముద్రా ॥ పాద్యై ॥
అంగుష్ఠమూర్ధ్వతఃకృత్వా శేషాభిర్ముష్టివత్కృతా ॥ సాక్షేయాప్రతి

సమ్ముఖాభవేతి సమ్ముఖీకరణ ముద్గాందర్శయిత్వా మూలమం
త్రేణ సవర్యాసనమంగీకురుష్యేత్వాసనంసమర్హ్య కరన్యాసవజ్రం
ద్వాదశాక్షరమంత్రేణ స్పృశిస్థితిసంహార న్యాసాన్మూలబైరకృత్వా

మాముద్గా దేవదేవప్రియాధికా || ఇతి || కర్మబింబెతవాహనక్రమః ।
విష్ణుతిలకే=మూలబైరస్థితాంశక్తిం కర్మాచార్యాయాంసమాహ్వయేత్ ||
కర్మాచార్యచోత్సవాచార్యచ బల్యర్పణచత్రైవచ || యాగాచార్య
తీర్థయాత్రాచార్య శయనార్చ్యేతిషట్కృమాత్ || ఆవాహనంక్రమా
దేహం పూర్వాపూర్వాత్పరేపరే || దేవిభ్యాంవావినావాపి దేవార్హ
నముదీర్యతే || శ్రీప్రశ్నై=అష్టావింశై=ఆవాహనపదంపాత్రం పూరయె
ద్గంధవారిభిః || మూలమంత్రేణ తులసీంతస్థిన్నిక్షిప్యవైతతః || తత్పా
త్రంహస్తయుగ్మేన లలాటాంతంసముద్ధరేత్ || మూలస్థంరవివహ్నిం
దు కోటికోటిసమప్రథం । ద్విహస్తమేకవక్త్రబం చక్రాద్యాయుధసే
వితం || కిరీటవనమాలాభ్యాం కాస్తుభేనచశోభితం || ఏవంలక్ష్మీవతిం
స్మృత్వా శార్ఙ్గధన్వానమాదరాత్ || ద్వాదశాక్షైశ్చతుర్వార
మాగచ్ఛేతివదేత్తతః || పాత్రస్థంపరమాత్మానం కర్మాచార్యాయాం
విచింత్యచ || తద్ద్వారేణకర్మబింబం శిరఃకూర్చేనసేచయేత్ || ప్రద
శ్యావాహనముద్రాం స్థాపనంతుతతఃపరం || విష్ణుతిలకే || ఆసాద్య
జంగమంబింబం యోగపీఠాచారాదికం || గుర్వర్చనాంతంకృత్వాభ
అఘ్నపాత్రాంతరేజలం || గృహీత్వామూలబింబస్యనాసాంతంతత్స
ముద్ధరేత్ || మూలబింబస్యహృదయ ద్వారాద్దక్షిణనాసఘ్నం । నిర్గ
తాంభగవచ్ఛక్తిం ధ్యాయేత్పాత్రాంతరేజలే || సర్వత్రావాహనకాలే
సకూచఃకుంభఉచ్యతే || దీపాద్దీపనదాకృప్య ధ్రువాద్భింబా త్తతః
పరం || కూర్చేనచలబింబస్య మూర్ధ్నప్రోక్షణమాచరేత్ || ద్వా
రేణబ్రహ్మరంధ్రస్య పృవిష్టంబింబహృత్పదే || తచ్ఛక్తింబావయేద్దీ

శంఖచక్రముద్రాందశోయేత్ || మూలబెర మెక బెరంచెద్దస్తా నుగంధి
నాకృత్యా గంధామ్యుపుష్పై రంజలిమాపూర్య మూలమంత్రేణ
పీతోపరి బింబాగ్రే బింబయూర్ధ్వవా పుష్పాంజలింకృత్ప్రీత్య భగవ

మాః ప్రణవేనతతః పరమితి || శ్రీప్రశ్నై || త్రింశాధ్యాయే || శ్రుణు
ష్వావాహనంభద్రై కృమయోగంపలక్షణం || కర్మాచారాయాం
మూలబెరా చ్ఛక్తిమావాహ్యపూజయేత్ || కర్మ బింబాత్ స్నాన
బెరె తత్కర్మానంతరంరమే || పునఃకర్మణితాంశక్తిం తస్మాచ్ఛబలి
కౌతుకే || బలిబెరాత్తతఃశక్తిం పూజనవత్కర్మకౌతుకే || ఉత్సవపు
నరావాహ్యతత్కర్మవ్యవహరతేపునః || నియోజ్యకర్మాచారాయాం
స్వాపేతాంప్రార్థయేత్తతః || స్వాప్రాచారాయాఃకర్మబెరె మూలే
తాంవినియోజయేత్ || మహాత్మవాద్యుత్సవేషు చైవమావాహ్య
పూజయేత్ || ఈశ్వరే || చతుర్థే || పృథ్వహంకర్మబింబానాం మూ
లబింబహృదబ్జకాత్ || కించిదావాహనంకార్యం తత్రత్వేవంక్రమో
ద్విజః || మూలబెరతుయత్యేషష్టాగైకస్తుచోత్సవే || షట్త్రింశదేక
భాగస్తుబలికర్మాచారాదిషు || ఏకబెరవిధౌఽవాహననిషేధః || అభి
ముఖభావమేవఽవాహనం || ఈశ్వరే || స్థితమాయతనవాధ సాకారం
పరమేశ్వరం || శంఖచక్రధరంవిష్ణుం సురసిద్ధావతారితం || ఋషిభిర్మ
నుజైఃపాదభక్తిముక్తైఃప్రతిష్ఠితం || తస్మాత్కౌచ స్వమంత్రేణయ
జేదావాహనంవిని || ఇతి ఈశ్వరే చతుర్థే || కర్మబింబెషుపునరా
వాహననాడికాభేదాః || శ్రీప్రశ్నై || ఏకోనత్రింశే || త్రిముహూర్తా
త్పురాస్తాప్త పూజనపురుషోత్తమం || నోద్వాప్యపూజనంకృత్యా తతో
ద్వాసనమాచరేత్ || జ్వలనస్పూయకాంతేతు యథాభాతిదివాక
రాత్ || తథాచాకప్రార్థనయా మూలాత్కర్మాదికౌతుకే ||
త్రిస్థానేస్నానకుంభేచ హరిస్సన్నిహితౌరమే || విష్ణుతీలకే || అస్తిచేత్

స్తం స్వాభిముఖం శాస్త్రం స్వప్రబుద్ధం జ్ఞాత్వా బింబే ప్రాగ్వన్మంత్రన్యా
సంకుర్యాత్ । ఏవమన్యతర ప్రకారేణావాహ్య అచరయామీతి సా
మ్నా ప్రణవేన వా పాదయోః పుష్పాంజలిం సమర్ప్య ॥ శ్లో ॥ విభో
సకలలోకేశ విష్ణోః జ్ఞాప్తవ్రభోహరే । త్వంభక్త్యా పూజయామ్యద్య
భాగైరఘ్నాదిభిః క్రమాత్ ॥ ఇతి విజ్ఞాప్త మూర్ధ్ని సావిత్రి యైర్భ్య

జంగమం బింబం నాస్తిచేత్ ద్రువచిమ్బకం ॥ హృదంబుజాద్దేవదేవమా
వాహ్యర్చనమిష్యతే ఇతి ॥ భోగలక్ష్మ్యోః మూలాభావే భగవద్భింబా
దేవతవాహనం ॥ తత్క్రమంచోక్తం ॥ శ్రీప్రశ్నై అష్టావింశే ॥ మూలా
భావేశ్రియాదీనాం భగవన్మూలబింబతః ॥ శ్రియాదికర్మబింబేషు శక్తి
మావాహ్యపూజయేత్ ॥ తత్త్రైవతత్క్రమః ॥ ఆవాహనపదంపాత్రం
పూరయేద్గంధవారిభిః ॥ మూలమంత్రేణ తులసీం తస్మిన్నిక్షిప్త్య వై తతః ॥
తత్పాత్రం హస్తయుగ్మేన లలాటాస్తంసముద్ధరేత్ ॥ సౌందర్యామృత
సింధూతృణునవిద్యుల్లతాప్రభే ॥ ఆగచ్ఛావాహనపాత్రే గోవిందగృహ
మేధిని ॥ ఏవం సుప్రాభ్యర్చనాత్రస్థాం శ్రియంబింబే స్మరేత్తతః ॥ సర్వ
జీవధరైకా నైపరమాత్మప్రియైరమే ॥ పాత్రే స్మిన్పూజనాయత్వం ఆగ
చ్ఛవసుధేనుభే ॥ ఏవమావాహ్యపాత్రస్థాంభువంబింబేన యోజయేత్ ॥

సాన్నిధ్యప్రార్థనా ॥ విష్ణుతత్వైవంచమాధ్యాయే ॥ బ్రహ్మో
ద్వైసకలైర్దేవైస్సనకాద్వైశ్చయోగిభిః । వేదాద్వైశ్చిదచిచ్ఛబ్జమ
నోభిశ్చేంద్రియైరపి । జ్ఞాతుమచరయతుండ్రమ్తు మశక్తోసిజనాదన ।
తథాపితవభక్తానాం సదాసన్నిహితోభవ ॥ తవదాసాస్మిదేవేశ ప్రసా
దంకురుమేవ్రభో । అహంత్యామచరయిష్యామి యథాశక్తిగృహాణ
తం ॥ శ్రీప్రశ్నై ॥ అష్టావింశే ॥ సావమి సర్వజగన్నాథ యావత్పు
జావసానకం । తావన్మధ్యక్తిభావేన బింబే స్మిన్ సన్నిధింకురు ॥ ఇతి ॥

మొకవారం పాదారవిందయోస్త్రీణిపదేతిపాద్యంద్వివారం ముఖే
ఆకుఃపునంత్యి త్యాచమనం త్రివారమపయిత్యా ఆచమనకాలే
అంభః ప్రతిగ్రహేణ సాక్షాదాచామస్త మివధ్యాయేత్ దధిమధుప
యోమయ మధుపకం కేవలం దధి వా ముఖవాసంచ భోగదాన
మంత్రేణ నివేద్య అష్టాంగప్రణివత్య ॥ శ్లో ॥ దాసోహంతేజగన్నాథస

బ్రహ్మద్యాసకలాదేవాః ఇత్యాది-స్వాగతోక్తిలక్ష్యేతంత్రే । ఆవా
హయామి లక్ష్మీశమిత్యాది లక్ష్మీతంత్రే । సాన్నిధ్యప్రార్థనా ।
అనిరుద్ధసంహితాయా విష్ణుతత్వేచ ॥ సవయోసనమంగీకురుష్వ
త్యత్ర ॥ పాష్కరే ॥ న త్వధారంవినాపూజాం గృహంతివ్యక్తయా
సదా । తస్మాదాదాప్రియత్వై న కుర్యాదాసనకల్పనం । పూజాకాల
భావనాక్రమంచ ఉక్తం ॥ శ్రీప్రశ్నై ॥ ౨౯ అధ్యాయే ॥ ఆచార్యశిష్యవ
న్మంత్ర విష్టరెన్న పనాసనె । జనసివశిశుం రత్యాంసతీవప్రియనాయకం
అలంకారైః తిథింభోజ్య విష్టరెతుగృహస్థవత్ । యాత్రాసనెసుశ
య్యాయాం నృపమంత్రీవసేవకః । ప్రార్థనాయామిత్రవచ్చ దేవం
ధ్యాయేతపూజకః । యథాయవానంరాజానం యథాచమదహస్తినం ।
యదాపియాతిథిందేవం భగవంతంతథాచయేత్ ॥ పాదారవింద
యోదద్యాదిత్యత్ర ॥ అనిరుద్ధే ॥ పాద్యదానంతువిప్రేంద్ర ద్విద
ద్యాద్యైవదాంబుజైః । వస్త్రేణమూర్జనంకృత్వా । చందనాలెవనం
చరేత్ । పుష్పం పృథక్పృథగ్ద్యాతుగంధంపత్రమేవచ । ఆచా
మంతుత్రిఃపదీద్యా ద్విమృజ్యచసకృత్సన్నిశేత్ ॥ విష్ణుతంత్రే ॥ అ
ఘృకంశిరసివిష్య పాద్యంపాదతలెన్యసేత్ । హస్తైష్వాచమనంచైవ
గంధంకాయానులెవనం । పుష్పంమూర్ధ్నితువిన్యస్య భోజ్యంకరత
లెన్యసేత్ ॥ ఇతి ॥ విష్ణుతీలకే ॥ పుష్పంజలింవికీర్త్యాథ గాథామేనా
ముదీరయేత్ । విభోసకలలోకేశ + అఘోర్వాదిభిఃక్రమేత్ ॥ దివ్యేనా

పుత్రాది పరిగ్రహః । వ్రేవ్యంప్రశాధికతవ్యే మాంనియుత్వహి
తేనదా ॥ ఇతిప్రాప్త్య పరివారానచయేత్ ॥ యోగాసనాబ్జద్వాద
శదశేషు ప్రాగాదిక్రమేణ ఓం-శ్రీం-శ్రీవత్సాయనమః ఓం-వం-వనమా
లాయనమః ఓం-మాం-మాయాయనమః ఓం-యోం-యోగాత్మికా
యనమః ఓం-వైం-వైష్ణవ్యేనమః ॥ ఓం-విం-విమలాయనమః ఓం-

ఘోషపచారేణ+భగవంతంజనాదనం । ఇతివిజ్ఞాప్యదేవేశం ఆ
ఘ్యుపాత్రాంతరేణచ । గృహీత్వాంబుసకృ దైవశిరస్యర్ఘ్యంసమ
వయేత్ ॥ కూచేనప్రాక్షణంకుర్యాత్తచ్ఛేషంతుప్రతిగ్రహే ।
పాత్రేనివ్యస్యచతతః పాద్యాంబుగ్రహణంతతః ॥ ప్రోక్షణంపాదయో
విష్ణోః తచ్ఛేషంపూజవత్క్షీపేత్ ॥ తచ్ఛేషేణాత్మశిరసి ప్రాక్ష
యేచ్ఛ్చిద్ధయాసహ ॥ ఎవంద్విఃపాద్యదానంస్పాత్ తోయమాచమ
నీయతః । గృహీత్వాదేవపదనై దద్యాదాచమనత్రయం । సతత్రకూ
ర్పవిన్యాసః ఆచారంతంస్మరేత్తతః । ప్రతిగ్రహీక్షీపెచ్ఛేషం మధు
పకంనివేదయేత్ ॥ మధుపకమిత్యత్ర ॥ పారమేశ్వరే ॥ మధుప
కందధిమ్మతం మధుయుక్తమనంతరం । సమస్తమేవమేకాంగం దధి
వాపినివేదయేత్ ॥ విష్ణుతీలకే ॥ ఫలాన్యెలాఫలంసపే శ్చకరాచ
మధూన్యపి పంచానామపిసంయోగో మధుపకఉదీరితః ॥ హిరణ్య
గభే ॥ గోధూమతండులైపిష్టం శకరాద్యదిదగ్ధకం । పీడ్యాజ్య
మధుసంయుక్తం మధుపకమితిస్మృతిం । కరకొదకెనఅఘ్యుప్రదా
నంచోక్తం ॥ హిరణ్యగభే ॥ హస్తాభ్యాంకరకమూర్ధ్ని ఉద్ధృత్య
పరిచారకః ఉత్సృజెచ్ఛ్చిద్ధతోయస్యధారామవికలంపురః సుభావ్యవి
రజాతోయం తత్సమాదాయదేశికః । తేనాఘ్యుదీన్ప్రదద్యాచ్ఛ
దంతకాష్ఠంసమర్పయేత్ । అర్ఘ్యందద్యాదితి ॥ అర్ఘ్యదానమంత్రాః
సంహితాభేదేనభిన్నాః ॥ యథాలిరుద్ధే ॥ సావిత్ర్యావితరేదఘ్యుం

సృం-సృష్ట్యై నమః ఓం-పుం-పుష్ట్యై నమః ఓం-ఉం ఉత్కంఠానమః
ఓం-ద్రం-ద్రజ్ఞాయై నమః ఓం-సం-సత్యాయై నమః ఓం-ఈం-ఈశానా
యై నమః తత్పరితః ప్రథమావరణతథైవ ఓం-వ్యాప్త్యై నమః ఓం-
కాంత్యై నమః ఓం-తృప్త్యై నమః ఓం-శ్రద్ధాయై నమః ఓం-విద్యాయై

పాద్యంత్రీణిపదేతిచ ॥ ఆపఃపునంతుఇత్యేవ మంత్రేణాచమనక్రియా ॥
శ్రీప్రశ్నై ॥ ఏకోనత్రింశే ॥ విష్ణుగాయత్ర్యావార్ఘ్యం పాద్యంత్రీణిపదే
తిచ ॥ ఆపఃపునంతుమంత్రేణ దద్యాదాచమనంహరేః ॥ నారదీయే ॥
ఆరాధనప్రకరణే ॥ జితంతె-పూర్వజ ॥ మంత్రోయముపచారస్య సర్వ
సిద్ధికరంపరం ॥ విష్ణుతత్వై ॥ అష్టాక్షరేణ శ్రీమంత్రేణ హయగ్రీవ
మంత్రేణచ అఘ్యాదిదానముక్తం ॥ పాద్మై ॥ అమ్యుఖదానమం
త్రస్యాదశేనాత్ పూర్వోక్త అనిరుద్ధశ్రీప్రశ్నోక్తమంత్రావప్రగ్రా
హ్యః ॥ ఆరాధనోపయుక్తతీర్థానయనక్రిమమాహ ॥ సామ్రామా
వాంకురందత్వాపాత్రంపుష్పంతిలాంస్తువా ॥ సోదకానాత్మనోమూ
ర్ధ్ని శిఖాస్థానేచసత్తమ ॥ తతఃకలశపూర్వస్తు అంబుపూర్ణాస్తభా
జనం ॥ సమాదాయాంబరచ్ఛన్నం పాణినాభగవద్వహం ॥ ఏకాస్తం
నిజానంయాయాం స్మనోన్నందోపవజీతం ॥ అనుకూలంశుచిదక్షం
వంయుతంసమయేస్థితం ॥ ఏకాయసం వైదికంవా బ్రాహ్మణంచార్ఘ్య
వాహకం ॥ ఉచ్చరణద్వాదశాణాన్తు ప్రవిశ్యాన్తుప్రదక్షిణం ॥ ఇతి
పారమేశ్వరేఆరాధనప్రకరణే ॥ ముఖవాసమిత్యత్ర ॥ విష్వక్సేనై ॥
క్రముకస్యఫలంభిన్న మపక్వం పక్వమేవవా ॥ కపూర్ణతైలసంసిక్త
మసిక్తంవాముసీశ్వర ॥ తాంబూలవల్లీపత్రైశ్చ తప్తహేమప్రభాధ
రైః ॥ ఏలాతకోలజాతీభిః కర్పూరసహితం క్రమాత్ ॥ మాతులం
గఫలైర్యుక్తం నాళికేరఫలాన్వితం ॥ శిలాచూర్ణేనసంయుక్తం కర్పూ
రసహితంతథా ॥ సంస్కృతంప్రణవేనైవ ముఖవాసంనివేదయేత్ ॥

నమః ఓం-జయాయైనమః ఓం-శ్రుమాయైనమః ఓం-శాంత్యైనమః
ద్వితీయావరణే తథైవ ఓం-చక్రిణైనమః ఓం-ముసలవలైనమః ఓం-
శంఖనైనమః ఓం-ఖడ్గినైనమః ఓం-గదాధరాయనమః ఓం-శాఖిణైన
నమః ఓం-పద్మినైనమః ఓం-వజ్రినైనమః తృతీయావరణే వ్రణవా

నారదీయసంహితాయాం || చతుర్వింశాధ్యాయే || నాగవల్లిదళైర్ము
క్తం శుభైః పూగఫలైర్ముతం | కర్పూరస్నేహసంయుక్తం గంధైశ్చ
విదైర్ముతం | మాతుశంగఫలైర్ముతం నారికేళఫలాన్వితం || ఏలా
వంగతక్కుల జాతిభిశ్చాన్వితంశుభం | ముఖవాసంశుభంవిద్యా
తాంబూలమితచద్విజ || ఇతి || పరివారానర్చయేదితి || ససత్కుమారై
అచానాద్వివిధాప్రోక్తా స్థావరాస్తావరాపరా || ఏకబేరవిధానేత
స్థావరాచా ప్రకీర్తితా || కర్మాచార్యాసమాఖ్యాతా నిత్యవ
స్థావరాచానా | నకుర్యాత్ స్థావరాచాయాం పరివారాన్మృత
చన | అస్థావరైప్రయుజీత పరివారాన్యథాక్రమం || ఉభయత్రయథా
శాస్త్రం యోగపీఠంప్రకల్పయేత్ || విష్ణుతిలకే || తృతీయాధ్యాయే
ఏకబేరవిధానేతు సురసిద్ధావతారికై || కల్పనంపరివారాణాం నకురీ
తచతుర్ముఖ || అన్యత్రబహుబైరైతు పరివారార్చనంమతం | స్నా
బింబమితి || స్నపనబింబాభావేపాదుకాయామెవస్నపనంకార్యం ||
దుక్తం || నళకూబరే | అభావేస్నపనాచాదే హేతునాసన్నిధ
వపి | కూచేవాపాదుకాయాంవా దేవమావాహ్యమూలతః | త
ద్బింబాక్తకర్మాణి కృత్వామూలవిసేషయేత్ || స్నవనై తోరణా
విశేషానాహ || పాద్యై || అ ౨ || తోరణాదీన్నకతవ్యం గృహాచా
యాంతథైవచ | నిత్యైచస్నపననాపి కౌతుకంనాంకురార్పణం ||
ష్ణుతిలకే || పంచమే || సామసూర్యోపరాగేషు పుణ్యకాలపునర్వసా
కవలంస్నపనంకుర్యాత్ చతుస్థానాచానంవినా | మహోత్స-

దినమోంతాః ఇంద్రాదీశానాంతాః తురీయావరణే భగవదగ్ర ఓం-
తాత్పర్యాయనమః ఐశాన్యాం ఓం-విష్వక్సేనాయనమః ఇత్యేతా
భగవదభిముఖా ప్రాంజలీః పరివారాః గంధాదిచతుర్భిరభ్యర్చ-
యేత్ || ఇతిమంత్రాసనం ||

అథస్నానాసనం

స్నానాసనవిధిః .



అథస్నానాసనం || మూలబింబ దక్షిణవామపాదా స్వదక్షిణ
వామహస్తాభ్యాంగృహీత్వా || శ్లో || స్ఫుటికృతంమయాదేవ ఇదం
స్నానాసనంత్వయి | సపాదపీఠమపరం శుభంస్నానాసనంమహత్ ||
ఆసాదయాశుస్నానాశం. మదనుగ్రహకామ్యయేతి | నివేద్య శుక
నాసాబహిరధఃమంటపం గోమయాంభోభిరాలిప్య సుధాచూర్ణా
క్షుత దూర్వాభిర్మండయిత్వా అర్థమంటపమధ్యదేశే కలశస్థాపనార్థ
మాఢకతదధః తదధఃతదధః ఫరిమితప్రీహిభిః తదుపరి వ్రహ్మితు
ర్యాశతండులై స్తతస్తండులతుర్యాశతైశ్చతురశ్రం ధాన్యపీఠమా

ప్రతిష్ఠాయాం కమాంగంన్నవనంచరేత్ | అంకురావణకర్మాపి
రత్యోబంధనకర్మచ || త్రికాలమచనాయుక్తేనకదాకర్మబింబెన్న
వనంచోక్తం || ససత్కుమారే || ప్రాతఃకాలేసపర్యాయాంన్నవనం
కర్మకాతుక | మధ్యాహ్నాపిచసాయాహ్నాన్నవనంప్రాక్షణంభవేత్ ||
ఆలయాశ్రయబింబానాంనైవేద్యాంతంనుపుజనం | మంత్రన్యాసం
బలించైవపరివారాన్నకత్తయేత్ || పారమేశ్వరే || ప్రాయశ్చిత్తాధ్యా-
యే || బహుబైరేతుకమాచారాంస్నాపయేదగ్రమంటపే | ప్రిసా

రచయ్య ప్రతిభ్యానం దర్శద్వయాస్తరంకృత్వా ఏవంధాన్యపీఠాంతరం
కలశాధివాసాథానం తత్పశ్చిమతః పరికల్ప్య సావణరాజత తామ్రా
మృణ్మయాన్యతమ నవసంఖ్యాక ద్రవ్యకలశాన్ విష్ణుగాయత్రాన్
ప్రత్యక్ష్యఇంద్రిన్న త్వేతి మంత్రేణ తన్తునావేప్య అధివాసయేత్ -
తత్ప్రకారః పాశ్చాత్యధాన్యపీఠే విశ్వమంత్రేణ ప్రాగ్రముదగ్రంవా
దభానాస్తీర్య తదుపరి బ్రహ్మదీశానాంతం ప్రిణవేన కలశానవా
జ్ఞుఖంవిన్యస్య తాస్థరమెష్ఠిమంత్రేణ దభైరాచ్ఛాద్య పురుషమం
త్రేణ అఘ్నాజలన కూచేన ప్రోక్ష్య విశ్వమంత్రేణాక్షతాన్నికీర్య
నివృత్తిమంత్రేణ తానుత్రాసీకృత్య ఆజ్యేనాప్తోత్తరశతం అష్టావింశతి
మప్తే వాపలతి ర్విష్ణుగాయత్ర్యా నిత్యాగ్నహుత్యా సంపాతాజ్యేన

దేవితతేయామృతాగస్థభద్రవిష్ణురే స్నాపయేత్సానకలశైఃసాపితైర
గ్నిమంటపే | ఇతి | కలశైరిత్యుత్తరే | సనత్కుమారే || అధామంటప
మధ్యేతుకలశాన్స్త్రీంస్తువిన్యసేత్ || నవకాన్వా యథాలాభంసావ
యేదైశికొత్తమః | అంగాంబునిహృత్యైత్యుత్తరేనారదీయే | శాటకద్వి
తయందద్వాత్ శిరోదేహస్థవారిహృత్ || స్నాపనకూర్పలక్షణమాహ ||
వాసిష్ఠే || ద్వాత్రింశదుత్తమంప్రోక్తం మధ్యమంషోడశంభవేత్ ||
అధమంచాష్టమంప్రోక్తం కనిష్ఠంపంచమంస్మృతం || కలశానాన్త్రిభిః
కూర్చం కారయేద్ద్వాదశాంగులం || షోడశాంగులమాయామం తద
గ్రంచతురంగులం || గ్రంథిరేకాంగులంచైవ మూలమేకాదశాంగులం
గ్రంథిరేకాంగులంమాసం మూలమష్టాంగులంభవేత్ || అగ్రంతుత్ర్యం
గులంప్రోక్తం కూచానాన్లక్షణంమునై || తత్రైవ || కుంభలక్షణ
మాహ || నాదంప్రాణమితిప్రోక్తం యావంగేహసమన్వితం || ఉదకం
తత్పమిత్వక్తం కలశంత్రిగుణాత్మకం || ఉద్యత్యైతి || వాసిష్ఠే || చం
దనంఘనసారంవా మకరందమథాపివా || మాషముద్గాదిచూర్ణంవా

స్వపనద్రవ్యాణ్యసిన్ధ్యా మృణాళేనాస్త్రేణాభ్యుత్పన్నా బ్రహ్మవదన్తమ
 ధ్యకలశం మృతన్నా తేతినామ్నా వ్రణవేనవా మృతేన ప్రాక్కలశం
 విష్ణుగాయత్ర్యా సదూర్వపాద్యోదకేన ఆగ్నేయకలశం దధిక్రావిణ్ణే
 తిదధ్నాయామ్యకలశం తద్విష్ణురితి ససిద్ధార్థకామృణాళేననైఋ
 తకలశం వయోవృతసామ్నా వ్రణవేనవా వయసా వారుణకలశం
 సతేవిష్ణాఇతి సతకోలూచమనోదకేన వాయవ్యకలశం మధువాతేతి
 మధునా ఉదక్కలశం విష్ణాఃకమేతి వంచగవ్యవ్రతినిధి మృతాంభ
 సా ఈశానకలశం ఫలనీత్యనువాకేన కదలీఫలయక్తవారిణాపూర్వ
 సర్వమంత్రేణైకైకముద్భుత్య ప్రాక్కితధాన్యపీఠే బ్రహ్మవదే విష్ణుగా
 యత్యామృతకలశం ఇంద్రాద్యష్టదిక్షు యథాపురం పాద్యాదిఫలో
 దకాంతద్రవ్యకలశా తత్తన్మంత్రేణ సంస్థాప్య చతుర్వింశతిదళా
 కూచం మధ్యకుంభే అన్యేషు సప్తభిఃశతచభిఃప్రిభివా దభైః
 కృతకూర్చం అవాగగ్నింనిక్షిప్య ఓం-నమస్తుదశానాయేతి మంత్రే
 ణ శరావైకలశాన్నిధాయ యువాసువాసా ఇతి నవవస్త్రైః కంఠేషు
 వేష్టయిత్వా స్నానబింబం మూలబింబనికటంబినీయ ద్వాదశశర్లవా
 నుదెవమంత్రేణ మూలబింబస్థ తేజోశమావాహశపాత్రై సమావా

తక్రింజంబీరమేవవా || తింత్రీణ్యాశ్చకషాయంవా కేశరంజనమాచ
 రేత్ || ఇతి || స్వపనవర్యాయద్రవ్యాణ్యాహ || నారదీయద్వావింశే ||
 స్వపనాదాతుసవత్రప్రాచ్యతెశ్శుణతద్విజ || అఘ్నేసిద్ధార్థకం
 ప్రోక్త మలీభేష్టవ్యవస్తుషు || పాద్యద్రవ్యేష్టలభేషు కుర్యాన్మస్తా
 మునీశ్వర || అలభేషితకోలై తథాచందనవస్తుషు || దధ్యభావేప
 యఃప్రోక్తం వయోభావేదధిస్మృతం || గుళోదకంమధ్యభావే విహీ
 తంమునిపుంగవ || అలభేషుకషాయేతు త్విగశేష్టవ్యవస్తుతా || అ
 లాభేష్టతోయస్య శీతవారివిశిష్యతే || ముక్తాఫలంతురత్నానా మ

మ్య కూచేన సతత్వాత్రిజలేన ॥ ఆవాహయామిలక్ష్మీశ మిత్యాది
మంత్రేణ స్నానబింబశిరసిప్రోక్ష్య తత్రబింబాత్మనావస్థితం విభావ్య
ప్రణమ్యోత్థాయ స్వాగతోక్త్యనంతరం ప్రతిరూపముద్గాం దశక
యిత్యా సాన్నిధ్యంప్రాథ్య పుండరీకాక్షవిద్యయా సమ్ముఖీకరణము
ద్రయాచ సమ్ముఖీకృత్య ప్రణవేనపాదయోఃపుష్పాంజలింసమవ్యక్త
ప్రాగ్వాదమ్యకపాద్యాచమన మధుపక ముఖవానైరుపచర్య క్రిణీ
వత్య భోగదానమంత్రేణ పాదుకెసమవ్యక్త ఇదంవిష్ణురితి త్రిణపదేతి
స్నానబింబస్థగవతః పాదుకారోహణంజ్ఞాత్వా ఉత్తిష్ఠబ్రహ్మణస్తత
ఇతిమంత్రేణ మూర్తిపైస్సాకం స్నానబింబముద్ధృత్య భద్రంకర్ణ
భిరితి అర్థమంటవస్థ స్నానపీఠంప్రావయ్య పుణ్యాహం వాచయిత్యా
తజ్జలేన స్పృశనసంభారానోప్రోక్ష్య అధ్యయనసృత్రిత వాద్యవాదన
మ వితన్యమానేషు మూలమంత్రేణాజ్యేన కలశసంఖ్యయా నృచూ
క్తేన చరుణాషోడశాహుతీశ్చ నిత్యాగ్నాహుత్వా సౌవర్ణాదిపాత్రే
మ ఘృతందూర్వాంకురా చందనంశాలితండులాన్నిక్షిప్య హస్తా
భ్యాంపాత్రాణ్యదాయ స్నానబింబమాసాద్య తత్సన్నిధౌనిధాయ
ఘృతకలశే ద్వాదశాక్షరేణవాసుదేవం సాద్యకలశే ఓం-నమోభగ
వతేవిష్ణవేఇతివిష్ణుం దధికలశే ఓం-నమోభగవతేశ్రీధరాయేతి శ్రీధ

లాభేవిహితంసదా ॥ ఫలానామవ్యలాభేతు విహితంకదలీఫలం ॥
అలాభేసర్వలోహానాం సువర్ణంతుపశ్రీశస్యతే ॥ సహదేవీవ్యలభ్యేషు
మాజునోదకవస్తుషు ॥ గంధద్రవ్యేష్వలభ్యేషు చందనంతుప్రశస్యతే ॥
ఘృతాభావేతు తైలేనకుయాదిక్షురసేనవా ॥ తథాగుళోదభావే
ఇక్షుతోయేనకారయేత్ ॥ అలభ్యేష్విక్షుతోయేషు కుర్యాద్వైగుళ
వారిణా ॥ నారికేళరసాభావే కుర్యాత్తత్పయసాద్విజ ॥ అలాభేశాం
తివస్తూనాం గుళస్యైవవిధీయతే ॥ తథామంగళవస్తూనా మలాభేఽజ్ఞే

రం అమృతకలశే ఓం-నమోభగవతేమధుసూదనాయేతి మధుసూ
దనం తీరకలశే ఓం-నమోభగవతేహృషీకేశాయేతి హృషీకేశం
అచమనీయకలశే ఓం నమోభగవతేత్రివిక్రమాద్యేత్రివిక్రమం మ
ధుకలశే ఓం-నమోభగవతేపద్మనాభాయేతి పద్మనాభం పంచగవ్య
కలశే ఓం-నమోభగవతేవామనాయేతివామనం ఫలోదకకలశే ఓం-
నమోభగవతేసత్యాద్యేతి సత్యమావాహ్య తైరేవమంత్రైరమృత
పాద్యాచమనఫలపుష్పధూపదీపైరభ్యర్చ్యన్నానబింబమపి తథైవారా
భ్య స్నానబింబస్యచరణయోః సుశోభనమితి కట్యాంసుభద్రమితి
మూర్ధ్ని సుమంగలమితి దూవాగ్రేణఘృతంత్రైరేవమంత్రైస్తత్రక్ర
మేణ దూవాంకురం గంధమక్షతాంశ్చ విన్యస్య ఏవంమృతారోపే
కృతేప్రాగ్వదమృతపాద్యాచమనానిసమప్య తద్విష్ణోరితిసావణేన
రసాలస్యవాకాష్ఠేనఆదశశ్రుదర్శనపూర్వకం ప్రాదక్షిణ్యేన దంతథా
వనం తద్విప్రాసథితి తథావిధవత్రేణ జిహ్వనిలైఃఖనంచకృత్వా ఆచ
మనోదకేన గంధూషంసమప్య విష్ణుగాయత్ర్యా ఆచమనోదకేన
ముఖతొళనంవిధాయ శుద్ధవస్త్రేణ ముఖంవిమృజ్య స్నానశాటకంసమ

నకారయేత్ || పుష్పప్రతినిధింపత్రంపత్రప్రతినిధింపుష్పం మూలాలా
భేత్వగుచ్ఛతే || ధూపాలాభేతుదీపేన దీపాలాభేతుధూపయా || ఇతి ||
సమ్మృఖిక్తత్యేతి | ఉత్తానముష్టియుగళీ సమ్మృఖిరణీమతా || దంతకా
ష్ఠమితి || పారమేశ్వరే || విష్ణుతిలకేచ || దంతకాష్ఠంతితోదద్యాత్ |
ఖదిరొదుంబరీంతథా | చూతదండేనదేవస్య దంతథావనమాచరేత్ |
కాష్ఠేనదేవనదనైసవ్యాదారభ్యపశ్చిమం | శోధనార్థంతుదంతానాం
దశయితావతరేపథం || ఇతి || మృతారోపణమితి || పారమేశ్వరైఃప్ర
దతే || పాద్మేఉద్వాహవిధౌచ || శ్లో || దేవస్యపురతఃస్థాప్య పాత్రిం
లోహవినిమితం || మృతేనాపూయతత్పాత్రిం పాగ్వత్సంస్మృ

వ్యూహముఖవాసనివేద్య పాత్రంసుగంధతైలేనాపూర్య తత్పాత్రం
 మాల్యేనాలంకృత్య ధూపేనపరిమళీకృత్య స్నానాచాఽస్కంధౌ వ
 స్త్రీణాచ్ఛాద్య కేశాన్వికీర్ణాఽస్సంభావ్య శిరోమధ్యే వామదేవ్యేన
 ప్రణవేనవాత్సైలమాసిచ్య భావనయాఽవృత్త్యాఽవృత్త్యనిష్పీడ్య నఖై
 స్సుసుఖం కంఠాయనంకృత్వా తైలలవాస్సంమృజ్య కేశాస్పృశ్యా
 తాన్మృష్ణమాలయాసంవేప్య తోయేనహస్తాపృత్యాశ్శ్య స్కంధపత్ర
 మపసీయ పునస్తైలంస్పృష్ట్యా అంగోపాంగాని నిష్పీడంమదఽయిత్యా
 విష్ణోనుకమితి చందనేనాంగాన్యద్యద్యత్వ నతేవిష్ణారితి గంధామల
 కవారిణా దేవగాత్రంప్రత్యాశ్శ్య ఆపోహిష్ఠేతితిస్పృశి శుద్ధోదకేనాభిసి
 చ్య అతోదేవాఅవంత్యితి కంక తేనకేశాన్విశోధ్య ఆద్రక్షవస్త్రంవ్య
 పోహ్య సోత్తరీయమవ్యధారయిత్యా అమ్యుఃపాద్యాచామ ఫలపు
 ష్పధూపదీపైః అభ్యచ్యక్ విష్ణుగాయత్ర్యా కలశోద్ధారపూర్వకం
 పృథమంప్రసాద్యుత్తరాంతపాద్యాదిచతుర్భుజరసంతరమాగ్నేయాదీ

త్యదేశికః ॥ ఉభాభ్యాంచైవహస్తాభ్యాం దూర్వామాదాయమూ
 లతః ॥ ఘృతేనిమజ్యచాగ్రాణి దేవపాదేషుసేచయేత్ ॥ తతస్తుకంత
 షాశ్వేతు తతోదేవస్యమూర్ధణి ॥ పాణిప్రత్యాశనంకుర్యా దస్త
 రాస్తరయోగతః ॥ దూర్వాభేదస్తథాప్రోక్తా ఘృతారోపణకర్మణి ॥
 హస్తవిన్యాసమూర్కేణ ఘృతారోపణమాచరేత్ ॥ పాదేసుమంగ
 లంచేతి కంతభద్రమితిద్విజ ॥ సుశోభనంతుశిరసి క్రిమాన్మంత్రాఃప్ర
 కీర్తితాః ॥ యద్వాసపఃస్యమంత్రస్య ద్వాదశాక్షరసంజ్ఞికః ॥ ఇతి ॥
 దేవదేవసురాస్సిద్ధాః ఇత్యాదిస్నానాసనప్రార్థనా ॥ విహగంద్యే ॥
 స్నాపనకుంభలక్షణమాహ ॥ విష్ణుసిద్ధాంతే ॥ కురుభానామాకృతింవ
 త్యైలక్షణైరుపశోభితం ॥ కంచవింశాంగులాయామం విస్తారంతత్స
 మంభవేత్ ॥ వింశదంగులమానంవా ఉదరంతావదెవతు ॥ అష్టాదశాం

శానాంత దధ్యాదిచతుర్భిః కలశై స్తతోబ్రహ్మపదస్థ ఘృతకలశేనాం
తరాంతరా ఉపస్నాన స్తోత్రపస్త్రాత్తరీయదానాఘృతాది దీపాంతసప్తా
వచారసహితం పూర్వోక్త స్తుతనద్రవ్యపూరణమంత్రైస్త్వాసూక్తీయ
ప్రభుమాది ఋజువకేన ఇదంవిష్ణురితిఋచాష్టాక్షరేణ ద్వాదశాక్ష
రేణ విష్ణుగాయత్ర్యై తత్తన్మాఙ్గిళిమంత్రేణవా దేవంసంస్నాప్య
ఉష్ణాదకేనగాత్రస్నేహంనిరస్య హిరణ్యవణాశ్శుచయఇత్యాది చత
స్పభిదేశవదేహం గంధాంబునాసంత్యైశ్య పునస్తంవిష్ణుగాయత్ర్యై
కుంకుమేనాలిప్య పావమానీభిః బ్రహ్మజ్జ్ఞానం కయానశ్చిత్రత్యేతా
భ్యాంచ శుద్ధోదకేనసంత్యైశ్య ప్రాగ్ద్వాదఘృతాదిదీపాంతైరిష్ట్యా సావి
త్ర్యైశుద్ధోదకేన స్నానబింబమూఢానం ప్రాగ్దక్షిణ్యైనవరిషిచ్య
బద్ధాంజలిః ॥ శ్లో ॥ దేవదేవసురాస్పిధాస్తీభాకానిచమహామయః ।
త్వత్సేవాథక మిహాయాతాస్నాననైతాన్కృతార్థయ ॥ సర్వమం
గళసంయుక్త వేదవాద్యాదిఘోషణైః । సహస్రధారయాస్నానంకర్తుం
దేవవ్రసీద ఓం ॥ ఇతిప్రాథమ్యేన సహస్రధారయా శుద్ధోద

గులోచ్ఛాయం ద్వాదశశంషాడశంతువా । మహాకుంభంతుకువీత
తదధశంచసమాచరేత్ । కుంభస్యాధశంచమానేన వధకసీకార
యేత్తతః । తస్మాదరెన్యసేద్ధోణాం యథాలోచనసుప్రియం । అష్టాం
గులసముచ్ఛాయా మాకృతంకుంభవత్తతః । ద్వాదశకుంభమితిప్రొ
క్తం కలశస్త్రచోచ్యతే । షడంగులం తదుచ్ఛాయః నాళికెరఫలా
వమః । కలశంకారయేద్యత్నా దైవస్యస్పృహనేషుచ ॥ కుంభరత్నా
న్యాహ ॥ కపింజలె ॥ వజ్రాబ్జరాగంవై ధూర్యంగారుడుమరకంతథా ।
పుష్కరాగంతథానీలంగోషైదంతముచ్యతే । స్ఫటికంసూర్యకాం
తంచచంద్రీకాంతమణిత్రీయం ॥ అలంకారాసనమితి ॥ విహగేంద్రే ॥
మన్తాసనంతథాస్నాన మలంకారంగుభోజనం । యాత్రాసనంతథాశే

కేస కుంభేనవాబిషిచ్య సిరాజనంశిరఃప్లాత ముష్టిపంచసమక్య
అగ్నిమూఢాతి స్తోత్రేనాంబునీహృత్వ విష్ణుగాయత్ర్యాధౌ
తవస్త్రంధారయిత్వా అఘ్ర్యాదిదీపాంతైరువచర్య శయనబింబవత్
స్నానబింబస్థశక్తిం మూలెసమారోప్య స్నానాచాంస్థస్థానానిన
యేత్ || ఇతిస్నానాసనవిధిః ||

అభిషేకము

తేషుతేదేవతాచానమితి || అలంకారాసనప్రార్థనా || అనంత
భ్యోక్తమేన ప్రమోగవ్రచించితః || స్తోత్రవస్త్రేణేతి శుక్లశుభ్రసూ
త్నసుగంధి వస్త్రేణేత్యర్థః || ఘటదీపమితి || కుంభదీపేన పిష్ట
దీపైశ్చ ద్విధానీరాజనముక్తంపాద్యై | నిత్యోత్సవాధ్యాయాంతే |
అష్టోత్తరశతోపచారాధ్యాయాంతే || నీరాజనాంగభూతపిష్టదీపా
నాంమహానసాగ్నినాశ్రవణనాదివిధ్యనురోధనకుంభదీపస్యాపితభావ
జ్వాలనమాధారోపరివిన్యసనాదికంగ్రాహ్యం | వాసిష్ఠే || షాడశాం
గులమాయామంవిస్తారం ద్వాదశాంగులం | వృత్తపాదసమాయుక్త
మగ్రేవద్దసమన్వితం | స్నానాంతేభోజనాంతేచ అలంకారాపనాం
తరే | సాయాహ్నాతువిశేషేణనీరాజనపురస్కరం | ఇతి | ఈశ్వరేచ
తుభే || కృతంస్వర్ణాదిభిద్రవ్యైః కుంభమూపూయవాదిభిః |
అఘ్యపాత్రోద్భృతైర్యద్యా కేవలైర్గాభితైఃపునః | అంతస్సిద్ధా
ర్థకాన్తిప్తావ్ కంఠకుర్మాదలంకృతిం | అశ్వత్థశల్మలవైస్సృగ్భిశ్చంద
నెనాక్షతైరపి || అన్యత్రరజనీపీష్టై ర్కవయత్సర్వతోద్విజాః | తదా
స్యైమల్లకంపుష్పం సంపూణాంతునియోజయేత్ | సంస్కృతాగ్ని
సముద్భూతా పురాదీపాన్ప్రదీప్యతు | తమఘ్యంకుంభసృగ్భా
వైః హృన్మంత్రేణతుపూజయేత్ || దీపకుంభంతుపాణిభ్యా ముద్ధృతం
పరిచారిణా | దేవస్యదక్షిణంపాద మారభ్యేతరపశ్చిమం | భ్రామయే

అలంకారాసనవిధిః.



అథ అలంకారాసనం ॥ మూలబింబం ప్రణవేన బ్రహ్మసూత్రే ధౌ
త్యో త్తరీయాంతరీయైరలంకృత్య ఆచమనం సమర్ప్య కృతాంజలిః ॥ శ్లో॥
భగవదేవదేవేశసవభూతహృదిస్థితః । అలంకారాసనం దేవసమా
శ్రయహితాయ మే ॥ ఇతి ప్రాథ్య ప్రాగ్వత్పాదు కేసమర్ప్య పాదుకా
మధిస్థాయ అలంకారాసనమాసాద్య తత్ర కుఞ్జాసీనం విభావ్య ప్రాగ్వ
దమ్యకాపాద్యాచమనానిదత్వా అగరుధూపేన కేశాన్ముఢానందివ
ఇతి మంత్రేణ విశోష్య చందనైః ఇదం విష్ణురీతి దేవగాత్రమాలిప్య జితం
తేదక్షిణత ఇతి కీరీటాదినా పురాంతభూషణైః సద్విష్ణోరీతి మాలాభిస్సృజ్య
శ్చ భగవంతం మండయిత్వా ఇరావతీతి అక్షతాన్వాదయోః ప్రక్షిప్య
విష్ణుగాయత్ర్యా స్పృశాదిశలకయా నయనయోరంజనం సమర్ప్య
వ్యాహృత్యా దర్శనం పరిదర్శ్య జితం తేదక్షిణత ఇతి అగరుధూపం
వామనాసికాయాం సమర్ప్య ఉద్దిప్య స్వేతి సామాన్యదీపానర్పయిత్వా

త్సర్వతోంగాని ఏకదావాద్విధాత్రిధా । హిరణ్యగభే ॥ పంచవిం
శాంగులాయామం విస్తారంతత్పమంభవేత్ । ముఖం నవాగులం ప్రాక్తం
పాదరంజనం చతురంగులం । నాశం సప్తాంగులౌత్సేధ ముష్టపత్రం సకర్ణికం ।
ఎవమేవ ప్రకారేణ ఘటదీపస్య లక్షణం ॥ ఘటదీపంచదూపంచ పా
త్రకర్పూరదీపకం । సర్వాదేవా సమభ్యర్చ్య చక్రాకారంత్రివేష్ట
యేత్ ॥ పాద్యై ॥ ఆలయస్థాపితం దేవం సదా నీరాజయేద్ధరిం । సంపూ
ర్ణామంభసాకుంభం హేమాదిద్రవ్యనిమిత్రం । పృగ్విణంసాపిధా
సంచ ముఖైశ్చ తదభ్యై యుతం । అక్షతైరచితంగంధ వారిణాభ్యు
క్షేతంతథా । చతుష్టయాంగులౌత్సేధ దీపవర్ణి విరాజితం । ఉచ్చై

హేమాదిద్రవ్యమయమంభసాపూర్ణం సృగ్విణమక్షతాచిరం గం
 ధోదకాభ్యుక్షితం ముఖేశ్వత్థదళయితం సాపిధానం చతురంగులూ
 తైర్ధవర్తియుక్తం మహాససాగ్నావాదీప్తం నీరాజనకుంభం దీక్షిత
 పరిచారకేణ బ్రాహ్మణ్యావా దేవదాస్యావా మహాససాదానాయ్య
 భగవదగ్రహారోపర్యవస్థాప్య ఓం-రం-జగజ్జ్యోతీయాపాయనమఃఇతి
 గంధపుష్పధూపదీపైరభ్యర్చ్య దీపముద్రాంప్రదత్వ్య ధృవభేరెవ
 డంగమంత్రీన్యాసంకృత్వా అఘ్నాదిసప్తాపచారైర్ధృవబరమా
 రాధ్య నీరాజనకుంభంహస్తాభ్యాంగృహీత్వా సవాద్యఘోషం ఉద్దీ
 ప్యస్తేతిదేవస్యాపాదమస్తకం త్రిఃపరిభ్రామ్య బలిపీఠేకుంభదీపంవిస్మ
 జేత్ | మాత్రాథం వస్త్రహేమతాంబూలతండులఫలగవ్యాజ్యతిలా
 న్నాత్రైకృత్వా దేవస్యదశయిత్యా సోమంరాజాసమితిమంత్రేణ
 దేవసన్నిధావాచార్యాయప్రదద్యాత్ | తతోభక్తానుకంపయాయవని
 కామపనీయ తూర్వాదివాద్యాన్యాఘోష్య గీతనతనాదికం కార
 యిత్యా || శ్లో || స్తోత్రాణిచకదాశ్చిత్రావేదానంగానిషట్తథా | పఠే
 యుగైదేవస్యసర్వమన్యచ్చమంగళం || ఏవంనీరాజనాంతమభ్యర్చి

రాదాసుహస్తాభ్యామాపాదతలమస్తకం | త్రిఃపరిభ్రామ్య దేవేశం బలి
 పీఠేవినిక్షిపేత్ || ఇతి || విష్ణుతిలక || సేవాథంవైష్ణవాదీనాం ఘటదీ
 పాచకనంచరేత్ | ఘటదీపంసముద్దీప్య దేవదాస్యామహాససాత్ ||
 ఆధారపాత్రేదేవస్య స్థాపయేయుఃపురోభువి || ఘటదీపంతుయఃపశ్యే
 ద్దేవస్యపురతస్థితః || సప్తజన్మాజితంపాపం తత్క్షణాదేవసత్వతి |
 అచకనావిశ్వమంత్రేణ ఘటదీపస్యపద్మజ || ఇతి || త్రైలోక్యమో
 హన || ఉత్తమంత్రీంగులంబాల్లాః మధ్యమంతున్వీయంగులం | అధ
 మైకాంగులాప్రోక్తా దీపజ్వాలేతిలక్షణం | పంచదీపంనివృత్వాదా
 వెకదీపంసరస్వతీ | అష్టదీపంతుశక్త్యాచ ద్వాదశంకేశవాచకన ||

తెమూల బేరె సాధకాః యోగపీఠకల్పనఙ్గివారాచారానమంత్రస్యసనా
వాహనవజ్రమేక బేరవదభిముఖీకరణపూర్వకం మూలబింబవత్ ॥
స్నానాదినిరాశనాంతం కర్మబింబాద్దేవీభిస్సహార్చయేయుః ॥ ఇత్య
లంకారాసనం ॥

భోజ్యాసనవిధిః .

అభిభోజ్యాసనం ॥ భగవన్సుండరీకాక్ష సచ్చిదానందలక్షణ |
బలవియోమయైభోగైర్నిత్యతృప్తస్తవ్యమవ్యయః ॥ తథాపిచాత్మ

ధూవంసీకుంచమంటాంచచామరవృజనాదికాః । కూర్చేనమాజ్ఞ
యేత్పుర్వం ముష్టిముద్రాంప్రదర్శయేత్ ॥ అనిరుద్ధేదీపారోపణక్రమ
మాహ ॥ దక్షిణంపాదమారభ్య వామపాదంతుపశ్చిమం ॥ వాద్య
మంగళసంయుక్తం గీతమంగళసంయుతం । దీపమారోపయేన్నంత్రీ ఉద్ది
వ్యస్తేతిమంత్రతః ॥ గీతసతనాదికానితి ॥ శాండిల్యే ॥ అలంకారాస
నస్యాంత స్వాధ్యాయాద్యంతయోరపి ॥ మధ్యరాత్రేచయోగాంతే
గానేనారాధయేద్ధరిం ॥ చందనేనగాత్రీమాలిజ్యేతి ॥ తద్విప్రాసేతి
మంత్రేణ గంధేనోద్వాగ్రిమాలిపేత్ ॥ లలాటేభుజయోఃకంఠే
నాభావక్షసిచక్రమాత్ ॥ మాత్రాదానమిత్యత్ర ॥ విష్ణుతలకె ॥ తృ
తీయే ॥ మోత్రాదానంతతోదద్యాత్తత్ప్రకారఇహోచ్యతే । సావ
ణాదిముపాత్రేషు యద్యావేత్రలతాకృతే ॥ తండులంచతతోవస్త్రం
తదాద్వైవిన్యసేత్తిలాః ॥ తిలేషులిఖేత్పద్మం విశ్వమంత్రేణపద్మజ
కణికాకేసరయుతం చతుర్దశసమన్వితం । హేమంఘలంచమధ్వా
జ్యవ్రతివణంమృగకృత్ ॥ సమాణాపూగతాంబూలం విన్యసే

సిద్ధ్యర్థం మహతాహవిరాదినా । భవంతతపఃపయిష్యామి సంపూర్ణతత్ప్రకల్పితం । అనుగ్రహార్థంభక్తానాం భోక్తుమాసాదయప్రభో । ఇతివిజ్ఞాప్య పాగ్విశ్వాదుకెసమర్ప్య పాదుకారోహణం

త్కణికాతలె । పాత్రముద్భృత్యహస్తాభ్యా ముద్దీప్యసేవితీదర్శయెత్ । దేశికాయస్వయందద్యాద్దోవిస్తఃప్రియతామితి ॥ అన్యత్ర ॥ నశకూబరై । ద్రోణమధం తదధంవా పాత్రేనిషీప్యతండులం ॥ తదధేనతిలై యుక్తం గువణాసహితంక్రమాత్ ॥ దశయేద్దేవదేవస్య సోమం రాజానముచ్చరణ ॥ ఆచార్యాయప్రదాతవ్యం మాత్రాదానంతుసాదకం ॥ ఇతి ॥ అన్యత్ర ॥ తస్మైభాగవతాయేద మచరయిత్వాశ్చతాదిభిః ॥ తిలపద్మంప్రదాతవ్యం సన్నిధౌవారిపూర్వకం । ప్రియతాంభగవాన్విష్ణు రిత్యుచ్చాయతుమత్రవిత్ ॥ తత్రైవప్రతిష్ఠాధ్యాయ ॥ అష్టధాన్యానిగాఢైచ్చ కన్యకాపురతస్తథా ॥ గురవేగాఃప్రయచ్ఛేతగోవిందఃప్రియతామితి ॥ హవిరాదీనిఇతి ॥ తత్రమస్తావత్ ॥ పారమేశ్వర ॥ చత్వాగోవ్రీహయఃకుంజ తైఃప్రేమంజివ్యుడ్యతె ॥ జేశతం వష్టిరధికం నిష్కంనిష్కాప్తకంఫలం ॥ ఫలానిపంచకుడుబం ప్రస్థం సాస్యతచ్చతుర్గాణం ॥ తచ్చతుర్గాణకవిద్యా దాధకంతద్వయం శివం ॥ తద్వయంద్రోణముద్దిష్టం ఖారీతద్వితయంభవేత్ ॥ తత్ఖారీ త్రితయంభారం పరిమాణముదీరితం ॥ ఏతేనపరిమాణేన పరిచ్ఛేద్యం ఘృతాదికం ॥ ఇతి ॥ అన్యత్ర ॥ పారమేశ్వర ॥ నిత్యంనైమిత్తికంకామ్యం త్రివిధంహవిరుచ్యతె ॥ ప్రథమంనిత్యయాగేతు హవిషోలక్షణం శృణు ॥ స్వహస్తేనాష్టతాలోచ్చ యస్మదుధ్యమపూరుషః ॥ తస్యదేశికముఖ్యస్య మధ్యమాంగులిసంభవః ॥ ద్విపర్వస్రావిణీబిందు ద్వార్వత్రింశద్భిందుభిస్తుటిః ॥ త్రుటిద్వయంతథాశుక్తి స్తద్వయంపృస్థతంభవేత్ ॥ ప్రస్థతాభ్యాంపృకూర్వంతు తద్వయంకుడుబంభవేత్ ॥

కృత్వా మణిమయభోజ్యాసనమాసాద్య తత్రకుఖాసీనంభగవస్తంవి
జ్ఞాయభాగదానమంత్రైశాఘ్యైశాద్యాచమనమధుపకాశస్ప్రిణవేన
తాంబూలంచనివేద్య ధృతోష్ణేష్టైస్పితకంచుకధరైస్పితవస్త్రస్థగితము

మానికాకుడుబాభ్యాంతు ప్రసంతస్మానికాద్యయం || ప్రసద్యయం
శివంప్రోక్తం తద్ద్యయంచాథకంభవేత్ || శివమాధకయ్యగ్మంతు ద్రో
ణంతద్విగుణంభవేత్ || ద్రోణద్యయంతుకారీ స్యాత్తత్రయంబార
ముచ్యతే || శాలితండులముద్గాది దధిక్షీరాదికాన్యపి || ప్రోక్తేనానే
నదీయంతే హవిఃపాకాదికర్మకు || చత్వాగోవ్రీహయఃకుంజః తై
ష్టేమంజిష్ఠఉచ్యతే || తచ్చతంవప్తిరధికం నిష్కంనిష్కాప్తకంఫలం ||
చందనాదీనిగంధాని గుడఖండయుతానిచ || కదళీపనసామూహి కూ
శ్కాండప్రముఖానిచ || తులయాతులితానిన్యు యథోక్తఫలమా
నతః || జ్ఞాత్వైవంనియతంమానం హవిషాసాధనాయచ || నిత్యనై
మిత్తికేకామ్యే ప్రాయశ్చిత్యైతథైవచ || మానంసప్తవిధంవిప్ర శ్రుణు
ముఖ్యానుకల్పయోః || క్రమాత్ప్రపణపూర్వాణాం ద్రవ్యాణాముత్త
మాధికం || అత్యైకమూర్తేకేకస్మిన్ కాలభారద్వయేనతు || కల్ప
యేత్ప్రపణంచైతదుత్తమోత్తమసంజ్ఞితం || ఏకైకదోణమాత్రేణ
క్రమాద్ద్రాసంసమాచరేత్ || అథమాధమసంజ్ఞంస్యా ద్యథాదోణ
చతుష్టయం || ముఖ్యకల్పమిదంవిధి అనుకల్పంశ్రేణుష్వమే || ముఖ్య
మూర్తైస్త్యైకస్మిన్యాగభారేణకల్పితం || ఉత్తమోత్తమసంజ్ఞంతు
ప్రపణంద్విజసత్తమ || అథకద్వయహీనంతత్ భవేదుత్తమసంజ్ఞికం ||
అథమాధమకంయోవ దేవంగ్రాసంసమాచరేత్ || యదాద్రోణద్వ
యంవిప్ర అథమాధమసంజ్ఞితం || యద్యాథకద్వయంప్రోక్త మథమా
ధమసంజ్ఞితం || క్రమేణతస్మాదారభ్య ద్రోణాథకంవథకయేద్విజ ||
అథోత్తమోత్తమంవిప్ర సాధకదోణచతుష్టయం || కుయాదాథ

ఖనాసికై: పరిచర్యావరై గళంతీ నిగళద్వారి ధారాపురస్సరం
సవాద్యఘోషం మహానసాదాసీతం సుసాధితంసోపదంశం సభక్త్య
చోష్యలేహ్యపాసీయంవ్యంజనంముద్గాన్నాదిహవిహావిర్లాత్రీంవా

కమాత్రంతు ప్రాపణంసంకటేనతి || పురుషాశనమాత్రంవా భవేద్ద్రీ
వ్యానురూపతః || ఆధకద్వయమానేన తదధేనాథవాద్విజ || పృథ
క్వాత్రేషునిదిష్టం యావద్భారద్వయావధి || నిత్యనైమిత్తికేకామ్య
ప్రాయశ్చిత్తాఖ్యయోరపి || విధిరేషస్సమానాస్యా దతఙ్గాధ్వంమ
హాహవిః || దక్షైకభారమాత్రం తూత్తమోత్తమసంజ్ఞితం || మహోద
నోఽనుకల్పేతు భారైకప్రాసమాచరేత్ || అధమాధమపర్యంత మస్మి
న్భారద్వయంయథా || యద్వావింశతిభారం తూత్తమోత్తమసంజ్ఞి
తం || భారద్వయద్వయంప్రాసం యద్వాస్యాదధమాధమే || చతుర్భా
రప్రమాణంతు ముఖ్యకల్పేవిధింశృణు || ఏకబేరవిహీనైస్తుత్రీంశ
ద్భారైఃప్రకల్పితం || ఉత్తమోత్తమసంజ్ఞంతు భారాణాంతుత్రీయం
త్రయం || ప్రాసయేత్క్రమయోగేన యథాస్యాదధమాధమే || పం
చభారప్రమాణంతు ఏవంవాపరికల్పయేత్ || పంచాశద్భారమాత్రం
స్యాదుత్తమోత్తమసంజ్ఞితం || పంచపంచపరిత్యాగా దేవంనవవిధం
భవేత్ || దశభారప్రమాణంతు యథాస్యాదధమాధమే || తస్మాదూ
ధ్వంతు గృహ్ణీయాన్మహోదనవిధోద్విజ || సహస్రభారవయంతం
విధవేచ్ఛానుసారతః || మూత్రాథకంతండులశ్రేష్ఠ మాధకత్రీయక
ల్పితం || అధమాధమపర్యంతం ప్రస్థంప్రస్థంతుప్రాసయేత్ || ముఖ్యక
ల్పేభవేచ్ఛేష్ఠం సాధకద్రోణవినిమీతం || ప్రస్థద్వయద్వయప్రాస
మాచరేత్తుయథాక్రమమితి || సుసాధితమితిశాంజీల్యై || ప్రథమావ
రణేకుర్యాద్విధియావరణేపివా || పంచనాలయేతునైవేద్య మర్చకస్య
గృహేథవా || అన్యగేహేతుయత్పాకం తదోఽభ్యంరాక్షసంస్మృతం ||

భగవదగ్రమాజనాదిశుద్ధదేశవిస్యవ్య అస్త్రమంత్రేణప్రాప్త్య వర్మ
ణాపరిషిచ్య ప్రణవేనాహాణం భగవతేదత్వా హవిషః ప్రాగ్వద్దహ
నస్తావనాదికంకృత్వా సురభిముద్రాంతస్మంత్రేణవ్రదశ్యే అమృతపు

క్రిమిభిఃపుత్రినాశసాస్యత్యైశైర్దారవినాశనం || పాషాణైర్మృణంవిధి
అశన్యావహ్నినాజలైః || నారదీయేచ || నదద్యాన్మంత్రహీనంచ పా
కహీనంవివణాకం || విప్రావితంగంధదుష్టం నిరీక్షితమదీక్షితైః || అప
కృష్ణమతిపకృష్టంచ ప్రమాణరహితంతథా || అన్నభాండగతంతద్వద
కాతపహతంతథా || కేశపాషాణసంవృక్త మంగారతుషిరంయుతం ||
తండులేపిక్రిమియుతం చర్మదార్వాదిసంయుతం || తతైవపాకసంపూర్ణ
మభిఘారవివజితం || అవ్యంశనమభిక్ష్యంచ దధియుక్తమభావితం ||
ఏవందుష్టపావిజ్ఞాత్యా వజ్జయిత్వాక్షిపేజ్జలే || వజ్జితంతుహవి
మోహా ద్యదిదద్యాత్తుష్ణవే || నిష్ఫలంపూజనంచాస్య వినాశం
చాధిగచ్ఛతి || తత్రతద్దోషశాంత్యర్థ మష్టోత్తరసహస్రకం || ఘౌల
మస్తంజపెత్సత్సాత్సాద్దోషాత్ప్రముచ్యతే || ఇతి నారదీయ హవిః
ప్రకరణే || విష్ణుహస్తవిత్తత్ర || పాద్మే దీప్తోవిధౌ || గురుశ్చనూ
ర్ధ్వశిష్యస్య హస్తేభ్యాత్వాబ్జమండలం | హస్తేన్యసెద్విష్ణుహస్తం తత
శ్శిష్యస్యదేశికః || ఇతి || అబ్జమండలవిత్తత్ర || విష్ణుసంహితాయాం
ద్వితీయాధ్యాయే || స్వహస్తైసకలంధ్యాయే దంగులాదికమాదరాత్
చతుర్ద్వారంపురంతచ్చ బ్రహ్మతీర్థాద్యనుకృమాత్ || మధ్య
వద్గంధుఘాప్రోక్తం పతాన్యంగులయఃస్మృతాః || విష్వక్సేనే ||
వ్యంజనానిప్రకృత్య || శ్లో || కదళీఫలసామ్యేషు సారముద్ధృత్యనారదః ||
పాత్రైనిక్షిప్యదేవాన్య దధ్యాచ్చమాదివజ్జయేత్ || వజ్జితంప
జ్జయేద్యత్నాత్ నివేదయతియోమునై || సాపూజానిష్ఫలంయాతి
పర్వదోషవివృద్ధిక్మత్ || ఫలానియత్నపక్వాని వర్జసియానియత్నశః ||

మృనిక్షిప్య విష్ణుహస్తేనపుష్పాన్వ సతగాత్రోగ్రాసముద్రయా దేవస్య
త్వేతిమంత్రేణ హవిరాదీని పృథక్పృథక్పవద్దక్షిణకరే ఏకవారం
త్రివారం పంచవారంసప్తవారంవా ధ్యానయోగేనవిన్యస్య ఆదా

కదళీఫలమేకంతు యత్నపక్వంతుగృహ్యతే || హవినిధానక్రమమా
హ || పారమేశ్వరే || అచ్చిన్నానిసువృత్తాని కదళ్యాదిదళానిచ || ప్రా
గగ్రాణ్యదగ్రాణి బహుళఃక్షౌఢితానిచ || మధ్యకంపాయసదోశీం
గుడాన్నపరిపూరితాం || ప్రతిష్ఠాపాథపరితస్తవ్యాన్యూహ్యవృకల్ప
యేత్ || శేషభోజనప్రయోజనమాహశ్రుతౌ || తదస్యప్రియమభిపా
థోఽశ్వాం || సరోయత్రబేవయవోమదంతి || ఉరుక్రమస్యసహిబంధు
రిత్థా | విష్ణోఃపదేపరమమధ్యఉత్సః || అస్యార్థః || అస్యవిష్ణోఃప్రియంత
త్పాథఃతన్నివేదితమన్నాదిక మశ్వాందేవయవోనరః దేవారాధకాజ
నాః యత్రమదంతి యస్మిన్నివేదితే హృషంతి నివేదితం తీర్థంప్ర
సాదాదికం స్వీకృత్య పుష్టాభవంతీత్యర్థః || ఇత్థా ఇత్థంప్రతిదిశం
వత్సమానః ఉరుక్రమస్య విష్ణోః బంధుసవీవాతీవాభిమతః పరమ
సర్వోత్కృష్టై మధ్యై మధువదోగృతమై విష్ణోఃపదే ఉత్సః ఉత్సుకః ||
ఇతి || అన్యత్ర || పద్మోద్భవే || భాజ్యాసనంతతోదద్యాదఘ్నాద్యై
రుపచారకైః | దేవమారాధ్యవిధివల్లక్ష్మీశంచజనాదనం | నివేద
నైశ్వవివిధై భక్ష్యైభోజ్యాదిభిస్తతః | ఫలైరపితృభామూలైః శ్రీ
సిళాసహితంహరిం | దేవస్య త్వేతిమంత్రేణ మూలమంత్రేణవాపునః |
త్రివారమేకవారంవా పంచవారమదాపివా | సప్తవారంహరేఃసాణౌ
నైవేద్యంతత్సమర్పయేత్ | అఘ్నాదిభిస్సమభ్యర్చ్య తాంబూలం
దాపయేత్పునః | విష్వక్సేనాయనైవేద్య మశేషంతత్సమభ్యర్చయ |
ఇత్థంభోజ్యాసనాంతేతు ప్రసాదవ్యయమాచరేత్ | దత్వాస్వగురవే
పూర్వం అచారకఃస్వయమాహరేత్ | పరిచారకముఖ్యాయ సర్వే

యాదాయ భుంజానంవిభావ్య పానకంపానీయంచాముద్రాప్రదర్శనేన
భోగదానమంత్రేణనివేద్య ఆచమనంసమవ్యక్తా భ్యానేనాచమనోద
కేన కరమాస్యంచప్రత్యోశ్య తేనైవోదకేనగంధూషంసమర్చ్య శుద్ధ

పాంక్రమతోదదేత్ | తతశ్శయ్యాసనంవిష్టా రారభేత్తశ్రియాసహేతి ||
అనంతాభ్యై || పాణినాదక్షిణేనైవ దద్యాద్గోకర్ణముద్రయా || తృపం
చవసమేకేన దాపయేత్క్రిమయోగతః || భక్ష్యభోజ్యాన్నపానాదీ
న్యగవద్దక్షిణకరే || నివేద్యదేవదేవేశం మూలమంత్రేణమంత్రీవిత్ ||
లక్ష్మీంనివేదయేత్తద్వద్వసుధాంచనివేదయేత్ | అముద్రాప్రదశ్శ
నేనఇతి | అనంతాభ్యై | నైవేద్యానిచసర్వాణి ప్రక్షేపకంగాసముద్రీ
యా | అపూపాదిఫలాదీని దశశయేన్ముద్రయావినా | గ్రాసముద్రీ
యాఇతి || పాద్మై || పంచాంగులీనామగ్రంతుసంయోజ్యకమలాసన |
అన్వారభైనవామిన పాణినాదక్షిణేనచ | నివేద్యంపరమాన్నాది
ముద్రాపాగ్రాససంజ్ఞకా || ఇతి-అన్యత్ర పంచాంగులీనామగ్రస్తు సంయో
జ్యకమలాసన | సశీషేజానునీభూమా కృత్వావిష్ణోర్నివేదయేత్ ||
నైవేద్యకానిసర్వాణి ప్రక్షేపకంగాసముద్రీయా || అపూపాదిఫలా
దీని దశశయేన్ముద్రయావినా || ఏకవారంత్రివారంవా పంచవారమ
థాపివా | సప్తవారంహారేపాణౌ నైవేద్యంతత్సమర్చయేత్ || కారి
దానంతతోదద్యాన్నధుపకపురస్కరం || కారిదానమితిప్రోక్తం దేవ
స్యప్రీతయేధుమం || ఇతికపింజలై || నివేదితంతుయ్యద్ద్రవ్యం చతుర్థా
విభజేత్తతః || ఏకాంశంచసమాదాయ ఆచార్యాయప్రదాపయేత్ |
శేషాంశంచసమాదాయ సర్వభక్తాన్ప్రదాపయేత్ || ఇతినారాయణ
సంహితాయాం ఉత్సవాధ్యాయః | పారమేశ్వరై || నైవేద్యంపుర
తోన్యస్తం చక్షుషావరిగృహ్యతే | రసాభక్తస్యజిహ్వగ్రే అశ్నామి
కమలోద్భవ || ఆచార్యభోజనేహీనై దేవపూజాచనిష్ఫలా || యదా

వస్త్రేణకరావాస్యంచవిమృజ్య చందనేనకరావాలిప్య ప్రణవేన ముఖ
వాసంనివేదయేత్ | ఉత్పవాద్యంగజింబానాం పృథకపృథకవిశ్రస్థహ
విరాడీనిపూర్వవన్ని వేద్యమూలభేరస్థంభగవంతంజితం తెఘండరీకాక్షే

చాగ్నిముఖేభుజైతథాకారిముఖేహరిః || ఆచార్యైఃసుప్రసన్నేతు దేవ
దేవఃప్రసీదతి || కపిత్థస్యఫలంయంతి యావత్కుంజరభక్షితం || తద్వ
త్సారస్తుగృహీయా తథాభోజ్యహరిస్సవ్యం || ఇతిసంహితాంతరే ||
భగవద్వంశజాతానా మచఃకానాందినేదినే || పరాధేఃపూజనం
కార్యం స్వాశ్లేచైవవిశేషతః || స్నానాంతెభోజనాంతేచ శయనాంతె
చశాశ్లేః || అర్చకానాంవిశేషేణ పరిచారాయతత్సునః || సేవా
జనానాంసర్వేషాం ప్రసాదందాపయేత్క్రమాత్ || అన్యథావివర్
తంచే తోక్తవంయతిజనాదనః || ఇతిఖగప్రశ్నసంహితాయాం ||
విష్ణుర్నివేదితాన్నప్రయోజనంచోక్తం విష్ణుతలకే || తృతీయే || విష్ణు
ర్నివేదితాన్నేన శాస్త్రధర్మాణికారయేత్ || భుంజీతవిష్ణునైవేద్యం
దేవీభ్యోపినివేదితం || చండాదిపరివారాణాం యదన్నంచనివేదితం ||
తన్నభుంజీతమనుజఃజలేగ్నవావినిషీ పేత్ || ఆలయేదేవదేవాయ య
ద్యత్తస్तेనివేదితం || తేనైవస్వగృహేవిష్ణుం తోషయేదవిశంకితః ||
పాద్యేపి || హవిఃప్రకరణేవమేవోక్తం || అన్యత్ర అనంతాభ్యే || పృ
సాదంకృపయాదత్తం విష్ణుభుక్తోజ్ఞి తంయది || ఉపవాసఛ్చృలాన్నాన్తి
తమాహుబ్రహ్మఘాతుకం || ఆద్రామలకమాత్రంతునైవేద్యంపుర
తోహరేః || నాచామోనాగ్నిసంస్కారః ప్రాశయేదశిచారతః ||
అన్యవక్ష్యామీనవక్ష్యా స్సంకరప్రభృతైరపి || దృష్టంజగత్ప
రన్నం భుక్తాస్వస్వామనాశనం || ఇతి || ద్వాదశాక్షరమస్త్రమిత్యత్ర ||
మస్త్రసిద్ధాంతినాంవాసుదేవ ప్రాధాన్యాత్ తత్రతత్రపాద్యవిష్ణుపురా
ణాదిషు బహుధాప్రశంసితతయితన్మంత్రస్యజపవిధిః పృథోగేదశికా

త్యాదినాస్తుత్వా వాసుదేవద్వాదశాక్షరమంత్రం యథావిధిజపేత్ ||
ఇతి భోజ్యాసనవిధిః ||

జ ప వి ధిః .

అర్చన

తత్ప్రకారః । దేశికఃస్వాసనోపవిష్టః ప్రాణానాయమ్య భగవ
దారాధనాంగవాసుదేవద్వాదశాక్షరమంత్రం త్రయంకరిష్యే ఇతి సంకల్ప్య ||
ఓం-వాసుదేవాయ నమః ఇతి శిరసి ఓం-దేవీగాయత్ర్యై నమః ఇతి ముఖే ||
ఓం-వాసుదేవాయ నమః ఇతి హృదయే || ఓం-హం-నమః ఇతి గుహ్యే ||
ఓం-అం-నమః ఇతి పాదయోః శుక్లోవణః దేవతాయాం భగవత్సమా
రాధనే వినియోగః ఇతి ప్రథమం ఋష్యాదినాన్యసమనంతరం సృష్ట్యాది

తః పాద్యై || ద్వాదశాక్షరమంత్రకల్పప్రకరణైః || గర్వాగర్వానివ
తం తెచంద్రీసూర్యాదయోగ్రహః । నకదాపివ తం తెద్వాద
శాక్షరచింతకాః । ఇతి । నను ద్వాదశాక్షరమస్త్రీః అష్టాక్షరవత్
నశ్రుతిచోదిత ఇతి చేన్న । నారదీయైవకోన త్రింశే || అత్ర మంత్రాస్తుయే
కేచిత్పంచరాత్రైవ కాశితాః । తెసవే వైదికాజ్ఞేయారహస్యం వై
దికంత్యదం । పంచరాత్రీమితి ఖ్యాతం వెదాధ్వపృకటికృతమిత్యుక్త
త్వాత్ తత్సమానమేవ || అనంతాభ్యై || అష్టాక్షరైః మోక్షార్థీశ్రీ
కామీద్వాదశాక్షరం । అష్టాక్షరం జపేత్సాయం మధ్యాహ్నాద్వాద
శాక్షరం । ప్రాతశ్చ విష్ణుగాయత్రీం ద్వాదశాక్షరం తు సర్వదా || జప
కాలే భావనాకృమయాహ సంహితాంతరే || జపకాలజపేన్మంత్రం
నద్రుతం నవిళంబితం || లక్ష్మీకృత్వాచ్యుతం ధ్యాయ స్తదధీనమనోమతిః ।
అపి శంభగవద్వింబమాపీతాదవలోకయ । జపం సమాప్య విధివన్న్యసే

క్రమేణకరన్యాయసంచక్రత్వా || ఓం-క్రుద్ధోల్కాయస్వాహా జ్ఞానాయ
 నమః ఇతిహృదయే || ఓం-మహోల్కాయస్వాహాబలాయస్వాహేతి
 శిరసి || ఓం-వీరోల్కాయస్వాహా వీర్యాయవమట్ ఇతిశిఖాయాం
 ఓం-ద్యౌల్కాయస్వాహా ఐశ్వర్యాయహుమితిశాహవాః || ఓం-
 సహస్ర్రాల్కాయస్వాహా తేజసే ఫడితినేత్రయోః || ఓం-తేజఃకల్కాయ
 స్వాహా శక్త్యైవాషడితిశిరఃపరితః | ఏవంషడంగన్యాయసం ప్రాగ్నోద్దేహ
 న్యాయసంచవిధాయ అగ్నిప్రాకారమంత్రేణాత్మనఃపరితోదిగ్బంధనంకృ
 త్వా హృదయకమలయోగాసనాసీనంవాసుదేవం || శ్లో || చతుర్భుజ
 ముదారాంగం సర్వలక్షణలక్ష్మీతం | శుద్ధస్ఫటికసంకాశ మయుతేందు
 సమప్రభం || చారుహంసఃపుత్రామ్రావృ కణాంతాయతలోచనం |
 నిర్భూతపద్మరాగాధ దంతచ్ఛవిసుశోభితం | మహారస్మంమహా
 బాహుం ప్రపన్నేందునిభాననం | సుభ్రూలలాటంసుముఖం ఘనకుం

స్ఫురికృతంజపం | అక్షమాలయాఇతి || లక్ష్మీతంత్రే || చతుర్వింశే ||
 అక్షమాలాతథాకాయా నదృశ్యాప్రాకృతైర్యథా | అక్షస్థిమా
 త్రామణయః ఉత్తమాఃపరికిరీతాః | ధాత్రీఫలాస్థిపద్మశా మధ్య
 మాఃపరికిరీతాః | అథవాబదరాస్థ్యాభా శ్చైవమప్తశతాత్మకం |
 తదధఃమధ్యమంప్రాక్తం తదధఃమధమంస్మృతం | సావర్ణంద్రీవ్య
 సిద్ధ్యధః పుష్ప్యధేపితృకర్మణి || రాజతంతామ్రరూపంతు మేధా
 వియజయాప్తయే | త్రాపుషంయక్షిణీసిద్ధా సై సంయక్షఃపిశాచ
 యోః | వేతాశసాధనాధఃతు రీతిజంకాంస్యజంతుతత్త్న | అక్షనూ
 త్రంపరిజ్ఞేయంనాగపన్నగసాధన | ఆయసంతుద్రకమాఢకమితిధా
 తుమయోమణిః | మోక్షాయశాంతయేచైవ స్ఫూటికోమణిచ్యతే |
 సాభాగ్యైవైద్రుమఃకాయః పాత్రదీవస్తుముక్తయే | శాంతయముక్త
 యేపుష్టే తులసీమూలజోమణిః | సర్వసిద్ధిరపాద్గోమణిశ్శృంభ

చితమూర్ధాజం । తటిచ్చతసహస్రాభ పీతనిర్మలవాసనం । పాణిపాదత
లాంభోజం పుండరీకాయ తేజఃణి । శ్రీవత్సాంకంకరీటాదిసర్వాభరణ
భూషితం । పద్మచక్రగదాశంఖ ధారణంకౌస్తుభోరసం । దివ్యగంధాను
లిప్తాంగదివ్యమాలావిభూషితం । శేషాహిభోగవిపుల సుఖాసీనం మ
నోరమం । శ్రీభూమిసహితందేవం లలాటేశ్వరమృత్స్నయా । కృతో
ద్వేషపుండ్రతిలక మండితంచండభానుభిః । నియుతైరయుతైశ్చంద్రై
ర్విద్యుత్కాలాగ్నికోటిభిః । సమవేతైరివైకత్ర తేజఃపుంజైవిశిష్టభిః ।
భ్రాజమానం దురాలోకం దేహమండలనిగతైః । భాసయంతం జగ
త్సర్వం ధ్యాయామ్యాత్మానమచ్యుతమ్ ॥ ఇతి ధ్యాత్వా చక్రముద్రాం
బద్ధావమంత్రీవర్ణాన్ప్రత్యేకంప్రణవసంపుటేనవిశోధ్య శుద్ధమంత్రీ

శ్చ్యైయైమతః । ఆయుఃప్రజాయశోదస్సన్య న్నౌక్తికోమణిరుత్తమః ।
ఆదద్యా దేకమేతేహం శుభకాలేగుణాధికే । అస్త్రేణగుంధలాయేన
తౌళయేత్తదనంతరం । స్నానకాపాశజోణానాం కృత్వాసూత్రం
నవందృఢం । తీగుణంతిగుణీకృత్య చతుర్థావాయథాద్దృఢం ।
తౌళయిత్వాస్త్రతోయేన తేనైవగ్రథయేన్మణీ । అనూనానధికాం
స్తుల్యానచలార్గగ్ధితాస్తరా । ఇష్టసంఖ్యామణిప్రోత సూత్రాస్త
ద్వితయోవమం । మణింప్రకల్పయేన్మేరు మక్షమాలావిధిస్త్యయ
మితి ॥ తత్రైవఅక్షమాలాప్రతిష్ఠాచద్రీప్తవ్యా । అన్యత్ర ॥ జ్ఞానా
ణావే ॥ అంగులీషపసంఖ్యాతుఏకమేకగుణంభవేత్ । ఏకాదష్టగు
ణందద్యా త్పుత్రజీవైదశశాంశకం । శతంస్యాచ్ఛుభమణిభిఃప్రవాళై
స్తుసహస్రకం । మాక్తికైదశశసహస్రంతు రావ్యస్తులక్షముచ్యతే ।
స్ఫటికైదశశలక్షంతు సువర్ణైఃకోటిరుచ్యతే । పద్మాక్షైదశశకో
టిస్తు శ్వేతపద్మాక్షకేమితం । కుశగ్రంథిశ్చతుశసీ అసంతాగణికాభవే
త్ ॥ వణమాలయాఇతి ॥ మన్తశాస్త్రే ॥ ఇతీరితాసకలజగత్ప్రభావినీ

మక్షమాలయా వణమాలయా దక్షిణహస్తకనిష్ఠాప్రథమపవా
రభ్యాఽనామికాపర్వాంతం నా అష్టోత్తరశతవారా నష్టావినశతిమేవవా
అష్టావాద్యంతయోబీజప్రణవసంపుటితం యదాతదాజప్త్యా ప్రణ
వేనజపముపసంహృత్య సపుష్పీదకమాదాయ ॥ శ్లో ॥ పుండరీకాక్ష
విశ్వాత్మస్మంత్రమూర్తైజనాదన । గృహాణస్మిన్జపంనాథమమదీనస్య
శాశ్వతైతి మూలమంత్రసహితం భగవదగ్రవిన్మజ్యస్వాసనేఅస్త్రమం
త్రంవిన్యస్య యదావిధికారిప్రదానంకృత్వా నిత్యహాసార్థంనాకాల
యంయాయాత్ । ఇతిజపవిధిః.



నిత్య హేమామ విధిః .



అథనిత్యహామః ॥ తత్రత్యాగ్నగారద్వారపూజాం గర్భ
గృహద్వారవత్కృత్వా కుండస్యపశ్చిమేదక్షిణేవాసనేసముపవిశ్య ఆ
త్మకోదక్షిణేవాశ్వేపుష్పభాజనం జలపూణకరకం వామెహామ
ద్రవ్యాణ్యవస్థాప్య నిత్యాగ్నిసంధుక్త్య కుండాద్భహిం ద్రాదీనక్షత్రై

కృమాత్కృమాద్గుణితమహాణవమాలికా । అభీష్టసాధనవిధయేచ
మన్త్రిణాంభవేన్మనుప్రతిపుటితాక్షమాలికా ॥ అస్యాథః ॥ అకారం
సబిందుకం । పూర్వముచ్చాయాభీష్టమన్త్రం జపేత్ ఇత్యైకోజపః
పునఃఆమితి సబిందుకముచ్చాయానంతరమభీష్టమన్త్రం జపేదిద్వితి
యజపః ఏవంకృతేపంచాశద్వారం జాయతే । పునఃక్షకారం మేరుస్థా
నీయం మన్తరహితం కేవలంజపేత్ పునఃప్రతిలోమార్థం పూర్వం
మన్త్రంజపేత్ తన్మంత్రాంతే శఃఇతి శకారంసవినగముచ్చరేత్
పునరపిమన్త్రః ఏవమకారాంతం జపకతవ్యః ఏవంఅనులోమేన

రభ్యచ్యుతా అగ్నిమధ్యేమూలమూర్తిః స్థంమూలసమానాకారంభగ
వంతంధ్యాయా మూలమంత్రేణ ఘృతాక్తసమిధాంశతం తదధః
పాదమప్టేవా నృసూక్తేనప్రత్యచః ఆజ్యావసిక్తచరుం మూలమం
త్రేణ సమిత్సంఖ్యయాజ్యంహుత్వా శాంత్యాదికామనాయాం తత్త
ద్ద్రవ్యంచ జిహ్వభేదేనజహుయాత్ । స్రుగ్గత్తై కుక్కుటాండప్రమా
ణంఘృతాప్లుతంచరుసింధం ససమిద్దభః కుసుమంనిక్షిప్య మూలేన
స్వాహం తేనస్విష్టికృతంహుత్వా పంచోపనిషద్భిరాజ్యేన ప్రతిమం
త్రమప్టోత్తరశతమప్టావంశతిమప్టేవా సంకల్పపూర్వకం ప్రాయశ్చిత్తా
ధఃంహుత్వా ఆజ్యేనస్రుచమాపూయః సమిద్దభాః తత్రనిక్షిప్య
స్రువేణాభిఘార్యహస్తాభ్యామానాసముద్భృత్య మూలమంత్రేణపూర్ణా
హుతింహుత్వా అలేనసుచమాపూర్య కుండంవర్కణాపరిషిచ్య కరి
షేకావశిష్టవారిణాస్వశిరసిపోత్య గంధాదిచతుర్భిః రగ్నిమాత్మనః
పురతోభ్యచ్యుతా భస్మనాతలకంధృత్వా గర్భగేహంక్రవిశ్య ॥ శ్లో ॥
భక్త్యా యదగ్నో విహితం యథా శక్తియథావిధి । ఆరాధనంతదేవేతి
గృహాణవరమేశ్వర ॥ ఇత్యఘ్నేః దకదానేన హోమంభగవతేనమ
ర్పయేత్ ఇతి నిత్యహోమవిధిః ॥

అథోపనీ

ప్రతిలోమేనచ కృతేమాత్మమంత్రేణ సంపుటితాభవంతి । ఏవంకృతే
శతసంఖ్యాపూయః తే తత్ప్రతిష్ఠోత్తరశతసంఖ్యాపేక్షాయాం స్వరా
దివగాఃప్రకేనవా పంచవగాఃదియాది త్రితి. నూంత్రైవః శైవ రప్త
భిర్వా సంయోజయేత్ ఏవంఅనులోమ విలోమక్రమేణ మాత్మకా
క్షమాలయాజపః షార్యః షవంజపతః సర్వమంత్రాః ఝడితసిద్ధంతి ॥
సాత్తరీయమితివిష్ణుతిలకే ॥ దేవాచనాయాంయోగచ జపెస్వా
ధ్యాయకర్మణి । ఉత్తరీయంద్విజై ధార్యముపవీతవదబ్జజ ॥ ఆవస్తం

నిత్యోత్సవవిధిః.



అథనిత్యోత్సవః॥ నిత్యవనోమాంతే శుక్లాంబరధరం సోత్త
రీయం ఊర్ధ్వపుండ్రశోభితం పంచాంగభూషణభూషితం పాష్టిపం
సామ్యం గరుడాత్మనాభావితం దీప్తితపరిచారకమాహూయ తన్నూ
ర్ధ్వ సువర్ణాద్యన్యతమపాత్రం విన్యస్య తండులైఃపుష్పైరన్నేనవా
పూర్య తత్రద్వాదశదశపద్మమాలిఖ్య కణికాయాంమూలబింబాద్భ
గవస్తంచలబింబేష్వావాహ్య పాత్రస్థభగవత్పరితః ప్రాగాదిద్వాదశ
దశేషు విష్ణోద్వనిరుద్ధాంతమూఢేస్తత్తస్యంతేణావాహ్య గంధ

బస్మతౌ ॥ స్వాధ్యాయాచామపూజాసువస్త్రాయజ్ఞోపవీతవత్ । ధా
ర్యంవిప్రేవిధివదన్యథాకర్మనిష్ఫలం ॥ ఊర్ధ్వపుండ్రమితి ॥ వశ్యా
ర్థీరక్తయాశ్రీచూణంపీతయాశాన్తికాముకః । శ్యామయామో
క్షకామీచశ్వేతయాచోర్ధ్వపుండ్రకం । వర్తిదీపాకృతించైవవేణువ
త్రాకృతింతథా । పద్మస్యముకళాకారముత్పలం ముకుళాకృతిం । మ
త్స్యకూర్మాకృతించైవశంఖాకారమతఃపరం । పుష్పప్రదేనాంగుష్ఠేనత
జన్యాముక్తిసిద్ధయే ॥ వాంఛితార్థప్రదాయిన్యామునేనామికయా
ధవా । ఆయుష్కామీమధ్యమయాఅంగుల్యాచాభద్రవతాః । ఏతాభి
రంగులీభిస్తుకారయేన్ననభైస్పృశేత్ । లలాటేవాసుదేవంచహృదినంక
షణాన్యసేత్ । ప్రద్యుమ్నందక్షిణేచాంసేలనిరుద్ధోత్తరాంసశ్చ ।
జలనిమగ్ధితేనైవహ్యార్ధ్వపుండ్రంచతుష్టయం । మస్తకకుక్షి
హృదయేకంలేదక్షిణపార్శ్వయోః । వామపార్శ్వేభుజేకృష్ఠే పీత
రేకేశవాదికం । సాస్తరాశంఖుజుసామ్యంద్వాదశంవిష్ణుమందిరం ॥
కుక్షిహృత్సౌ శ్వయోశ్చైవనభావలభ్యాంచక్రిమోభివేత్ ॥ షడే

పుష్పగూఢమధువత్కైరభ్యచ్యవ్యసూక్ష్మాదిసూక్తంస్వస్తివాచనాది
కంచ వరతాతేనపరిచారకేణ బిరుజెనిత్యోత్సవశ్చేత్తద్భింబా శిబికా
దౌశిరసివారోవ్య తేనసాకంప్రస్థాయచండాదిద్వారపాలాగరుడంచ
తత్తన్మంత్రేణగంధాదిభిరభ్యర్చ్య పురతఃశుచాదేశితత్తన్మంత్రేణైవ
సోదకంబల్యన్నంప్రక్షీప్య వాద్యాన్యాఘోష్య సతనంకారయత్వా
సవితానధ్వజచ్ఛత్ర) చామరాద్యుపబహుం సవేదవాద్యఘోషం

తేష్టాంగులీదీఘా శేషంచచతురంగులం । రేఖాణాయవమాత్రం
స్వాదంతరాశంత్రయాంగులం । ధారణంబ్రాహ్మణానాంచజపహోమా
ర్చనాదిషు । ఆయురారోగ్యరక్షార్థంతస్యలూఢనమేవవ । పుండ్రం
పవిత్రంపాపఘ్నముూర్ధ్వపుండ్రభృతోభవేత్ । ఏవంధృతోధ్వపుం
డ్రైరవైష్ణవాలంకృతోభవేత్ । ఇతి పారమేశ్వరక్రియాకాండతృతీ
యాధ్యాయే ॥ ద్వ్యంగులంత్ర్యంగులంవాపిమధ్యేచిద్రంప్రకల్పయేత్ ।
పార్శ్వమంగులమాత్రస్తుఊర్ధ్వపుండ్ర్యలక్షణం । నాసికాయాస్త్రు
యోభాగానాసామూలంప్రచక్షతే కుక్షేదశాంగులంప్రోక్తం హృది
తస్యేష్టాంగులంభవేత్ । శాండిల్యే । ఊర్ధ్వపుండ్రంమృదాధార్యం సా
స్తరాశంత్రయంగులం । లక్ష్మ్యేసార్థంసుఖాసీనఃరమేహంతత్రనిర్వృతః ।
ఇతివిష్వక్సేన । గీతసతనాదికమితి ॥ పాద్యై ॥ సమతాశంసమంవా
ద్యమైంద్రాద్వాందిశిహవిభుజః । బధ్వాతాశవిధానంతు యమస్యదిశి
భృంగిణీ నైఋత్యాంమల్లతాశంస్వా ద్వారుణ్యాంమంగళాహ్వాయం ।
వాయువ్యాంజంమతాశాఖ్యం కౌబేయాంభద్రశబ్దితం । విశాన్యాంక
కరీతాశం తామ్రస్యగరుడాహ్వాయం । భూతానాంబలితాశాఖ్యం
సేనేశస్వాపితాదృశం । అన్యేషామపిదేవానాం తాశంభద్రంప్రశస్యతే ।
షడ్జమభౌచగాంధారం మధ్యమంపంచమంతథా । ధైవతంచైవ
నిషదం పురుహూతాదిషుస్వరాః । సప్తజ్ఞేయైవతస్తు భవస్యస్వర

ప్రథమాద్యావరణంగత్వా భగవత్పున్నిధావేవ కరివారాచారపత్త
తత్రతత్ర ద్వారపాలాదితత్తదావరణదేవానా మచక్షానాదిబలిదానా
తంకృత్వా తత్తద్దేయనతక్షానాదికంకారయిత్వా పృత్యావరణంవృథ
కృత్యతాంబూలాని భగవతేనివేద్య శంఖఘోషైరేవావరణ ద్వారే
భ్యోబిగ్గమ్య మహాబలిపీఠోపకంఠ మందిరాబిముఖంబలిజేరేణాన్న
మూత్యావాసార్థం ఆస్థాయ పీఠస్యపరితో వాదిత్రేషూద్భుష్యమా

ఇష్యతే । విలాసంసవతోభద్రం ఖేటకంచక్రమండలం । కాంతార
కుట్టిమంపుష్ప కుట్టిమంకటిబంధనం । వామజానూధ్వజస్తోత్రంతు పురు
హూతాదికంస్తోత్రం । విష్ణుక్రాంతంఖగేశస్య స్తోత్రం గెయంచమధ్య
మం । స్తోత్రంతువివ్వక్సేనస్య స్వస్తికంపుష్పభస్మరః । వాస్తీస్తోత్రం
గణేశస్య స్వరఃచంచమిష్యతే । ధైవతంస్యాత్సన్గోస్తోత్రం దుర్గా
యాస్సవమంగళం । అన్యేషామపిదేవానాం స్తోత్రంస్యాత్సవమం
గళం । గానంచధైవతంప్రోక్షం గాంధారంచంచమంతకా । దిక్షు
సర్వాసుసర్వేషు మందిరావరణేషుచ । స్తోత్రం గేయంచ వాద్యంచసా
కల్యేనసమీరితం । ఖగధ్వజందర్శయిత్వా మంగళాప్తకమేవచ । సన్ని
ధానేచ దేవస్యసవత్రబలివిష్యతే । నివేద్యతత్రితాంబూలం భక్ష్యం
చపుష్పకాదికం । సవేష్యావరణేషేవం స్థానప్రతిసమాచరేత్ ।
కేవలాంబుజనాదేన ప్రాకారద్వారనిగమః । నిగత్యచమహాపీఠ
మందిరాబిముఖంస్థితః । దిక్షుసర్వాసుపీఠస్య వాదిత్రేషూన్సి తేభృతం
క్షౌభితేపీఠికామూర్ధ్ని పూజయేద్విష్ణుపాదపదా । బలినిరవశే
షేణ దత్వాపీఠస్యమూర్ధాని । ఇతి । బలిద్రవ్యమితి ॥ సారసముచ్చ
యే ॥ ఉత్తమంకబళంప్రోక్షం మధ్యమం ముష్టిమాత్రకం ॥ అధమం
త్వాహుజేమాణసం బలిమానంతిధాధవేత్ ॥ కపింజలె ॥ వరు
ణాదినిఘ్నత్యంత వశ్యమద్యారవేశ్మసి ॥ బలింకుర్యాద్యథాన్యాయం

జేము మహాబలిపీఠమూర్ధానంప్రత్యక్ష్య టం-విష్ణుపార్వదేవ్యోనమః
ఇతి తత్రగంధాది చతురుపచారపూర్వకం బలిద్రవ్యశేషం నిశ్చేషం
ప్రత్యక్ష్య బలిబేరం మహాపీఠప్రాదక్షిణ్యేన ధామప్రవేశ్య ముఖ
మంటపే పాదుకసమక్ష్య యానాదేరవరోప్య తత్రభద్రపీఠే ప్రాజ్ఞు
ఖమవస్థాప్య జైవచారికసాంస్పర్శికా భ్యవహారికైభాః-గైః పరితో
వ్య ఉపహారాన్ప్రదత్వ్య గభా-గేహంప్రవేశ్య పాత్రస్థేబింబస్థేవాభ

బలిపీఠేమువై మునె ఇతి ॥ శయ్యాసనమితి ॥ పాద్యైశయ్యాసనమను
క్రావపికథంగ్రాహ్యమితిచెన్న ॥ పాద్యైనిత్యోత్సవంతే ॥ భాస్కర
స్యోదయాత్పూర్వం బహవస్సుతమాగధాః । క్రబోధయేయుదే
వేశం స్తువంతోవాద్యవాదనైః । ఇత్యుక్తశయ్యాసనాపేక్షితగ్రహణా
నుష్ఠాయా అనంతాఖ్యోక్త శయ్యాసనమనుచ్యుత్య ప్రయాగతద్విధి
ప్రదత్వాత్ ॥ అనంతాఖ్యైః ॥ పుష్పాంజలింతతత్కృత్వా ప్రార్థయే
ద్దేశికోత్తమః । శయ్యాసనంతతోడద్యా స్మృదుతల్పసమన్వితం ।
శిరోపధానసంయుక్తం పాదగండుపశోభితం । అమ్యంపాద్యంతభా
చామం పాదుకాంపాదపీఠకం । గంధమాల్యానులేపంచ ప్రకీర్యా
న్ముక్తపుష్పకైః । తస్యోపరియజేద్దేవం శ్రీభూమిసహితంవిభుం ।
ప్రావణంతర్పణజలం ముఖవాసపురస్సరం । ఏతచ్ఛయ్యాసనంప్రొక్తం
నమస్కృత్యతుదేశికః । కోటిముద్రాంనమస్కారం పుష్పాంజలిసమ
న్వితం । సర్వంస్యానాతిరిక్తంచ మయాపూర్వంహియత్కృతం ।
తత్సర్వందేవదేవేశ శంతుమహాసిమేప్రభా । ఏవంహిప్రార్థయేద్దేవ
ముద్వాసనమథాచరేత్ । ప్రజ్వాల్యనిత్యదీపంచై నమస్కృత్యపునః
పునః । ప్రదక్షిణంశ్చమస్కృత్య దండవద్గేహబాహ్యతః । మూలమం
త్రంజపిత్వాతు స్వగృహంసంప్రవేశయేత్ ॥ ఏవంసంపూజయేద్దేవంత్రి
కాలంవాభదేశికః । తద్గ్రామఃప్రాప్ను తేముద్ధిం తద్రాష్ట్రంచతతైవచ ।

గవతి మూలబింబేనసంయుజ్యమానేసతి న్యూనీభావంసమాధాతుం
 సృత్తమంటపే గేయవాద్య ఘోషశుద్ధతాండవానిసేవకాః కువీరకాః
 ॥ శ్లో ॥ మహావాతాదిసంక్షోభననిత్యోత్సవమాచరేత్ | బలిప్రదా
 నమాత్రస్తుక్యూచ్ఛసతిసంభవే ॥ బలించండప్రచండేతు కేవలంవా
 వినిషీపేత్ ॥ తయోర్మధ్యేతుపురతోమూలమంత్రేణసాధకః | భూతే
 భోగ్యసమగ్రత్యేవంప్రయేపేతోదకంబలిం | ఇతినిత్యోత్సవః ॥



సుభిక్షంక్షేమమారోగ్యం పుత్రశ్రీకీర్తివర్ధనం | తస్మండలాధిపస్యా
 పి సర్వసిద్ధిభవవివృతి ॥ ఏవంసంపూజయేద్దేవం సాయంప్రాతర్దివసే
 దినౌత్తి ॥ కవాటంబధ్యేతి ॥ విష్వక్సేనే ॥ కవాటంబంధయేత్పశ్చాద్దే
 హంకృత్వాప్రదక్షిణం | సంధ్యయారంతరేకాలకవాటంబవిమోచ
 యేత్ | అకాలెబింబదర్శతుసుకృతంతువినశ్యతి | ఆస్థానస్థస్సదాసేవ్యః
 విమానస్థస్తుకాలతః | స్వగృహేసర్వదాసేవ్యః మధ్యరాత్రంవినాప్ర
 భుః | అన్యత్ర | కవాటోద్ఘాటనంకృత్వా అకాలెబింబదశకనం | గ్రా
 మనాశశ్చదుర్భిక్షోరాజారావృంచనశ్యతి ॥ ఆరాధనకాలవిభాగమా
 హ ॥ పాద్యే ॥ ఆరాధనకాలంద్వాదశకవిభజ్యతేషు ఉత్సవావసితం
 శ్రేష్ఠమారాధనముదీరితం | హోమాంతమధ్యమంప్రాక్తం ప్రాప్త
 తాంతమథాధమం | తుద్రంతుధూపదీపాంతమధమారాధనంభవేత్ |
 ఇత్యారభ్య కాలభేదేషుసర్వేషుశ్రేష్ఠంకాలత్రయంవిదుః ॥ ప్రాత
 మధ్యంధిసంరాత్రిముఖ్యంచకమలాసన | అవశ్యంతావినాతేషు
 బలినిత్యోత్సవాప్రభౌ | హోమపయంతమన్యత్రకాలభేదేషుశస్యతే |
 ఉత్సవాద్యంగబింబానిసేనాన్యంవిహగేశ్వరం | ఛండప్రచండాద్వార
 స్థాసర్వకాలేషుపూజయేత్ | అన్యత్రపారమేశ్వరే ॥ శ్రేష్ఠంప్రధానకా
 లేవైత్రిషు కాలేషువాపునః ॥ యథావన్మంత్రవిన్యాసంస్వాత్మనఃకరదే

శ య్యాస న వి ధిః .

అథ శయ్యాసనం

అథ శయ్యాసనం || రాత్రాపుత్సవాంతమారాధ్యపుష్పైరం
జలిమౌపూయః || శ్లో || స్వామిః లక్ష్మీశభగవత్ సవజ్ఞపురుషోత్త
మ | శయ్యాసనమయాక్ష్తం యోగనిద్రాముపాశ్రయేతి || పుష్పం

హయోః || హృద్యాగంధానసంశుద్ధింసాయామాం భౌతకీంతథా ||
నిత్యం ప్రభాతికకుర్యాదన్యత్రేచ్ఛానురూపతః ఇతి || హోమపర్యంత
మితి || పారమేశ్వరే || ముఖ్యకల్పేతుహోమాస్తం నిత్యనైమిత్తికాత్మి
కాం | పూజాంక్రమేణవైకుర్యాత్తత్తద్దోమావసానికాం || అనుకల్పేతు
జప్యాస్తం యాగానంతరితేషువై || యాగేషుహవనాన్తేషు నిత్యనైమి
త్తికాదిషు || తత్తద్ద్యాగంజపాస్తం చక్రమాత్కృత్వాతతఃపరం || త
త్తద్దోమాన్మునిశ్రేష్ఠక్రమాత్కుర్యాద్యథావిధి | అనుకల్పేషుయాగే
షు ఉపకాలోదితేషువై || ఆసనాఘ్నైతతః పాద్యమాచామంసప్రతి
గ్రహం | గంధమాల్యంతథాదీపం ధూపంమాత్రాంక్రమేణతు || దత్వా
భోజ్యావసానం క్రమాత్కుర్యాద్విచక్షణః | కర్పూరదీపవతీకంచ
అన్నదీపంతథైవచ | పిష్టదీపంచతుథకంచ టిపేద్భూమకాపునస్సృ
జేత్ || ప్రదీపైస్తుమహాజ్వాలైస్తీలతైలాజ్యపూరితైః | అభుక్తాహత
సుశ్వేతరంజితైవశస్త్రువేష్టితైః || ఇతి || అష్టాంగపూజనమాహసంహి
తాంతరే || హృద్యాగమాద్యమంగంస్యాద్యోగపీఠేప్రపూజనం || ద్వి
తీయమంగంస్సపనం తృతీయం వేషపూజనం || తుయకంభోజ్యాసన
విష్ణోః పూజనంపంచమంతః || గురోశ్శుద్ధిప్రాశనంతవట్కంనిత్యా
గ్నిపూజనం || సప్తమంతూత్సవోనిత్యశ్చాష్టాంగమితీతం || అష్టాం
గపూజనం తేష్వపం గథకేహేవిధియతే || చతుర్థాకదిపడంగాస్తం

జలిదానేన మూలస్థంభగవంతప్రాభ్యక్త శయనబేరస్థం గంధపుష్ప
 ధూపమధుపక్షైరభ్యచ్యక్త పాదుకేసమప్యక్త మూర్తిపైదేహీ
 సహితం శయనబేరం సలక్షణాశయాంప్రావయ్య అఘ్నపాద్యా
 చమనగంధమాల్యానిసమప్యక్త పుష్పాంజలిమంత్రేణపుష్పాంజలింబ్ర

మంటపాదిమపూజయేత్ || ఇతి శ్రీబ్రహ్మే ఏకోనత్రింశే || పారమేశ్వర
 సంహితాయాం || యత్రద్వాదశకాలేజ్ఞాకర్తవ్యాభూతివిస్తరాత్ ||
 తత్రప్రభాతికిం కుర్యాత్పూజామష్టాంగసంయుతాం || అంగద్వయన్తు
 పాశ్చాత్యంవినావాతాంసమాప్యచ || పితౄణాంసంవిభాగంచ అను
 యాగంయథోదితం || దేశికస్వేచ్ఛయాకురూన్మిత్యం మధ్యందినా
 చక్షణ || త్రికాలేష్వేకమష్టాంగంషడంగంచారేద్ద్యయం || ఇతి ||
 మూలబింబారాధనానంతరం అంగబింబానాం మూలబింబవదారాధన
 ముక్తమిశ్వరే || మూలబింబం సమధ్యచ్యక్త పురానీరాజనాంతిమం ||
 పశ్చాద్భూషితాస్త్రింబా పూజయేత్తు యథావిధి || పారమేశ్వరే ||
 అలంకారాసప్రకరణే || పశ్చాదుత్సవబింబాని క్రమణైవత్య పూజ
 యేత్ || తత్రైవహవిప్రకరణే || మూలమూర్తింసమధ్యర్చ్య కర్మా
 చాభిషేకక్రిధిః || స్థావయేత్కమబింబస్థంకలశైః ప్రాగుదీరితైః ||
 || ఇతి || నారదీయే త్రయోదశాధ్యాయేచ || ఏకబేరాచక్షణిత్యం
 మూలబింబేనమన్తయేత్ || తత్రైవస్స పనం కురూన్మైమిత్తికవిధా
 వసి || అన్యేషుకమబింబేషు కుర్వీతవిధినాప్రభోః || అజస్రంబలిదా
 నంచ తిథ్యాత్రామహోత్సవం || బ్రహ్మస్థానం పరిత్యజ్యస్థితమస్థా
 వరంస్మృతం || తదేవబహుబేరన్తుబింబముక్తంమనీషిధిః || సవైశ్చ
 లాదిభిర్బంబంబహుబేరవిధౌబవేత్ || విన్యావాసఘ్నావాకుర్యాద్దేవినాం
 బహుబేరకం || తత్రైవ || అసన్నిధానబింబానాం సర్వేషామేవమూ
 చరేత్ || సమగ్రంవైకర్మబింబేస్త్రిన్ముత్సవంస్స కనంతథా || తిథ్యా

కీయా పాపణతపఃణముఖవాసానినివేద్య సమస్కృత్య ॥ శ్లో ॥
సపఙ్కంన్యూనాతిరిక్తంచమయీపూర్వంహియత్కృతం । తత్సర్వం
దేవదేవేశక్షంతుమహాసిమేత్రభో ॥ ఇతిపుష్పాంజలింపునస్సమన్యక
పునఃపునఃప్రణమ్య నిత్యదీపాన్ప్రజ్వాల్య బద్ధాంజలిః పృష్ఠమదశః

త్రాంచకువీతచలబింబేపీవాద్విజ ॥ తథైవాత్సవబింబేవాసపఙ్కమేత
త్సమాచరేత్ ॥ సన్నిధౌసర్వబింబానాం న్యత్యాసం ససమాచరేత్ ।
వినోత్సవవిధేర్మంత్రిత్రకుర్యాద్యథారుచి ॥ మస్త్రవిహీనార్చకపూ
జనెప్రత్యవాయమాహ ॥ సంహితాంతరే ॥ దృష్ట్యావరణ్యమహావ్యా
ఘ్నం భీతోభవతిమానవః । అర్చకం మస్త్రహీనంతుతథాభీతోజనా
దః । అగమ్యమానంమత్రైభంవిహ్వలాంగోయథానరః । మస్త్ర
హీనతథాపశ్యన్నచక్షం విహ్వలోహరిః । దృష్ట్యామృగపతిచ్ఛా
యాంయథాద్రీపతివారణః । అమస్త్రమచక్షందృష్ట్యాతథాభీతో
జనాదః । సపఙ్కందృష్ట్యానరభీత్యాకంపతేచయథాముపయః ।
అమస్త్రమచక్షం దృష్ట్యాతథాయాతిజనాదః ॥ ఆలయాశ్రియ
బింబానాం ఆరాధనకృమమాహ విష్ణుతిలక ఆరాధనప్రకరణే ॥
దేవాచారే సమాప్తేథ దేవీనామచారసంమతం ॥ ఆలయాశ్రితదే
వానాంతిచారసంతదసంతరం । పుండేవాచారతఃపశ్చాత్ స్త్రీదేవా
ర్చనమిష్యతే ॥ పర్యావైపూజన తెషాంద్వారపాలాన్సమర్చయేత్ ॥
అనంతసేనేశఖగఃపూజనం తదసంతరం ॥ భక్తబింబార్చనం కుర్యాత్
విహగేంద్రార్చనాత్పరం । తదంతెబలిదాసంస్యాత్ చండాదీనాంయ
థాకృమం ॥ తీర్థప్రాశనకృమస్తు ॥ షరమపురుషసంహితాయాం ॥
పూజాంతెస్థాపకస్సమ్యగ్విజ్ఞాప్యథజనాదః । స్నపనాంతే తథా
విష్ణుస్తీర్థకంసేనాపతేదదేత్ ॥ ఆచార్యాయార్చకోభూయః ప్రద
ద్యాత్తదసంతరం । పశ్చాన్నద్వంశజాలాయ పూజకాయప్రదాపయే

యః బహిరాగత్య కవచము త్రేణక వాటంబధ్వా మంత్రోచ్చారణ
పూర్వకం చక్రగరుడముద్రాదశః సేస తే ద్వా రరతాయాం నియోజ్య
ధామ ప్రదక్షిణం కృత్వా సాష్టాంగం ప్రణమ్య స్వగృహం ప్రవిశేత్ ఇతి
శయ్యాసనవిధిః ॥

పాద్మాఖ్యతన్త్రదుగ్ధాభేసముద్భత్యరమావతేః ।

ఆరాధన ప్రయోగాఖ్య నవనీతం సమపితం ॥

త్ ॥ తతస్సాన్యతేనకానాంచ యథావణాశ్రమేషుచ । తీర్థాదిక
మశేషంచ ప్రదక్షేత్క్రమతస్తథా । అన్యథావిపరీతంచ తోపమిచ్చ
తిదేవరాట్ । తీర్థం పిబతియోమర్త్యస్సవశాపైః ప్రముచ్యతే ॥
చతుర్విధం ఫలం ప్రాప్య మమలోక మహియతే ॥ వరాహే ॥ వస్త్రంచ
ద్విగుణీకృత్య పాణౌపాణించవిన్యసేత్ ॥ తత్రతీర్థం ప్రతిష్ఠాప్యతిః
పిబేద్బిందువజ్జితం ॥ వరమూణసమంతీర్థం యావత్తుపతితం భువి ॥
తావద్వషణసహస్రాణి సరశేపరిమంజుతి ॥ హిరణ్యగభేః ॥ ప్రాశనం
విష్ణుపాద్యస్య త్రివిలూక్తంచతుర్ముఖ ఆద్యంతయోప్రోక్షణం స్యాద్గం
ధపుష్పాణిధారయేత్ ॥ వరాహసంహితాయాం ॥ అభిషేకావసానేచ
విష్వక్సేనస్య పూజితః ॥ తీర్థందద్వాత్స్వగురవే పీత్వా తీర్థం
స్వయంగురుః ॥ సేవకానాంతతోదద్వాత్ సర్వేషాన్తు యథాక్రమం ॥
యదిస్యాదవివేకేన పూజకః కృతవాన్మునః ॥ స్నానాననైకృతంకమ
తత్సవణం నిష్ఫలం భవేత్ ॥ శతగోపధారణక్రిమశ్చోక్తః ॥ అర్చకస్తు
ద్విజశ్రేష్ఠ బింబం వైష్ణవమానితే ॥ వర్ణానాం శిరసా మధ్యే శతగోపం
వినియోగేత్ ॥ మనఃపూజాంసమారోప్య తత్రతిష్ఠతివైహరిః ॥ ప్రా
యశ్చిత్తం కిమిత్సుకై శతగోపస్య పద్మజ ॥ అర్చకస్య పవిత్రస్య స్పర్శ
మాత్రేణ శుభ్యతి ॥ ఇతి ॥ విష్వక్సేన ॥ పుసాదదావనక్రిమః ॥ సశ

ఇతి భగవద్వంశజ కౌశికకులతిలకః ఫణిపురం శ్రీ కేశవభట్టాచార్యః
 విదుషా లబ్ధ పాంచరాత్రో తత్త్వజ్ఞేన తస్య తనుజన్మనా
 మహీశ్వరపుత్రీ రాజధానీవిద్యోతమాన శ్రీ ప్రసన్న
 కృష్ణారాధన దురంధరేణ ఫణిపురం రంగస్వామి
 భట్టారకశర్మణా విరచితః పదాసన
 యుక్త ఆలయ భగవదారాధన
 ప్రయోగః



కూబరే || అపితందమసీమాలాం పాత్రేని యీక్ష్వదేశికః | ఆచార్య
 ఋత్విజాంచైవ సేవకానామతః పరం | వైష్ణవానాం వర్ణాశ్రమవిభే
 దతః | ప్రసాదంశిరసా భక్త్యా యోబిభర్తి సరోత్తమః | తస్య కాయ
 గతం పాపం తత్క్షణాదేవనశ్యతి | తస్మాత్సవనప్రయత్నేన ప్రసాదంధా
 రయేత్సదా | శుభంచవాంఛితార్థం చ జ్ఞానదంచామృతప్రదం |
 తస్మాద్భాగవతాదీనాం ప్రసాదం దాపయేత్క్రమాత్ | అన్యత్రమా
 కంఠేయే || తీర్థం ప్రసాదం సీత్యాచ ఆచార్యాయ ప్రదాపయేత్ |
 యతీనాంచ మునీనాంచ వైష్ణవానాంతథైవచ | దీక్షితబ్రాహ్మణానాం
 చ ధాపయేత్క్రమయోగతః | శ్రీ త్రియాణాం విశాంచైవ శూద్రాదీ
 నాం యథావిధి || ఇతి కౌశికకులతిలకేన ఫణిపురం శ్రీ కేశవభట్టా
 చార్య తనుజన్మనా ఫణిపురం రంగస్వామి భట్టారకేన విరచితా భగవ
 ద్యాగదీపికా స మాప్తా



శ్రీమైత్రమః

అగ్ని ప్రతిష్ఠా పనవిధిః .

కేశవార్యగురుపూర్వసంతతిం వాసుదేవపదపద్మశేఖరాం ।

పాంచరాత్రపరిశీలనోద్యతాం భావయామిసతతందయానిధిం ॥

శ్రీరంగరాజఃకురుతే కేశవాయతనూద్భవః ।

అగ్నికాయప్రయోగంతు పాద్యతస్త్రసముద్భవతం ॥

కుండస్యస్థంఢిలస్యవా పశ్చిమేదక్షిణేవాపాశ్వే ఆచార్య
ఆననముపవిశ్య ఆత్మనోదక్షిణేపుష్పభాజనం అన్యానిహోమద్రవా
ణి వామేవిన్యస్యకుండస్యాత్తరపాశ్వే ప్రాగ్రంఛతుర్వింశతిదర్భానా
స్తీర్య తేషు ॥ శ్లో ॥ ఆజ్యపాత్రంచరుస్థాలీం పోక్షణీంసమిధఃకుశా
ప్రణీతాంతండులాంస్తాయం పరిధీస్సుక్తిక్రువాతథా ॥ దవీమగ్నే
విహరణం వ్యజనానిచమేక్షణం ॥ శుష్కంచకాష్ఠంఘంటాంచ గ
ర్భద్రవ్యంచసాక్షతం ॥ ద్వంద్వశస్త్రీరశ్చీనం పశ్చిమతఃప్రాగపవర్గమా
సాద్య ప్రాణానాయమ్య హోమాథామగ్నిప్రతిష్ఠాపనంకరిష్యే ॥ ఇ
సంకల్ప్యకుండస్థంఢిలేవాపాగాయతా ఉదగాయతా స్తిప్తిస్తిస్త్రి

తిస్థా రేఖాఇత్యత్ర ॥ కపింజలె ॥ యామ్యాదిచోత్తరాంత
ప్రథమంవిలిఖేద్భుధః । పశ్చిమాదిస్తుపూర్వాంతం పశ్చాత్సమ్మన్
భేత్ప్రమాత్ ॥ జయ్యాభ్యే ॥ ఉల్లిఖేదస్త్రరాజేన దభాకాండేనయ
త్పతః ॥ ఇతి. అభ్యుక్ష్యేత్యత్ర ॥ విష్ణుతిలకె ॥ జలమాదాయహస్తే
దక్షిణేనాథదేశికః ॥ అవాక్కరతలంకృత్వా సేచనంతదవోక్షణం
కరేణజలమాదాయ ఊర్ధ్వాంగుష్ఠేనముష్టినా ॥ అభిరస్నేచదే

భాదభాద్యయేన మూలమం త్రేణొల్లిఖ్యదభాస్తంబేనాద్భిరభ్యుత్య
మథితంతాకికంవాగ్నిం కుండమధ్యనిధాయ పృజ్వల్య ఆద్రోపాణి
నా సఖవృష్టమదశేయః ప్రణవేనపరిసమూహ్య ॥ శ్లో ॥ ప్రాగగ్రై
రుదగగ్రైశ్చదభైః కంచభిరేవవా ॥ సప్తభిర్నవభిర్వాపి యదైవ

తత్ర హ్యభ్యుత్యణముదాహృతం ॥ హస్తేనవారిసంగృహ్య తత్రలం
చావ్యధోముఖం ॥ సంసేచనన్తయత్కుర్యాత్తత్ప్రోక్షణమితీర్యతే ॥
మథితంతాకికాగ్నిమితి ॥ తదుక్తంవిష్ణుతిలకే ॥ నిత్యాగ్నివృద్ధిత్య
క్తోఉత్పన్నాగ్నియువాభవేత్ ॥ దీక్షాశాంతిప్రతిష్ఠాదా బాలాగ్ని
రభిధీయతే ॥ అరణ్యమథితోవహ్ని బాలసంజ్ఞశ్చతుర్ముఖ ॥ సూర్య
కాంతశిలాజన్మా యావన్నాగ్నిరుదాహృతః ॥ వృద్ధాగ్నిరుచ్యతేబ్ర
హ్మ శ్రోత్రియాగారసంభృతః ॥ తత్రత్కర్మానుగుణ్యేన వహ్నింధ్యా
త్వావిచక్షణః ॥ జిహ్వభేదేనేతి ॥ అగ్నేర్జిహ్వభేదాః హోమఫలభేదా
శ్చసంహితాంతరేపాద్యేచ ఉక్తం ॥ కాలీకరాలీకుమనా లోహితాధూ
మగ్నివహి ॥ స్ఫులింగిసేవిశ్వరూపీ సప్తజిహ్వః ప్రకీర్తితః ॥ కాళ్యా
స్తుమధ్యమస్థానం కరాళ్యాః పూర్వదిగ్భవేత్ ॥ మనోజయాయాస్తావ
గ్నేయః లోహితాయాస్తువారుణం ॥ సుధూమ్రాసోమనిలయా స్ఫు
లింగిన్యనిలాశ్రియా ॥ ఐశాన్యాంవిశ్వరూపీతు ఏవంస్థానంస్మరేత్క
మాత్ ॥ జిహ్వయాందక్షిణేవక్రై ధూమ్రాయాంమారణాదికం ॥
లోహిన్యాంచవశీకారః కాళ్యాంకమూచశాన్తికం ॥ సర్వాసిద్ధిస్సు
లింగిన్యామానన దక్షిణేతరే ॥ విశ్వరూప్యాంరసజ్ఞాయా మణిమాది
మహాఫలం ॥ కరాళికావిజయదా పుష్టిదాచమనోజవా ॥ కాష్ఠ్యం
లోహిత్యమేతాసార్ధ వణ్యాంశ్యామత్వమేవచ ॥ స్ఫులింగరూపంచత
తో వణాస్ఫుటికసన్నిధిః ॥ తపసియనిధిః ప్రోక్తో జిహ్వయామాను
పూర్వకః ॥ ఇతి ॥ అగ్నేశ్శ్రోత్రాదినిరూపణం ॥ పాద్యై ॥ యత్రకావ్య

కాదశసంమితైః ॥ గ్రంథీకృతాగ్రదవ్యందైవైః పంచవింశతినిష్ఠితైః ॥
 ఇత్యగ్నింవాసుదేవసంకర్షణప్రద్యుమ్నానిరుద్ధమంత్రైః పౌగాదివ
 రిస్తీర్య ప్రణవేన పాత్రాణ్యుత్తానానికృత్వా ఆత్మనఃపురతః పరిస్తర
 ణాగ్నిమధ్యే ప్రణీతాంవిధాయ అద్భిరాపూర్య ప్రాదేశసమ్మితం ద్విద

స్తతచ్ఛోత్రం యత్రధూమస్తునాసికా ॥ యత్రాల్పజ్వలనంనేత్రం
 యత్రభస్మస్తుతచ్ఛిరః ॥ యత్రజ్వాలాతత్రజిహ్వ తత్రైవజుహుయా
 ధవిః । స్రువేణాజ్వంహువేదగ్నో హస్తేనసమిధాదికం ॥ చరుంకలాశక
 త్రేణ హువేత్సువాణాహుతింస్రుచా ॥ కుండధ్యానరూపంచఉక్తం
 సంహితాంతరే ॥ ప్రాచ్యాంశీరస్సమాఖ్యాతం బాహుయుగ్మంవ్యవ
 స్థితం । ఐశాన్యాగ్నేయకౌణేతు జంఘేవావ్యవస్థితైః । ఉదరం
 కుండలిత్యుక్తంయోనిగోవినివీదియతే ॥ హోమకాలేభావనాక్రమ
 మాహ విష్ణుతత్రై ॥ సమిధోమేస్థితంధ్యాయే దాసీనంచరురాహు
 తే ॥ ఆజ్యహోమేశయాసంస్యాచ్ఛేషాణాన్తగతాగతం ॥ సమిధఃఇతి॥
 తదుక్తంమార్కండేయే ॥ పాలాశంబిల్వసమిధం శమీవైబదరంతథా॥
 అశ్వత్థంపటవృక్షంచ ప్లక్షమాదుంబరంతథా ॥ ద్వాదశాంగులదీర్ఘం
 తు తతశ్శాంతికరంవిదుః ॥ త్రయోదశాంగులందైవమాప్రకంతుచ
 తుర్దశం । పంచదశాంగులాయామ మాభిచారికముచ్యతే ॥ సర్వే
 వ్వనామికానాహం ప్రమాణమితి నిశ్చయః ఇతి ॥ నిష్ఠితసమిల్లక్షణం
 మాహ ॥ పాద్మేచతుర్థే ॥ చమ్రహీనేవినాశస్యాద్భేదక్షీణకరంభ
 వేత్ । అద్రాగుబంధునాశస్యాత్పుత్రనాశఃపురాతనే । కుతాసు
 భార్యామరణంకలహాయచశాఖి । ఉద్వేగాయభవేత్ స్థూలా హ్రా
 స్వావగ్రహకారణీ । దీర్ఘాతివృష్టికరిణీ త్యాజ్యాద్ధోషయుతాసమిత్ ।
 హోమముద్రా ॥ ఖగవ్రీశ్చై ॥ చరూణాంసూకరీముద్రా ఆజ్యేమృగ
 ముఖతథా । సమిధోహంసముద్రేతి హోమముద్రాః పృక్తిరీతి ॥

భక్తకూచారంతరినిషీప్య త్రిదభక్తకూచారేన సిధాయ అక్షతైరభ్య
చ్యుక్తప్రోక్షణీంప్రణీతాకలేనాపూర్య తత్తస్థద్విదభక్తకూచారం పో
క్షీణ్యాంనిధాయ తత్పాత్రమాత్మనోగౌవిన్యస్య పోక్షణీపక్షితం కర
యోరంగుష్ఠానామికాభ్యాంధృత్వా త్తిరుత్పాయ కరకోదకేనప్రోక్ష

సూకరీకరసంకోచీ మృగీముక్తకనిష్ఠికా । హంసీముక్తకతర్జిన్యా హో
మముద్యాఃప్రవక్షీతాః । చరుంపలాశపత్రేణ యద్వాహస్తాదినా భ
వేత్ । ఇతిపాద్మై । హోమద్రవ్యవిశేషానాహ ॥ పాద్మై ॥ యజ్ఞవల్క్యే
ద్భవైశ్శాన్తి స్సాభాగ్యంకుసుమైశ్శుభైః । ధూపద్రవ్యైస్సదారోగ్యం
పుష్టిందధ్నాపయశ్శుచిః । అన్నేనవివిధాన్కామానా జ్యేనాయుష్షతః
ప్రజాః । శ్వేతపద్మైస్సజహుయా దిచ్ఛక్ బ్రహ్మశ్రీయంనరః । లక్ష్మీ
పుష్పైస్తజహుయా ల్లక్ష్మీకామోభవారుదైః । పద్మైర్బిల్వసమిద్భి
వాః జ్ఞానకామస్తుసహిమా । కన్యాకామఃకాలపుష్పై ర్గోకామో
గోమయైపునః । ఆయుష్కామస్తుదూర్వాభిర్భూమికామస్తుమృత్స
యా । యవాగ్వేంద్రియకామస్తు తిలైస్సర్వజనప్రియః । బ్రహ్మవర్ష
పకామస్తు బ్రహ్మవృక్షసముద్భవైః । వేణుభిశ్చయవైశ్చైవ నీవారై
శ్శాలిభిస్తథా । సర్వేకామాఃప్రసిధ్యంతి హోతుర్బీజైర్యథోచితైః ।
లూజహోమేనసిధ్యంతి సర్వేకామానసంశయః । అన్నైరన్నాదికా
మస్తు పుత్రకామస్తుపాయనైః । నింబపుష్పైహిరణ్యాక్షీ సహం
సిధ్యంతిసహిమా । హోమసహిర్మధుక్షీర ధారాస్యాచ్చతురంగులా
తుక్తిదశాధ్యాయుతిగ్రాసం పాయసాద్యాహుతిభావేత్ । భక్ష్య
హుతిస్తదర్థం స్యాత్ఫలైఃపుష్పైరఖండితైః । నిష్పావబీజమానాతు
ధూపద్రవ్యాహుతిభావేత్ । అష్టాంగులాతదధావా సమిద్దూవా
వడంగులా । మృద్వీకాక్షుప్రమాణాతు గోమయాహుతిరివ్యతే ।
ఇతి । ప్రజ్ఞాల్లేపి ॥ విష్ణుతిలక వంచమ ॥ వాయుమన్త్రణకుండాగ్నిం

ణీంప్రోక్ష్య ఆజ్యపాత్రాది హోమద్రవ్యాణిసర్వాణిప్రోక్షణీతోయేన
కూచేనప్రోక్ష్య తానినామాదేశం పృష్ట్యా పోక్షణీవారిణా ప్రద
క్షీణంపరిషేచ్యప్రోక్షణీం పునరద్భిరాపూర్యతత్రోవాసుదేవ మక్షతై
రభ్యచ్యప్రోక్షణీం అగ్నికోణే నవసంఖ్యాకదభాసంస్తరేనిక్షిప్య

వ్యజనేనప్రబోధయేత్ । ఇతి. పరిసమూహ్యతి ॥ ఈశ్వరేపంచమే ॥
హృదాదక్షిణహస్తేనకుర్యాత్పురిసమూహనం । పదక్షిణకృమిణైవ
హ్యద్రోపాణితలెనతు । తిర్యగ్వాధోముఖస్తేన నఖవృష్టమదర్శయ ॥
సాగ్రాశ్చదభావం సంగృహ్య బహూనపికుశానపి । షట్త్రింశదు
గులాన్ముచాన్ స్మరిస్తరణకమణి । ద్వాదశాంగులమాయామం
పవిత్రంసముదాహృతం । హస్తమాలీసమాయామం కూర్చంప్రో
క్షణకర్ణణి । ప్రణీతాయామిత్యత్ర ॥ కపింజలె ॥ పూరయిత్వాతతో
త్పాయ అగ్నేరీశానపాశ్వతః ॥ స్థాపయిత్వాసమభ్యర్చ్య దర్శేణచ
పిధాయనై ॥ ఇతి ॥ అగ్నావధిశ్రయేదితి ॥ విష్ణుసంహితాయాం ॥ యం
త్రేణాగ్నావధిశ్రిత్య శ్రవయేద్యజనానితైః ॥ పర్యగ్నికృతేవతి ॥ విశ్వా
మిత్రై ॥ ఉత్తరేణాగ్నిమంగారేష్వరోప్యాభస్వవహ్నినా ॥ దర్శేణ
కృత్వాపర్యగ్నిం త్రిన్వారానవతార్యచ ॥ దభామగ్నావినిక్షిప్య
ఘృతంస్వపురతోన్యసేత్ ॥ ఇతి ॥ ఆజ్యసంస్కారంపరిస్తరణంతమేవ
కుర్యాత్ ॥ ఇతిచోక్తం విష్ణురహస్యే ॥ అగ్నేఃపరిస్తరాదంతః ఆజ్యసం
స్కారమాచరేత్ ॥ అజ్ఞానాచ్చేద్యహిఃకుర్యాన్తోహీనరకభాగ్భవేత్ ॥
ఆజ్యపాత్రమితి ॥ అధస్తాదాజ్యపాత్రీస్తువిస్తారంచతురంగులం ॥ ఉపర్య
ష్టాంగులంవృత్తంతన్నాశంహస్తసమ్మితం ॥ ప్రణీతాంప్రోక్షణీంచైవ
నాశహీనంతుకారయేత్ ॥ ఇద్ధాయాయోద్వితాలేన పరిధిశామూ
మూత్రకః । పరిధీన్విన్యసేదితి ॥ విష్ణుతిలక ॥ శ్రీధరేణనృసింహేన హ
యగ్గివేణవైజప ॥ పరిధీఃత్రీంశ్చసంస్థావ్య పశ్చిమంపరిధంతతః ॥

జీతాయాంతివిక్రమం ధ్యాత్వాభ్యచ్యక్షణశాన్త్య తాదృశదభాసం
స్తరవిన్యసేత్ | అగ్నేదక్షిణతో నవదర్శనం స్తరే ద్వాదశదర్శనకూ
చే బ్రహ్మణం తస్మంతేణావాహ్య అభ్యచ్యక్ష విష్ణుగాయత్ర్యా
చరుస్థాలీంబ్రతౌశ్య తత్రాథకవరిమిత తండులాన్వితీవ్య హృదయా
ద్యంగమంత్రైఃప్రతౌశ్యాధిశ్రయేత్ | ద్వావితగాళితమాజ్యం ఆజ్యస్థా
ల్యాంనిరూప్య తత్రేదభాగ్రం ద్వయమంతేణ నిధాయ తామగ్నా
వంగారేమవిన్యస్య తస్యాదీప్తేనబహిషా వయాగ్నికరణంకృత్వా
ఉద్ధృత్య స్వపురతోనివేశ్య ద్విదభాకూచేనోత్పయ కూచామ

ఛందసామాదినాప్రృష్ట్యాఅగ్నేరైశానకోణయోః || అగ్నేశానమ
నాభ్యామాఘారసమిధావపి || తత్రకోణేవినితీవ్య చోధ్యాగ్రిం
చతురానన || బృహద్బ్రహ్మసంహితాయాం || చతుర్థాపాదే || పరి
ధీన్విన్యసేద్దితు ప్రాచీవజ్రంగురూత్తమః || విష్వక్సేనచ || పరిధిహ
స్తమాత్రస్యాత్ స్థండిలేకుండవనవా || మధ్యమేఖలయాతుల్యమం
గుప్తవహనంవిదుః ఇతి. కపింజలై || పరిధింపశ్చిమేభాగే విన్యసేత్సుస
మాహితః || దక్షిణోత్తరపార్శ్వేతు విన్యసేత్పరిధీస్క్రమాత్ ||
వరాహసంహితాయాం || అథవత్స్యేవిశేషేణ పరిధీనాంకృతః ||
పరిధింహస్తమాత్రస్తు ప్రమాణంమేఖలోపరి || శక్రాదిచకుబేరాస్తం
ప్రీణిచైవచతునితీపేత్ || ఇతి || నిత్యేపరిధినిషేధః || పాద్మే అష్టాదశే
నారదీయేపంచవింశేచ || కామ్యేపరిధయోనేష్టాని త్యేకర్కణవానవా |
నిత్యహామేముపరిధీన్బహిషిక్షునదాపయేత్ || ఇతివిష్ణుతీలకేపంచ
మాధ్యాయే || నారదీయేతు || నిత్యేపరిధయోనేష్టాయథాలాభాత్తు
వోత్తరం || ఆఘారాక్షుతిరితి || అనిరుద్ధకపింజలేచ || అనిలాద్యగ్నిప
ర్యస్త మాఘారంబ్రథమంహువేత్ || నైఋతేశానపర్యస్త మాఘా
రస్తుద్వితీయకం || ఇతి. నిత్యాగ్నౌవైష్ణవీకరణనిషేధమాహ || శ్రీ

ద్విఃస్పృష్ట్యా అగ్నోప్రహృత్య ఆజ్యంకురభిముద్రయా అమృతీకృత్య
 దధైశారాచ్ఛాద్య కుండమభిరః ఇంద్రాదీనభ్యర్చయేత్ । స్రుక్కుప్తా
 ఉష్ణాదకేనప్రత్యౌశ్య తయోర్ములమధ్యాగ్రాః కుశపంచకకూచ
 మూలమధ్యాగ్రైః క్రమేణ బ్రహ్మమంత్రేణసమ్మృజ్య కూచగ్రం
 థివిస్పృజ్య అగ్నోప్రహృత్య ఆత్మనఉదీచ్ఛ్యాంనిదధ్యాత్ । సుప్రేణ
 జ్యమాదాయ హోమవస్తుషుసంసిచ్య చరుమాజ్యేనాభిఘోర్య ఆత్మ
 నఃపాశ్వే తలపసస్థాయేత్ ॥ శ్లో ॥ కేవలాన్నంతథామాద్యం పాయ
 సాన్నం గుళోదనం । చతుర్విధశ్చరుజ్జేయః పాకచుల్యామపిషతే ।

ప్రశ్నైద్వావింశై ॥ మత్సంగదుత్థితంధ్యాత్వా వహ్నింకుండవిసర్జయే
 త్ । ముఖాంతమాహుతీహుత్యా తతోవహ్నిర్యథాక్రమం । జాత
 కమక్రియాదీనికల్పయేదస్యవైరమే । మదస్యదేవతాహోమే త్విత్రమ
 గ్నేస్తుసంస్క్రియా । ఆవయోస్తుయదాహోమఃక్రియతెగురుణాయ
 ది । తదామన్ముఖతోవహ్ని ముత్సన్నంమనసాస్మరేత్ । ఏతస్యజాత
 కమాదిక్రియానాస్తికదాచన । ప్రతిష్ఠాయాముత్సవేచ మాముద్ధి
 శ్యాన్యకర్తను । ఇత్రముత్సాద్యజహుయాద్యహ్నిందేశికసత్తమః । ఇత్యు
 క్తత్వాత్ । పాద్యసంహితాయామపివైష్ణవాగ్నికరణానుక్త్యావచనా
 నాంసార్థక్యేనచ లక్ష్మీనారాయణయోవినా ఇతరదేవతా సంబంధ
 హోమే వైష్ణవాగ్నికరణంకర్తవ్యమితి నిశ్చయః ॥ పూర్ణాహుతిరితి
 ॥ సంహితాంతరే ॥ ప్రాయశ్చిత్తాథమాజ్యేన కంచోపనిషదాశతం ॥
 అనుయాజేద్ధసమిధః కరిధీంశ్చఘృతాప్లుతా ॥ సమాదాయహువే
 దగ్నో విష్ణుమంత్రేణదేశికః ॥ సుప్రవన్యసేత్తుపురతో ఘృతస్థాలించ
 దక్షిణే ॥ స్రుచోత్తరతథాన్యస్య స్రువంవైదేశికోత్తమః ॥ పరిసరకు
 శాన్వత్సాత్ సర్వానాదాయదేశికః ॥ ఉత్తరాగ్రాంశ్చపాస్తాభ్యాం
 గృహ్ణీయాత్క్రిమయోగతః ॥ దర్భమూలానథాజ్యేన స్రుచోమధ్యే

యాదృక్షీ వేద్య తేబింబేహోతవ్యశ్చాపితాదృశః ॥ పృత్యగారంభం
ఉదకస్థం త్రీస్థరిధీ శ్రీధరహయగ్రీవ నృసింహమస్త్రైః పరిస్తగాద్భ
హిశ్శిఖిశానకోణయోః ఊర్ధ్వసమిధౌచ అగ్నిశానమస్త్రాభ్యాం
నిధాయ మనసా బ్రహ్మణంధ్యాన్ అగ్నౌపంచదశసంఖ్యాకం
ఇధ్ధం ముష్టిముద్రయాదద్యాత్ ॥ సప్తకుశకూచవేష్టిత వామకరే
ఆజ్యపాత్రంనిధాయ స్రువేణాజ్యమూదాయ ప్రథమం నైఋతేశాన
పయంతం ప్రాజాపత్యం ద్వితీయం అనిలాద్యగ్నిపర్యస్తం విద్యం
వ్రణవాదినమస్వాహంతం ఆఘారంహుత్వా ఆజ్యభాగాధకం తథైవ
దక్షిణే ఆగ్నేయముత్తరేసామ్యం మధ్యేవ్యాహృతిత్రయేణ జహు

తుమధ్యమం ॥ సుగ్రవగతైతథాచాగ్రాః స్పృశయిత్వా యథావిధి ॥
త్రికృత్వాతుయథాన్యాయం ఓంకారంసముదీరయ ॥ స్పృశయిత్వా
యథాచార్యో విశ్వరూప్యాంహువేత్క్రీమాత్ ॥ ప్రణీతాజలమధ్య
స్థం వాసుదేవంశ్రియఃపతిం ॥ ఉద్వాప్యహృదయపశ్చాత్ ప్రణీతాం
పురతోన్యసేత్ ॥ ప్రోక్షణీవారిమధ్యస్థం దేవదేవంత్రివిక్రీమం ॥ హృ
దయాంభోరుహేస్థావ్య దేశికస్తదనంతరం ॥ ప్రోక్షణీపాత్రతోయంచ
ప్రక్షిపేత్ప్రణీతాజలై ॥ బ్రహ్మదీశానపర్యంతం ప్రోక్షయేన్మూలవిద్య
యా ॥ ప్రోక్షణీపాత్రతోయేన పరిశిష్టేనదేశికః ॥ నామశ్రియంసము
చ్ఛార్య ప్రోక్షయేదాత్మనస్తనుం ॥ పాత్రాసనకుశాంశ్చాథ ప్రణీతా
సనమేవచ ॥ ఇధ్ధప్రవచనంచాగ్నా నిక్షిపేదోమితిబ్రువ ॥ బ్రహ్మ
ణంగంధపుష్పాద్యై రర్చయిత్వాథదేశికః ॥ బ్రహ్మణంతుసముద్వాప్య
తత్కూర్చంతువిసజయేత్ ॥ పరిషేకంతతఃకృత్వా పూర్వోక్తవి
ధినాగురుః ॥ ఇతి. ఛిన్యత్ర జహుయాన్మూలమంత్రేణ పూణాహు
త్యాంతుదేశికః ॥ స్రుచంజలేనసంపూయ బహిఃకుండాత్ప్రదక్షిణం
సేచయేద్వారిశేషంతు నిసయేచ్ఛిరసిన్వయం ॥ మూలమంత్రంజపిత్వా

యాత్ || శ్లో || ద్విశీషణం సప్తమా స్తం త్రిపాదం సప్తజిహ్వకం । వర
దంశక్తిపాణించ బిభ్రాణం కుంభిం కుంభివౌతథా || అభీతిదంచ ముఖధరం
వామే చాజ్యధరంకరే || ఇత్యగ్నింధ్యాత్వా అగ్నిజననశాంతయే ద్వా
దశాక్షరవిద్యయా తిలానాఘారసంమిశ్రా సప్తాక్షరశతవారః జహా
తివర్ణణాఘరిపించతి నిత్యార్చనాతిరిక్తవిధావగ్నిమధ్యే ఆరాధనోక్త
వద్యోగపీఠం ప్రకల్ప్య తత్తన్మంత్రేణ సపిఠా సకృత్సకృద్ధత్వా
ద్వాదశాక్షరవిద్యయా హృదయాకాశాత్ దక్షిణనాసికామార్గేణ
అగ్నిమధ్యస్థయోగానన భగవంతమావాహ్య ధ్యాత్వా అగ్నిమధ్య
గదేవస్య మంత్రన్యాసంకృత్వా అమృతం సమర్పయామి పాద్యం
సమర్పయామి ఆచమనం సమర్పయామి మధుపకం నివేదయా
మీతి ప్రథమం సంకల్పప్రీత్యుపచారం తత్తన్మంత్రేణ సకృత్సకృత్

ధ కించిదాదాయ భస్మనా । లలాటమూలమధ్యే చ ధారయేద్దేశికో
త్తమః || అగ్నిమధ్యగతం దేవం హృదయేతు సమర్పయేత్ || ఇతి . ప్ర
ణీతావారిప్రయోజనమాహ || సంహితా స్తరే || ప్రణీతాపాత్రమధ్యస్థ
తోయేనైవాథ దేశికః || మధ్యక్తాన్ప్రీతుయేత్సమ్యక్ జ్ఞామత్రీయ
ముదీరయత్ || తత్పాత్రేంద్రాదితోయైశ్చ శాంకరాద్వైయకాకృ
మః || సదస్యాన్ప్రీతుయేత్పశ్చాత్ ద్విషట్కాక్షరవిద్యయా || ఇతి .
నామత్రయంతు || అచ్యుతాయనమః అనంతాయనమః గోవిందాయ
నమః || ఇతి || కపింజలపుణాహుతిశబ్దనివచనమాహ || న్యూనం
వాప్యధికంవాపి ప్రమాదాత్కమయత్కృతం || యయాహుత్యా
చపుణాస్యాత్ సాతుపుణాహుతిస్స్మృతా || ఇతి || శాంతిమం
త్రచతుష్టయేన ఇతి || ఏతేశాన్విమన్త్రాః స్వాద్వోద్ధృతాః పాద్యే అగ్ని
ప్రతిష్ఠావిధౌ శాంతిమంత్రప్రయోగస్య అనుక్తావపి తద్వైయ్యుధాఘరి
హారాయ అస్మిన్ప్రయోగే ఉపయుక్తాః || పరిశిచ్ఛేత్వత్ర || నారదీ

జపాధికాంసకృత్ పరివారాధకమపి తత్తస్యంతేన సర్విషాజుహుయాత్ । ప్రతిష్ఠాదావేవమగ్నిం సంసాధ్య తత్తదుక్తవిధినా ప్రధానాహుతీ హుత్యా కుక్కుటాండప్రమాణం ఘృతాప్లుతం చరుపిండం సస మిద్దభకసుమం స్రుచోగతేనిక్షిప్య స్రువేణాభిఘాయక మూల మంత్రేణ స్వీష్టికృతంహుత్యా వంచోపనిషన్మంత్రైరాజ్యేన సకృత్స కృద్ధుత్వా పూణాహుత్యధికం స్రుచమాజ్యేన సంపూర్య ససమి ద్దభకం నాసికాగ్రాంతముద్ధృత్య స్రువేణాభిఘార్య మూలమంత్రేణ హుత్వా శాంత్యధికమాజ్యేన ఓం-అయాహ్యగ్నేభూభువస్స్వి స్సాహిః ఓం-త్వందేవానాంబృహత్తరజాతవేదోహుతాశనభగవత్వంమాహింసీస్వాహా । ఓం-ఉత్తిష్ఠపురుషరంహఃసింగలదేహీద్ర విణంప్రియచ్ఛస్వాహా । ఓం-పతనమాహాయాగ్నే భూభువస్స్వి స్సాహిహేతి । శాంతిమంత్రచతుష్టయేన సకృత్సకృద్ధుత్వా ప్రిగ్వదగ్నింధ్యాత్వా గంధపుష్పఘాతాతానాత్మనః పురతోగ్నిముద్దిశ్య సమవ్యక్త మధుపకంనివేద్యమృచంజలేనసంపూర్య బహిః కుండాత్ప్రదక్షిణంవమణాసిక్త్వా వారిశేషం నినయేచ్ఛిరసిన్వయం భస్మనా

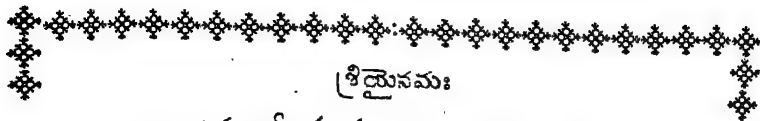
యే ॥ చుళకం పూరయిత్వాతువారిణాపరిషేచయేత్ ॥ స్రువేణాహు యాదితి ॥ విష్ణుసంహితాయాం ॥ సుప్రేక్షైవద్రవద్రవ్యం దధీక్షీరాది సవదా ॥ హోతవ్యంవిధినాసవక మన్యథాదోషమాఘ్నయాత్ ॥ ఈశ్వరసంహితాయాం ॥ అగ్నికార్యేవైష్ణవీకరణే ॥ హృదానలంపు టీకృత్య కర్మనామసముచ్చరేత్ ॥ సంపాదయామిస్వాహాంతంసవక ర్మవ్యయంక్రమః ॥ ఇతి. ఆహుతిప్రమాణమాహ ॥ విష్వక్సేన ॥ ద్వి శతైఃపంచవింశద్భిఃప్రహిభిశ్చైవపూరితం ॥ శుక్తిమాత్రమితీఖ్యాతం మానంతేనైవకల్పయేత్ ॥ పరిస్తరణదర్భప్రయోజనమాహ ॥ విశ్వా మిత్రే ॥ దర్భాన్సర్వాన్సమాదాయ వినియుక్తాన్యథాక్రమం ॥ ఆద్య

తిలకంధృత్వా పుష్పాంజలిస్సృజ్ || శ్లో || ఆసనాద్యంతపుణాన్తం
హవనంయన్మయాకృతం || ద్రవ్యహీనంక్రియాహీనం మస్త్రహీనమ
భక్తికం || తత్సవంతుమ్యతాందేవ దీనంమామాత్మసాత్కురు ||
ఏవమగ్నిస్థందేవంప్రాథ్య పుష్పాంజలింసమర్ప్య ప్రణమ్యద్వాదశా
క్షరసహితం భగవన్సంప్రమూలై స్వపదమాసాదయాసాదయేత్య
గ్నిస్థం భగవన్తం వామనాసికామాగేణ పూరకవాయునాంతఃప్ర
వేశ్య స్వహృత్పద్మగతం ధ్యాయేత్ ||

ఇతి కౌశికకులతిలక మహీశూరరాజధానివిద్యోతమాన శ్రీ వ్రసన్న
కృష్ణారాధకేన ఫణిపురం కేశవభట్టాచార్య తనుజన్మనా
రంగస్వామిభట్టాచార్యేణ విరచితః అగ్నికార్య
ప్రయోగః సమాప్తః .

ప్రభృతినకలం దగ్ధానిరవశేషతః || అనుయాజంతడాఘార సమిధౌ
పరిధీనపి || ఊర్ధ్వంహుత్వాప్రణీతాంచ స్థాపయేదాత్మసఃపురః ||
న్యూసాదానమస్వాహాదియోగః || సాద్యై || త్రయోవింశే || న్యూసెన
మోతస్వాహాంతో జపపూజాహుతీవ్యపి || వశ్యేచాకర్షణవిధౌ ఉ
చ్చాపేహుంకృతిర్భవేత్ || మారణేఫట్కృతిజ్ఞేయా స్తంభవిద్వేష
మోహనః || నతింవినాంగమన్యత్యా దర్శాదానతిరేవసా || అన్యత్ర
హవిర్హోమప్రయోక్తవ్యః స్వాహా స్తంసకలంమునె | అభ్యంతరోపచా
రైష్వప్యగచ్ఛాంతోభిముఖీకృతిః | క్షుమస్వాంతోవిసర్గతు నమోం
తశ్చన్యకర్మణి ||

ఇతి కౌశికకులతిలకేన ఫణిపురం శ్రీ కేశవభట్టాచార్య తనుజన్మనా
ఫణిపురం రంగస్వామిభట్టారకేన విరచితౌ అగ్నికార్యదీపికా
సమాప్తః .



శ్రీయైనమః

వాసుదేవపుణ్యాహవిధిః.

—శ్రీయైనమః—

అథాచార్యః ఆసనేసముపవిశ్య పవిత్రపాణిః ప్రాణానాయమ్య
 శుక్లాంబరధరంవిష్ణుం + తమాశ్రయే || దివ్యాకారం + ఉపాస్మహే ||
 హరిః ఓమ్ తత్ సత్ ప్రాణిప్రీతస్య కర్మణః నిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం
 ఆచార్యో విష్వక్సేనారాధనంకరిష్యే ఇతిసంకల్ప్య ఓం-భూవిష్వక్సేన
 మావాహయామి ఓమ్భువఃవిష్వక్సేనమావాహయామి ఓంసువః
 విష్వక్సేనమావాహయామి ఓంభూభువస్సువః విష్వక్సేనమావా
 హయామి విష్వక్సేనాయనమః ధ్యాయామి ఆవాహయామి ఆసనం
 పమర్పయామి అఘ్నంసమర్పయామి పాద్యంసమర్పయామి ఆచ
 మనం పమర్పయామి స్నానంసమర్పయామి స్నానాంగమూచమనం సమర్ప
 యామి వస్త్రార్థమక్షతార్థం సమర్పయామి ఉపవీతార్థమక్షతార్థం
 సమర్పయామి గంధంసమర్పయామి పుష్పాఃసమర్పయామి ధూపం
 సమర్పయామి దీపంసమర్పయామి ఏతేగన్ధాక్షతపుష్పధూపదీపా త్తరి
 యాభరణా స్సర్వాణంకారాస్సర్వాణంచారాః విష్వక్సేనాయనమః
 గుడ్డిఖణ్డానివేదయామి తామ్బూలం సమర్పయామి మంత్రపుష్పం
 సమర్పయామి సువర్ణపుష్పంసమర్పయామి సర్వోపచారాస్సమ
 ర్పయామి ఇత్యాత్మనఃపురతోకలశశ్శృంగపాశైః విష్వక్సేనమభ్య

పాద్యే పుణ్యాహవిధేరదశనాత్ తస్మాన్తరేఽపి కథితమనుక్తం
 గ్రాహ్యమేవహి ఇతిపాద్యోక్తాభ్యుపగమన్యాయేన ఈశ్వరోక్తపుణ్యా
 హవిధిః ప్రయోగే పరిష్కృతః । ననువిష్ణుతిలక నారదాదిసంహితాను

ర్వ్య తతః విష్వక్సేనస్యాత్తరారాధనంకరిష్యే ఇతిసంకల్ప్య పూర్వో
 క్తాఘ్నాః దిభిరభ్యచ్యక్ విష్వక్సేనాయనమః యథాస్థానంప్రతిష్ఠాప
 యామీత్యుద్వాసయేత్ । అథాచార్యః దేశకాలాసంకీర్త్యకన్నవన
 ద్రవ్యశుభ్యర్థంస్వస్తిపుణ్యాహవాచనంకరిష్యే ఇతిసంకల్ప్య ఆత్మనః
 పురతోశోధితేభూతలెధాన్యపీఠంపరికల్ప్య తదుపరి సావణాంరాజ
 తంతామ్రంవా కరకం సుగంధోదకపూరితం రత్నహాటక కూర్చ స్రగ్వ
 త్రు వల్లవసంయుతం చంద్రవాద్యవలిప్తం నాళికేరశిరస్కం విన్యస్య
 కుంభస్యచతుర్దిశ్శు చతురోమూర్తిఃపాన్విన్యస్య తేమహస్తేమ
 ఓమ్ఆహః ఓమ్గంగాః ఓమ్సుమనసః ఓమ్అక్షతాః ఓమ్దక్షిణాః ఓమ్
 దభాః ఏవంసాధకాఃఅభ్యచ్యక్ ఓమ్ఆవస్సన్తు ॥ ఓమ్గంగాఃపాన్తు॥
 ఓమ్సుమనసఃపాన్తు ॥ ఓమ్అక్షతాఃపాన్తు॥ ఓమ్దక్షిణాఃపాన్తు ॥ ఓమ్
 దభాఃపాన్తు ॥ ఇతిప్రతివచనంప్రత్యుక్తై తతఃకరకై ఓమ్ఓమ్ఓమ్
 పరమధామావస్థిత మదనుగ్రహకామ్యయోద్యతావతారేహబిమత
 సిద్ధిద మస్త్రశరీరోమ్ నమోనమః ॥ సహస్రారహంఘట్ ఓంనమో
 భగవతే సుదేశనాయాగచ్ఛాగచ్ఛేతిసుదేశనమావాహ్యఅర్ఘ్యా
 దిభిరభ్యచ్యక్ మంత్రన్యాసంకృత్వా సాధకాన్ప్రతి ఓంభవద్భిరను
 జ్ఞాతఃపుణ్యాహంవాచయిష్యే ఇత్యుక్త్వా వాచ్యతామితి ప్రతివచనం
 ప్రత్యుక్తై దర్భైఃకలశంస్పృశక్ ఓంభగవానేవ స్వశేషభూతేనమయ్య
 స్వకీయైరేవ కల్యాణతమైః బౌద్ధచారిక సాంస్కృతికాభ్యవహారికై
 భోగైస్సవక పరిచ్ఛదాన్విత మాత్మాసంప్రీతం కారయితుముచక్ర
 మతే ఓంభగవతోబలేన భగవతోవీర్యేణ భగవత్స్తేసా భగవతః

పుణ్యాహవిధిరుక్తోఽపికథమిశ్వరోక్తవపగ్రాహ్యఇతిచేన్న పూర్వా
 చాయైః శ్రీయామునాచార్య శ్రీభాష్యకారదేశికప్రభృతిభిః స్వీయ
 సమయాచారగ్రంథేషు బహుధాప్రశంసితాసు రత్నత్రయమితి ప్రసి

కర్మణా భగవతఃకర్మకరిష్యామి । ఓమ్భగవాన్పవిత్రం వాసుదేవః
 పవిత్రం తత్పాదాపవిత్రం తత్పాదోదకంపవిత్రం ఓంతత్సత్ పుణ్యా
 హం భవంతోబ్రువన్తు పుణ్యాహమస్త్వితి వ్రతీవచనం ఓమ్తత్సత్పవిత్ర
 పరేణ్యం భగోదేవస్యధీమహి ధియోయోనః వ్రచోదయాత్ ।
 ఓమ్నారాయణాయవిద్మహే వాసుదేవాయ ధీమహి తన్నోవిష్ణుః
 వ్రచోదయాత్ । ఏకపదీద్విపదీత్రిపదీ చతుష్పద్యస్యపిఠదసి నహిప
 ద్యసే నమస్తే తురీయాయ దశతాయ పదాయ పరోరజసే అసా
 వదోమావ్రతతల్ ఏషసాపరావ్రకృతి రేషతత్పరం బ్రహ్మ ఏషవ్ర
 థవ ఏషోవ్యయః ॥ ఏషఆత్మా చతువిధః సర్వజ్ఞసర్వదశః సర్వే
 శ్వర సువేశక్తిస్సమృద్ధిమానగ్రంథిరన్యూన ఆద్యోవశీ స్వాధీనో
 నాదిరనంతోవ్యపగతనిద్రాభయకోధతద్ద్రివ్యపగతేచ్ఛాతమః క్షమ
 వ్యాధినిదోషో నిరధిక్షో నిరపద్యః ఏవంభగవన్తం వాసుదేవ
 మేవం విదుః యే నై వంవిదుః నతేవిదుః ఏషాకృతిరేషభగవాన్వాసు
 దేవః ఏషాకృతిరేషభగవాన్సంకషణః ఏషాకృతిరేషభగవాన్ప్ర
 సృష్టుః ఏషాకృతిరేషభగవాననిరుద్ధః ఇత్యుక్త్యాశుద్ధిమన్త్రావతేత్ ।
 శుద్ధయేస్తుపరోదేవో వాసుదేవోస్తుశుద్ధయే ॥ సంకషణశ్శుద్ధయేస్తు
 ఏద్యుష్మన్ శాస్త్రుశుద్ధయే ॥ శుద్ధయే స్త్యనిరుద్ధోపి కేశవశాస్త్రు
 శుద్ధయే ॥ నారాయణోస్తువిశ్వేశ శ్శుద్ధయేసవకమను ॥ శుద్ధయే
 మాధవశాస్త్రు సవలోకహితేరతః ॥ గోవిందశ్శుద్ధయేచాస్తు పర
 మాత్మాసనాతనః ॥ శుద్ధయేవిష్ణురస్త్యాద్య శ్శుద్ధయేమధుసూధనః ॥
 సర్వలోకహితోదేవ శ్శుద్ధయేస్తుత్రిశ్రమః ॥ వామనశ్శుద్ధయేచాస్తు
 నాసు సాత్వత పౌష్కరజయ్యాఖ్యసంహితాసు అస్యాః సాత్వతార్థో
 ఏషాదకత్వాత్ । యథా ॥ ఈశ్వరసంహితాయాం ప్రథమాధ్యాయే
 శ్లో ॥ అతస్సాత్మాదీశ్వరో క్తశస్త్రాణాంమునిపుంగవాః ॥ సారభూతం

శ్రీధరోఽద్యాస్తుశుద్ధయే ॥ శుద్ధయేఽస్తుహృషీకేశః పద్మనాభోస్తు
 శుద్ధయే ॥ సదాదామోదరోదేవ శ్శుద్ధయేస్తుజగత్పతిః ॥ శుద్ధయేపద్మ
 నాభోస్తు శుద్ధయేఽస్తుసదాధ్రువః ॥ అనంతశ్శుద్ధయేచాస్తు శక్త్యా
 త్మాచాస్తుశుద్ధయే ॥ సవకమకమచైవాస్తు శుద్ధయేమధుసూదనః ॥
 సదావిద్యాధిడేవోస్తు శుద్ధయేకపిలస్తథా ॥ శుద్ధయేవిశ్వరూపోఽస్తు
 శుద్ధయేఽస్తువిహంగమః ॥ క్రోడాత్మాశుద్ధయేచాస్తు శుద్ధయేబడబా
 సనః ॥ శుద్ధయేఽస్తుసదాధర్మ శ్చాస్తువాగీశ్వరస్తథా ॥ దేవవకాణ
 వశయ శ్శుద్ధయేఽస్తునిరంతరం ॥ శుద్ధయేఽస్తుసదాధర్మః కూర్మఃపా
 తాశధారకః ॥ వరాహశ్శుద్ధయేచాస్తు నారసింహోఽస్తుశుద్ధయే ॥
 అమృతాహరణశ్చాస్తు శుద్ధయేసవకమకమకామ్ ॥ శ్రీపతిశ్శుద్ధయే
 చాస్తు కాంతాత్మాచాస్తుశుద్ధయే ॥ శుద్ధయేరావణజిహ్వాస్తు కాలనేమి
 ఘ్నవచ ॥ పారిజాతహరశ్చాస్తు లోకనాథోఽస్తుశుద్ధయే ॥ సవ
 త్రిశుద్ధయేచాస్తు దత్తాత్రేయోమహాప్రభుః ॥ న్యగ్రోధశాయీధగ
 వా శుద్ధయేచాస్తుసవదా ॥ ఏకశ్మంగతనుశ్చాస్తు వామనశ్చాపి
 శుద్ధయే ॥ త్రివిక్రమశ్శుద్ధయేఽస్తు శుద్ధయేఽస్తునరస్సదా ॥ నారా
 యణశ్శుద్ధయేఽస్తు హరిఃకృష్ణశ్చశుద్ధయే ॥ జ్వలత్పరశుద్ధగ్రామ శ్శు
 ద్ధయేఽస్తుధనుర్ధరః ॥ రామశ్చశుద్ధయేచాస్తు వేదవిద్భగవాంస్తతః ॥
 శుద్ధయేఽస్తుసదాకల్పీ సవదోషక్షయంకరః ॥ శుద్ధయేఽస్తుసదా
 దేవః పాతాళశయనప్రభుః ॥ శుద్ధయేసంతుసర్వేషాం సర్వేసర్వత్ర
 సవదా ॥ ఏతేసర్వేసదాదేవా శ్శాంతయేసన్తుపూజితాః ॥ ఋద్ధయే
 పుష్పయేసంతు సిద్ధయేభక్తయేపిచ ॥ శివాయముక్తయేసంతు వృద్ధయే
 సవకమకామ్ ॥ మన్తాణాందేశికానాశ్చ స్థానానామపిసర్వదా ॥

విశేషేణసాత్వతాథోపపాదకం ॥ ఈశ్వరాఖ్యమిదంతంత్రింసాత్
 త్సంకషణాచ్చుతం ॥ ఇత్యుక్తవచనానురోధేన ఈశ్వరోక్తప్రపవ

పుత్రమిత్రకళత్రాణాం దాసీదాసగవామపి ॥ వేదశాస్త్రగమాదీనాం
వ్రతానామిష్టసంపదామ్ ॥ మనోరథానాంసర్వేషాం హితానాం
సంతుసర్వదా ॥ ఆయుష్యారోగ్యమేధానాం ధనధాన్యాదిసంపదామ్ ॥
పుణ్యానామణిమాదీనాం గుణానాంశ్రేయసామపి ॥ రాజ్ఞోజనపద
స్యాపి యజమానస్యమన్త్రిణామ్ ॥ వైష్ణవానాంవిశేషేణ వరత్రహిత
మిచ్ఛతామ్ ॥ పంచకాలవిశుద్ధానాం సత్త్వస్థానాంశుభాత్మనామ్ ॥
స్వస్త్వస్తుచశివంచాస్తు శుభంచాపిపునఃపునః ॥ అవిఘ్నమనిశంచా
స్తు దీర్ఘమాయుష్యమస్తునః ॥ సమాహితంమనశ్చాస్తు సంపదశోఽ
త్తరోత్తరమ్ ॥ పుణ్యాహంశుద్ధయేచాస్తు వాసుదేవాదిమూర్తయః ॥
శంఖచక్రగదావద్ధృయుక్తసర్వవేశ్యరేశ్వరః ॥ ప్రీయతాంభగవాన్దే
వోలాంగలీప్రియతాంసదా ॥ బ్రహ్మయన్నఃప్రీయతాంనిత్య మనిరుద్ధస్సు
రేశ్వరః ॥ నారాయణస్సురేశోఽస్తు కర్మణాంపూరణాయచ ॥ న్యూ
నాధికానాంశాన్త్యథాం ప్రీయతాంప్రీయతాంవిభుః ॥ ఓమ్కమణః
పుణ్యాహం భవంతోబ్రువన్తు ॥ కర్మణే స్వస్తిభవంతోబ్రువన్తు ॥ కర్మణః
ఋద్ధింభవంతోబ్రువన్తు ॥ ఇత్యుక్తా ॥ పుణ్యాహంకమణోస్తు స్వస్తి
కర్మణోఽస్తు ॥ కర్మఋధ్యతాం ఇతిసాధకైఃప్రతిపచసం గృహీత్వా
కరకవామపాశ్వే సాక్షతమఘ్నకపాత్రం విన్యస్య ఓమ్శాన్తిరస్తు
ఓంపుష్టిరస్తు ఓంతుష్టిరస్తు ఓంఅవిఘ్నమస్తు ఓంఅయుష్యమస్తు ఓం
ఋరోగ్యమస్తు ఓంవిశ్వేయమస్తు ఓంశివంకమాస్తు ఇతికరకజలం
కూచేనఅఘ్నకపాత్రేకించిత్రించిన్నిసీయసాధకహస్తార్దభాన్త్రహీ
త్వా తాన్మరకోపరివిన్యస్య అర్ఘ్యపాత్రజలం కరకోదకేనసంయోజ్య
తేనకలశ్శపవిత్తోదకేన ఓమ్శతధారం సహస్రధార మపరిమితధార

గ్రాహ్యః కిన్తువాసుదేవాఖ్యపుణ్యాహం వాచయేద్దేవసన్నిధౌ ॥ మాను
షంయదిపుణ్యాహం మందిరంశూన్యతాంప్రజేత్ ॥ ఇత్యుక్తవిష్ణుతిలక

మచ్చిద్ర మనంత మవరిమిత మరిష్ట మచ్యుత మత్యం పరమంప
 విత్రం భగవాన్వాసుదేవః పునాతుస్థానానిదేశాని సహస్రబాహుర్వ
 రేణ్యనామా విరజాంసినామా తేభ్యోనమస్తే మధుసూదనాయతత్రా
 భిమానం సరితక్షంతం తచ్చంద్రారావృణీమహే గాతుంయజ్ఞాయ
 గాతుంయజ్ఞపతయే దైవీస్వస్తిరస్తునః స్వస్తిమానుషేభ్యః ఊ
 ధ్వంజిగాతు భేషజమ్ శన్నోఅస్తుద్విపదే శంచతుష్పదే ఓమ్శాన్తి
 శ్చాన్తిశ్చాన్తిః ఇతిమస్త్రయేణద్రవ్యాణ్యాత్మానంచ ప్రోక్షయేత్ ||
 ఇతి కౌశికకులతీలక మహీశ్వరరాజధానీవిద్యోతమాన శ్రీ పృసన్న

కృష్ణారాధకేన ఫణిపురం కేశవభట్టాచార్య తనుజన్మనా

రంగస్వామిభట్టాచార్యేణ విరచితః వాసుదేవ

పుణ్యాహ పృయోగః సమాప్తః



శ్రీయై నమః

పరతంత్రవీరలక్ష్మ్యై రాధనవిధిః .



నమస్తేసింధుసంభూతే నమస్తేపద్మసంభవే |

నమస్సరూపహవాసే నారాయణకుటుంబిని ||

అథదేశికః కృతాహ్నికః శ్రీమందిరమాసాద్య పాణిపాదంపృ
 థైశ్య ద్వీరాచమ్యాష్టాంగప్రణమ్య ద్వారపాశ్వేంగత్వే జ్ఞానా
 దిమంత్రపక్షేన పడంగన్యాసం తాళత్రయంచకృత్వా వాయుమం

సంహితా వచనానుసారేణ పరాధాన్యజనై వాసుదేవపుణ్యాహవిధి
 రేవావశ్యమనుసరణీయై ఇతి సిద్ధాంతః ||

1) కవాటముద్భూత్య దేవప్రతేనసామ్నాప్రణవేనవా దక్షిణాం
 ణాంతఃప్రవిశ్య పద్మప్రియేతిసాష్టాంగప్రణమ్య దీపమంత్రేణనిత్య
 స్పృదీప్య శ్రీగాత్రాన్నిమాళ్యాన్యవనీయ తైస్సుముఖమలంకృ
 ప్రణమ్య గర్భగేహమమ్యుపాత్రాదీనిచ విశోధ్య ఉశీరవంశ
 చేన శీమంతేణ శ్రీగాత్రంసమ్మృజ్య తేనైవమంత్రేణ గంధో
 కేససంక్షాళ్య ప్లోతేనాంగాంబునిహృత్య ధౌతవస్త్రాదినాపృసాద్య
 ధపుష్పధూపదీపై గర్భామందిరద్వార దక్షిణవామపాశ్వక
 ాః ఓం-చంద్రైవనమః ఓం-ప్రచంద్రైవనమః ముఖమంటపద్వారై
 శైవ ఓం-బలాకిన్ద్రైవనమః ఓం-వనమాలిన్ద్రైవనమః విమానై ఓం-
 వైప్రాసాదరూపిణై హుంఫట్స్వాహః విమానస్యచతుర్దిక్షు ఓం
 పైవైవనమః ఓం-చంద్రైవనమః ఓం-సావిత్త్రైవనమః ఓం-వాగ్దేవై
 వః ఆగ్నేయ్యాదికోణేషు ఓం-వైవనతేయానమః ప్రథమావరణే
 మేళానాంతరే ఓం-సుముఖైవనమః ముఖమంటపస్యపురతః ఓం
 త్యోయనమః ఇతిపరిచర్యాపరైరన్యైర్వాపరివారార్చనకృతై
 పాశ్వై సవ్యేతరై స్వాననై స్వస్తికాననై వోపవిశ్య బహిస్తూర్యా
 వాద్యఘోషేప్రవర్తితై తిరస్కరణ్యాద్వారం నిచ్చిద్రమాచ్ఛాద్య
 స్త్రమంత్రేణ అస్త్రముద్రాయా దిగ్బంధనంకృత్వా ఆత్మనః పరి
 స్తీజ్గ్నిప్రాకారమంత్రాభ్యామగ్నిప్రాకారమారచయ్య సుదర్శన
 త్రేణాకాశే చక్రముద్రాంప్రదశ్య ప్రాణాయామత్రయంకృత్వా
 పణాదిపూజకం తత్త్వసంహారోత్పాదనవిధాయ అస్త్రమంత్రేణ
 కావిశోధ్య ఓం-ఓం-ఓం-శ్రీం-ఓం-ఓం-హ్రీం-ఓం-ఓం-శ్రీం-ఓం-

వీరలక్ష్మీఋత్యత్ర ॥ ఈశ్వరైసప్తమై ॥ శ్రీవత్సగాయోగలక్ష్మీ
 యోగలక్ష్మీస్తుపాశ్వగాః 1 వీరలక్ష్మీఃపృథక్స్థానై స్వాతంత్ర్యేణప్రతి
 తా 1 ఏవమన్యాస్తుదేవీషు రూపత్రయముదాహృతం 1 యోగల

ఓం-స్వాం-ఓం-ఓం-హం-ఓం-ఇతిస్మష్టిసంహారస్థితిప్రకారేణకరాంకు
 లిమ హృదయాద్యస్త్రాంత మంత్రైరంగుష్ఠాదికనిష్ఠాంతం-ఓం-తేజసే
 ఛడితి ॥ నేత్రమంత్రేణ నఖముఖేషు-ఓం-ఆదిత్యవ్రతిమాయ మా
 యారూపిణి హుంఘట్స్వాహేతి పద్మమంత్రేణ కరతలయోః ఏవం
 కరన్యాసం స్పృష్ట్యాదినావినా ఓం-ఓం నమశ్చిత్వాదిప్రకారేణ మం
 త్రవజ్ఞానేన హృదయాదివడంగన్యాసం పునఃహృదయాద్యంగమం
 త్రన్యాసంచ కృత్వా పద్మమంత్రేణ పద్మముద్రాంబధ్వా లక్ష్మీతా
 దాత్మ్యమాత్మన్యనుసంధాయ గంధాదిచతుర్భిస్తత్తన్నామభిః వ్రేణ
 వాదినమోంత్రే దేహవిన్యస్తమంత్రానభ్యర్చ్య మానసయాగంకు
 ర్యాత్ ॥ యోగసంపుటముద్రాంబధ్వా అక్షగ్రామంమనస్సుపరతం
 కృత్వా మనఃబుద్ధా బుద్ధింజ్ఞానగోచరే శ్రియినిక్షిప్య హృదయే యో
 గాసనమనుచిత్వ శశిసూర్యాఖ్యకమలద్వయ సంపుటస్థ వాగ్భీమరీ
 నాదావసాన గగనవర్తి భగవచ్ఛ్రీవత్సాత్ ॥ ఓం-ఓం-హ్రీం-హ్రీం
 పరమధామావస్థితే మదనుగ్రహభియోగోద్యతావతారే ఇహభిమత
 సిద్ధిదే మంత్రశరీరే ఓం-హ్రీం-నమోనమః ఇతిమంత్రేణ యోగాస
 నాబ్జే శ్రియమావాహ్య ॥ శ్లో ॥ పద్మావనెనోపవిష్టాం పుల్లపద్మోదర
 ప్రభాం ॥ సర్వలక్షణసంపన్నాం సర్వాలంకారభూషితాం ॥ చర
 ద్విరేఫవటల సమాక్రాంతాలకావళిం ॥ విలసద్రత్నఖచిత కిరీటపరి
 శోభితాం ॥ అర్ధచంద్రలలాటస్థరాజమానలలాటికాం ॥ ప్రబుద్ధోత్ప
 లవిస్తీర్ణ లోచనాంసుస్మితాననాం ॥ కటాక్షైకరుణాపూర్ణైః జగ
 దాప్యాయకారిణీం ॥ దక్షిణోదీరసంకాశే విలసద్గండమండలాం ॥

క్షీభోగలక్ష్మ్యో దేవేనసహపూజనం ॥ పీఠలక్ష్మీపుష్పగ్రహపూజయే
 తయథావిధి ॥ కింతు ॥ దేవ్యశ్రియాదయశ్చాపి సంపూజ్యావరివార
 వత్ ॥ ఇతిమంత్రసిద్ధాంతవ్రతిపాదక పాద్యవచనబలాత్ పాద్యతస్త్రీ

నస్సురన్నాసికావంశ మాక్తికాంభూలతోజ్వలాం । ముక్తాఫలాభ
దనాం విలసద్విదుమాధరాం ॥ రత్నతాటకవిలసత్కర్ణద్వయము
గోహరాం । పూణాచంద్రక్షతీకాశ వదనాంకంబుకరిధరాం । రత్న
గ్రీవేయకోపేతాం మాంగళ్యమణిభూషితాం ॥ చతుర్భుజాంపీవ
రాంసాం ముక్తాహారైశ్చభూషితాం । విచిత్రకంచుకేనాఢ్యాం నానా
భూషావిభూషితాం ॥ ముఖ్యదక్షిణహస్తేన భీతానామభయప్రదాం ।
సవ్యేనపాణిపద్మేన శ్రీతానాంవరదాయినీం । పశ్చాద్దక్షిణహస్తేన
పద్మకుట్టలధారిణీం । తథావిధేనవామేన దధానాం పుల్లవంకజం ।
మణికంకణకేయూర నానారత్నాంగులీయకైః । మండితాందివ్యవ
సనాం మేఖలాద్యైరలంకృతాం । విచిత్రమణిమంజీర విలసత్పదప
ల్లవాం । దివ్యగంధానులిప్తాంగీం దివ్యమాల్యవిభూషితాం । పూణేకం
ద్వయుతతుల్యాభాం సౌందర్యామృతవారిధిం । ఏవంధ్యాత్వా నభ
స్థసహస్రదశమండిత పుండరీకాద్భిహ్వారండ్రేణ హృదయాలము శ్రీ
మూర్ధ్నినివతతా గంగామృతేన ఆమృతపాద్య ఆచమనీయాని సం
కల్ప్య సంకల్పిసిద్ధిరమృతమయైరంబరాత్పతద్భిస్సాంస్పృశకాదిలక్షణైః
భోగైశ్శ్రియం ముదితామనుచింత్య భోగదానమంత్రేణ మనసా
ఘృణంసమఘృణ సన్నిధిసన్నిరోధసామ్ముఖ్యాని తత్రస్మద్రాదేశేన
పూజకం ప్రాశస్త్య స్వదేహవచ్చియాం శ్రీమంత్రాంగ మంత్రీ
వ్యాసాకృత్వా భోగదానమంత్రేణార్ఘ్యపాద్యాచమన పుష్పమా
ల్యానులేపన ధూపదీపసమపణ ఆహ్వాంగప్రణామ జయఘోషా
సాదరం మనసాకృత్వా ॥ శ్లో ॥ స్వాగతంతవవద్మాక్షీ సన్నిధిం భజ

నిష్ఠానాంసాధక్యేన వీరలక్ష్మ్యైరాధన క్రిసక్త్యాభావేపి సమయా
నురోధేన తత్ప్రతిస్థితస్యస్వతింతవీరలక్ష్మ్యైరాధనస్య ॥ శ్లో ॥ ఆది
మూర్తేరివభవేత్పరివారప్రకల్పనం । చతుర్థస్సంకనకుయాదుత్ప

మేంబుజె । గృహాణమానసీంపూజాం యథాథావరిభావితామితివి
జ్ఞాప్య సుప్రసన్నాం ప్రసాదాభిముఖం శ్రీంవిజ్ఞాయ శ్రీంసుగంధతైలే
నాభ్యజ్య ఉద్యోగనపూర్వకం గంధోదకేన సంస్నావ్యధాతవస్త్రే
ణాంగంబునిహృత్య కువస్త్రాది కురభిముద్రాదశానాంతంకృత్వా
అంజలిం సావణాపుష్పైస్సంపూర్య తత్రవహ్నియేంద్రుశతపృథాం
శ్రియం శ్రీమంత్రేణావాహ్య తమంజలిం శ్రీమూర్ధ్ని ప్రక్షిప్త్యార్ఘ్యం
సమవ్యక్త పునఃపుష్పాంజలిం పుష్పాంజలిమంత్రేణ పాదయోః ప్రకీర్య
సంఘటానాదం సంఖ్యాహీనం యథాశక్తి శ్రీమంత్రం జపేత్ ॥ భగ
వదారాధనోక్తవత్సాత్రపరికల్పనాది యోగాపనకల్పనాంతంకృత్వా
బహుబేరే పరమవ్యోమస్థ భగవచ్ఛ్రీవత్సాత్పూర్వోక్తావాహన
మంత్రేణ హిరణ్యవణామితి ఋచాచ యథావిధ్యావాహనం ఏక
బేరేతు సుగంధలిప్తమంజలిం పుష్పైస్సంపూర్య తమంజలిం పూర్వో
క్తావాహనమంత్రాభ్యాం బింబమూర్ధ్ని ప్రక్షిప్య ॥ శ్లో ॥ సామ్మ
ఖ్యంకురుకల్యాణి సర్వదాసర్వకామదే । ద్రవ్యమంత్రక్రియాభక్తి
శ్రీధాహనింసహస్వమే । ఇతిసమ్మఖిముద్రాదశానపూర్వకంప్రా
భ్యక్త ప్రతిమాముద్రాం సన్నిధిసన్నిరోధ సంస్తంభస్థావనముద్రాశ్చ
దశాయిత్యా పూర్వవల్లక్ష్మీధ్యాత్వా బింబేకరన్యాసంవినా శ్రీ
మంత్రన్యాసం అంగమంత్రన్యాసంచ కృత్వా కమలముద్రాంప్రదర్శ్య
పుష్పాంజలిమంత్రేణ పుష్పాంజలింసమవ్యక్త ॥ శ్లో ॥ క్షీరోదతనయే
దేవి వాసుదేవప్రియేంబుజె ॥ త్వంభక్త్యా పూజయామ్యద్యం భోగై

వంచాపి దేవవత్ ॥ ఇతిభగవదారాధనవిధిసాధారణ్యేన పాద్యపృథి
ష్ఠావిధ్యుక్తవచనమనుస్మత్య వీరలక్ష్మ్యేరాధనేపి అనుష్ఠేయతయా
తత్ప్రతిపత్తిపాద్యోక్త భగవదారాధనప్రక్రియాయాఅపి గ్రహణమితిని
ష్కర్షణః ।

రఘువంశాదిభిఃక్రమాత్ ॥ ఇతివిజ్ఞాప్య లభ్యాజ్ఞః ॥ తామృతవః+పురు
షానసాం ఇత్యాసనం । అశ్వపూవాంరథమధ్యాం+జుషతాంఇతి ॥
మూర్ధ్నేష్వకవారమఘ్యం తేనైవమంత్రేణ పాదయోద్వివారం
పాద్యం కాంశాస్మితాం+శ్రేయంఇతి త్రివారమాచమనంసమఘ్యం
చంద్రాంప్రభాసాం+వృణెఇతి ఫలాద్యుపహారా ఆద్రాంపుష్క
రిణీ+మమావహ ఇతిదధిమధుపయోమయ మధుపకంనివేద్య
పరివారానచయేత్ ॥ యోగాసనాబ్జ ప్రాగాదిదశచతుష్టయే ॥ ఓం
వాసుదేవాయనమః ఓం-పంకజానాయనమః ఓం-వ్రద్యమ్నాయ
నమః ఓం-అనిరుద్ధాయనమః ఆగ్నేయాదిదశచతుష్టయే ఓం-గుగ్గు
లాయనమః ఓం-కరండానమః ఓం-దమకాయనమః ఓం-శలలా
యనమః దళానాంబాహ్యతః ప్రాగాదిక్రమేణ ఓం-రత్నైవనమః ఓం-
సరస్వత్యైవనమః ఓం-భూమ్యైవనమః ఓం-ప్రీత్యైవనమః ఓం-కీర్త్యైవనమః
ఓం-శాంత్యైవనమః ఓం-పుష్ట్యైవనమః ఓం-తుష్ట్యైవనమః దక్షిణపాశ్వే
ఓం-పద్మనిధయనమః వామే ఓం-శంఖనిధయనమః పునఃప్రాగాదితః
ఓం-భృం-ధనదాయనమః ఓం-ఘ్నా-మాణిభద్రాయనమః ఓం-జృం
జృంభలాయనమః ఓం-నీం-నళకూబరాయనమః ఓం-పుం-పూణా
యనమః ఓం-ఘ్నా-చలేంద్రాయనమః ఓం-ఘ్నా-కలిస్యజెనమః ఓం
చులం-శివికుండలాయనమః దక్షిణపాశ్వే ఓం-రత్నాదిభ్యోనమః
ప్రాగ్గళే ఓం-చ్ఛ్రిం చితారత్నాయనమః పద్మస్యపురతః ఓం-శ్రుం-
బలయనమః ద్వితియావరణే ఓం-ఇంద్రాయనమః ఓం-ఆగ్నేయే

మానసయాగమితి ॥ అనాదికాలతః అంతర్వాసనా బహి
ర్వాసనా ఇతిద్వివిధవాసనాయుక్తస్య జీవస్య అంతర్వాసనాఅవనో
దాధాం అంతర్యాగః బహిర్వాసనా అవనోదాధాం బహిర్యాగః ॥
ఈడుక్తంలక్ష్మీతం త్రే ॥ వాసనాద్వివిధాప్రోక్తా బాహ్యభ్యంతరపే

నమః ఓం-యమాయనమః ఓం-నిర్ముతయనమః ఓం-వరుణాయనమః ఓం-వాయువేనమః ఓం-సోమాయనమః ఓం-ఈశానాయనమః తృతీయావరణే ప్రాగాదిదిక్పతుష్టయై ఓం-బలాకిన్యైనమః ఓం-వనమాలిన్యైనమః ఓం-విభీషిణ్యైనమః ఓం-శాంకర్యైనమః తురీయావరణే ఐశాన్యై ఓం-పుష్పధారిణ్యైనమః ప్రథమాదితృతీయాంతావరణ ద్వా రపాశ్వేణమక్రమేణ ఓం-కల్పకాయనమః ఓం-పారిజాతాయనమః ఓం-హరిచందనాయనమః ఓం-సంతానాయనమః ఓం-మన్దరాయనమః ఓం-బిల్వాయనమః తురీయావరణే పరితః ఓం-దివ్యసదస్యైనమః ఇతి శతపత్రసమాకులం పక్షిసంఘాతాళికులస్వన మనౌరమాం సరసీంచ గంధపుష్పసూవదీపైః పుంపూజయేత్ || ఇతిమన్త్రాసనం || అథస్నానాసనం || శ్రీయఃపాదౌ వ్యత్యస్తహస్తాభ్యాం గృహీత్వా || శ్లో || స్ఫుటికృతంమయాదేవి ఇదంస్నానాసనంమహత్ || ఆసాదయాశుస్నానాథం మదనుగ్రహ కామ్యయా | ఇతిప్రార్థ్య స్నానభేరం సన్నిధాప్య తుజా | నిఃసృజత్యాస్తరాస్పర్వా మానసోయాగఉత్తమః | బాహ్య శయవిశుష్కథం బాహ్యాయాగోవిధీయతే | ఇతి.

సన్నిధిసన్నిరోధసామ్మఖ్యానీతి || లక్ష్మీతంత్రే || సన్నిధిం సన్నిరోధంచ సంస్తంభంస్థాపనంతథా || కుర్మాన్మద్రాచతుష్కంతు మనసాసమ్యగాచరేత్ || ఉత్తానాపంహతేపాణీ కృత్వాంగుష్ఠద్వయే నతు || స్వాంస్వాంకనిస్థికామ్మజ్జాత్ సన్నిధీరణంతుతత్ || అనామయోమృద్యమయోః కుర్మాదున్మాజనంతథః | సంస్తంభసన్నిరోధాచ ద్వాకృతోధవతస్తదా | కృత్వాచతుర్భుద్భుష్టి మంగులీభిః కరణ్యైః | తిర్యక్సంముఖీకృత్యస్య సేన్ముష్టిద్వయోపరి || అంగుష్ఠావ్యతముఖేన సంస్థాపనమిదం భవేత్ ||

తత్రమూలచేరస్థ శక్త్యైకదేశమావాహ్య భోగదానమంత్రేణ పాదు
కెనమప్యక ఇదంవిష్ణుః+సురైః+తీర్థిపదా+ధారయక ఇతిపాదుకా
రోహణం విజ్ఞాయ ఉత్తిష్ఠబ్రహ్మణస్సతే+నవః ఇతిసాధకైస్సాకం
స్నానబింబముద్ధృత్య భద్రంకణేభి+యదాయుః—ఇత్యర్థమంట
పస్థ స్నానపీఠంగమయిత్వా అశక్తౌభగవచ్చౌషేణ ఘృతారోపంకృ
త్వా అఘృతపాద్యాచమనీయాని సమర్ప్య తద్విష్ణోఃపరమంపదం+
తతం ఇతిదస్తధానమ్ । తద్విప్రైః+పదం ఇతిజహ్వనిలేఖనం
కృత్వా భోగదానమంత్రేణ ఆచమనోదకేన గంఢావంసమర్ప్య శ్రీ
గాయత్ర్యా తేనైవోదకేన ముఖంసంత్యేశ్య వస్త్రేణముఖంసంమృజ్య
స్నానశాటకంసమప్యక ముఖవారంసమప్యక తైలసమర్పణాది సహ
ప్రధారాస్నాన ప్రాథకనాన్తోవిధిస్తుమానః । అశక్తౌభగవత్సానశేషే
తైవస్నానం । విష్ణుగాయత్రీత్యత్ర శ్రీగాయత్రీప్రాథకనాయాం దేవ
దేవేత్యత్ర లింగవివరిణామః శ్రీమాక్తేన సహస్రధారయా కుంభేనవా
స్నానమన్యత్సమానం ॥ ఇతిస్నానాసనం ॥ మూలబింబం ఉపైతు
మాం+దదాతుమే ఇతిధౌతవస్త్రేణాలాకృత్వా ఆచమనంసమప్యక
॥ శ్లో ॥ దేవదేవప్రియోదేవీ సనకభూతహృద్ధిస్థితే । అలంకారాసనం
హృద్యం సమాశ్రయహితాయమే ॥ ఇతిప్రాథక పాదుకెనమప్యక
అలంకారాసన సుఖాసీనామత్వా అర్ఘ్యపాద్యాచమనాని సమర్ప్య
మూఢానందివ ఇత్యగరుఘాపే కేశాన్విశోష్య గంధద్వారాం+

మధుపకమితి ॥ కపింజలె ॥ మధుక్షీరంచదధ్యాజ్యం మధు
పకమితిస్మృతం ॥ ఏకైకంబోస్థమాత్రిస్యా త్రదధాంవానివేద
యేత్ ॥ ఏకాంగంవాసమస్తంనా మధుపకాంసతోవయేత్ ॥ లక్ష్మీ
తంత్రే ॥ అలాభేతుఘృతాదీనాం దధికేవలమేవవా ॥ అగ్నిమితీతి
మంత్రేణ మధుపకాంనివేదయేదితి ॥

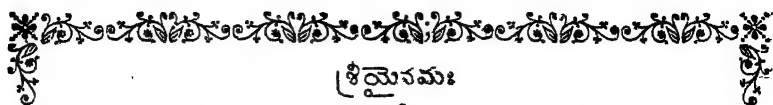
శ్రియమితి చందనేనాలిప్య తుష్టిపాసా + గృహాత్. ఇతిరత్నమకుట
 హారాంగద వలముమేఖలాదామ మంజీర రత్నతలకాది భూషణైః
 మనసఃకామ + శ్రయతాంయశఇతి మాలాభిశ్చ శ్రియంభూషయిత్యా
 శ్రీగాయత్ర్యా నయనయోరంజనం సమవ్యక్త వ్యాహృత్యాదర్పణం
 పరిదశ్యక్ కదమ్బేన + మాలినిమితిధూపం ఆపస్పృశన్తు + మేకులే
 ఇతిదీపం నీరాజనంచసమవ్యక్త సోమరాజనమితి మాత్రాం సోదక
 మాచార్యాయ ప్రతిపాద్య యవనికామకునీయ తూర్వాదివాద్యా
 న్యఘోష్య స్పృతగీతస్తోత్రాదిభిః శ్రియంపఠిత్వ || క్లో || క్షిరోద
 తనయేదేవి కమలేవద్యసంభవే । భోజ్యసనముపాగమ్యహ్యతులాం
 ప్రీతిమాశ్రయేతిప్రార్థ్య దేవీంభోజ్యసనస్థాం విభావ్య ఆద్యాం
 యఃకరణీం + మమావహేతి యథావిధ్యభ్యవహరికాన్నివేద్య కృ
 తాంజలిర్విసయావసతః దేవిసుభుక్తాసీతివృష్ట్యా తాంబూలం తారిక
 యానివేదయేత్ || ఇతి భోజ్యసనం || తామృతవహ + నహంఇతి
 ప్రణమ్యోత్థాయ బద్ధాంజలిః నమామిదేవిలోకానాంజనయిత్ర్యిజ్జ
 సంభవే ఇతిస్తుత్వా శ్రీమన్తంజవేత్ । స్వాసనేసముపవిశ్య త్రిఃపా
 ణానాయమ్య దేశకాలాసంకీర్త్య శ్రీసమారాధనాంగం శ్రీమన్తజనం
 కరిష్యే ఇతిసంకల్ప్య మూర్ధ్ని ఓం-ఆంకణాయనమః ముఖే ఓం-
 గాయత్రీనమః హృదయే ఓం శ్రీయైనమః ఇతిముష్ట్యాదిన్యాసం
 ప్రాగ్వత్కరన్యాసం హృదయే ఓం ఓం నమః శిరసిః ఓం శ్రీంనమః
 శిఖాయాం ఓం-హీంనమః బాహ్వోః ఓం-శ్రీంనమః నేత్రయోః

ప్రావణంతపణఇతి || సంక్షిప్తాంతరే । ఫలపక్వరసాదీని భ
 క్త్యభోజ్యాదినయంతం । మధురాదిరసావేతం ప్రావణంసముదాహృ
 తం || అపక్షైర్వరతిపక్షైశ్చ సుపక్షైర్జలపక్ష్యైః । పానీయైరిత్యుశకలై
 నాకారి కేళశలైరపి || ఏతైస్తుతర్పయేద్దేవం తపణంసముదాహృతం ||

ఓం-స్వానమః-శిరఃపరితః-ఓం-హరినమః ఇతిపడంగన్యాసంచక్ర
 త్వా ఓం రాంనమఃపరాయణకాలానలాత్మనేఇతి అగ్నిప్రకారమం
 త్రేణ దిగ్బంధనంకృత్వా పద్మగర్భానిభాంకాంతా మసితాయతలో
 చనాం॥ స్ఫురత్కటక కేయూర హరికుండలమండితాం॥ గంభీర
 నాభింత్రీవలి విభూషితతనూదరాం॥ సుకర్కశదృఢోత్తుంగ పీన
 వృత్తఘనస్తనీం॥ చరద్విరేఖపటల సమాక్రాంతాలకావళిం॥ ఆరక్తా
 ధరబింబాంచ వంశముక్తాఫలద్విజాం॥ అధఃచంద్రలలాటస్థ రాజ
 మానలలాటికాం॥ సర్వలక్షణసంపన్నాం కృష్ణకుంచితమూర్ధజాం॥
 విష్ణువామభుజాశ్లిష్టాం తదస్తస్థకరాంబుజాం॥ వామేనబాహునా
 దివ్యాంవహ స్త్రీంపుష్పమంజరీం॥ అర్ధస్వస్తికసంలీనాం ధ్యాయామి
 హరివల్లభాం॥ ఇతిధ్యాత్వా చక్రముద్రాం పద్మముద్రాంచప్రదశ్య
 అష్టోత్తరశతమష్టావింశతి మష్టేవా యథాశక్తి జప్త్వా ప్రణవేనజపముప
 సంహృత్య సపుష్పముదకమూదాయ పుణ్డరీకాక్షదయితే మంత్ర
 మూర్తేనసాతని॥ గృహఃకాస్తిన్జకండేవి మమదీనస్యశాశ్వతైశ్చితి
 శ్రీమంత్రసహితం శ్రీయఃపురతోవిస్మయ్య స్వాసనమస్త్రేణప్రోక్ష్య
 యథావిధి కారిప్రదానంకుర్యాత్॥

ఇతి కౌశికకులతిలక మహీశూరరాజధానీవిద్యోతమాన శ్రీ ప్రసన్న
 కృష్ణారాధకేన ఘోషపురం కేశవభట్టాచార్య తనుజన్మనా
 రంగశ్యామిభట్టాచార్యేణ విరచితః వాసుదేవ
 లక్ష్మ్యారాధనప్రయోగః సమాప్తః

పద్మముద్రామితి ॥ పాద్యేద్వావింశే ॥ పరీసాయకరజాన్మ
 నాగమణిబద్ధసమేత్యతే॥ అస్త్రపరివిశ్యచాంగుష్ఠే తయోఃపృష్ఠ
 ఘనుస్పృశేత్॥ ప్రసారయేత్పద్మముద్రా మాసనేతుప్రదశయేత్



శ్రీయై నమః

పురుష సూక్తా రాధ న విధిః .

— ❦ —

యథోక్తవిధివాకర్తుమశక్తానాం రమాపతేః ।

పూజనంకారిణాంతుప్త్యేప్రియోగఃపరిలిఖ్యతే ॥

పూజకః కాల్యంకర్మ యదావిధి నిర్వర్త్య భగవదాలయమా
సాద్య గోపురాద్భూహిః పాణిపాదంక్రతుశ్చ ద్విరాచమ్య ప్రదక్షిణ
ప్రణామగణంకృత్వా గర్భమద్విరద్వారమాసాద్య ఓమ్జ్ఞానాయనమః
ఓమ్బలాయస్వాహః ఓమ్వీర్యాయపషట్ ఓమ్వత్సర్యాయహుమ్
ఓంతేజసేఫట్ ఓంశక్త్యైవౌషట్ ఇతిషడంగన్యాసమాత్మనః కృత్వా
తాశత్రయంవిధాయ ఘంటాచాలనపూర్వకం ఓమ్ యువాయవే
నమః ఇతికవాటముద్భూట్య ప్రిణవేఽదక్షిణాఘ్రిణాస్తాప్రిశ్య
జితంతేపుణ్డరీతౌతు నమస్తేవిశ్వభావన ॥ నమస్తేఽస్తుహృషీకేశ మహా
పురుషపూర్వజేతి పుణ్డరీకాక్షవిద్యయా భగవంతంప్రణమ్య ఓమ్
రంజగజ్జ్యోతిరూపాయనమః ఇతిదీపాస్పృహ్వల్య భగవద్భూబాన్నిర్మూ
ల్య మాల్యాన్యపనీయ శుచిసానేనిధాయ గర్భగేహం మార్జనా

శ్చీయాదీనాంచనవాహనాం దేవీనాంచతురాసన । ప్రాక్తాకమలము
ద్రాసానవక్తామఫలప్రదా ॥

సురభిముద్రాఇతి ॥ పాద్మేముద్రాలక్షణే ॥ అంగుష్ఠేద్వేకని
ష్ఠేద్వే తథాస్యాత్తజ్జేనీద్వయం । శిష్టంప్రసారయేద్భ్రువా న్నంగు
లానికరద్వయే । మధ్యమాండక్షిణకరేఽనామికాంచతథేతరే । సం
హత్యప్రసరేచ్ఛేషం కరయోరుభయోరపి । జ్ఞేయసురభిముద్రాసా
యాగద్రవ్యవిశోధినీ ॥

దినా విశోధ్య అభ్యుదయపాత్రాణి విష్ణుగాయత్ర్యావ్రత్యైశ్య ఉశీ
 రవంశకూచేన మూలమంతేణ దేవగాత్రం సంమృజ్య తేనైవమం
 తేణ గంధోదకేనసంత్యైశ్య ప్లోతేనాక్షామ్బునిహృత్య ధూపసురభిత
 ధౌతవస్త్రద్వయాదినా యథాపూర్వమలంకృత్వా గంధపుష్పధూపదీ
 పైగర్భగేహ ద్వారదక్షిణవామపాశ్వర్యోః ఓమ్ హ్రీం చండ
 యనమః ఓమ్ పృం ప్రచండాయనమః మధ్యే ఓమ్ భూతేభ్యోనమః ॥
 ఇత్యభ్యుదయ తిరస్కరిత్యా గర్భగేహద్వారం నిచ్చిద్రమాచ్ఛాద్య
 దేవస్యదక్షిణపాశ్వే బ్రుసీంకూమారసంవానిక్షిప్య మూలమం
 త్రేణప్రోక్ష్య అస్త్రమంత్రేణ ఛోటికాంకృత్వా ఓమ్ పృం ధృం ఆధా
 రశక్త్యేనమః ఇతిపుష్పైరభ్యుదయ తత్రస్వస్తికేన వద్దాసనేనోపవిశ్య
 వాద్యఘోషేవేదఘోషేచ ప్రవృత్తే అస్త్రమంత్రేణ సర్వదిశోబ
 ధ్నామిత్యస్త్రముద్రయా స్వపరితోదిగ్బన్ధనంకృత్వా ఓమ్ రాన్నమః
 పరాయకాలాసలత్కేననమః ఇత్యగ్నిప్రాకారమంత్రేణ అగ్నిప్రాకార
 ముద్రయాచ అగ్నిప్రాకారంస్మృత్వా ఓమ్ నమస్తుదశేనాయేత్యా
 కాశే చక్రముద్రాంబధ్వా ప్రాణాయామత్రయంకృత్వా యోగము
 ద్రాంబధ్వా నాభికందేవేద్యాకారం యమితివాయుబీజంధ్యాత్వా త
 జ్జేసధూమవాయునా ఆత్మస్థం తమోవణంపాపంవిశోష్య హృదం
 బుజే రక్తవణంత్రికోణం రమిత్యగ్నిబీజంధ్యాత్వా తదుత్థస్తప్తాచి
 శిఖాభిః పాపందగ్ధ్వా కంఠేపీతాభంచతురశ్రం లమితిమాహేంద్రబీజం
 ధ్యాత్వాతేనాగ్నింవాయునా సహసంస్తభ్య మూర్ధ్ని వృత్తాకారం
 స్ఫటికప్రభం వమితివాయుబీజంధ్యాత్వా తజ్జామృతాంభసా మూ

పురుషసూక్తారాధనమితి ॥ పాద్యైచయోపాద్యైత్యతీయాధ్యా
 యంతే ॥ మస్త్యైర్యథోక్తైరారాధ్య సూక్తైపురుషేణవా । అథ
 వాద్యాదశాణాద్యై ర్మంత్రైర్బింబముఖేహరిం । ప్రపద్యతేవరంక్తై

భాదీపాదపర్యంతం ఆత్మదేహం ధ్యానేన సంక్షోభ్య స్వాత్మానం భగ
 వదారాధనయోగ్యం మత్వా ॥ మంత్రస్యాసంకుర్యాత్ ॥ శ్లో ॥ తలం
 పృష్ఠంచకరయోః శోధయిత్వాఽస్త్రవిద్యయా ॥ అజ్ఞులీనాంచసర్వా
 సాం కవన్వాద్యంతవతిశామ ॥ ఇష్య తేప్రణవన్యాసో మధ్యమేషు
 చవవన్సు ॥ మస్త్రాక్షరాణాంవిన్యాసో న్యాసపవనసనాతనః ॥ కవన్
 దక్షిణతః న్యాః పుక్రమాజ్ఞులివవన్సు ॥ దక్షిణేతరతః న్యాః
 పర్వాంతంసాధకోత్తమః ॥ పృష్ఠేన్యాసమిమంకుర్యాత్ ద్వ్యత్వానేన
 తుసంహృతిః ॥ ప్రక్రమ్యతః సీవవన్ కనిష్ఠావవన్ విశ్రమః ॥ స్థితా
 వష్టాక్షరవైష్ణవ మంత్రస్యన్యాసః కరితః ॥ ఇతికరన్యాసః ॥ కరతలయో
 మధ్యే తేజోరూపమష్టాక్షరమంత్రంధ్యాత్వా తాభ్యాంమూర్ధా
 దిపాదాంతాభిమతేన దేహేవ్యాపకన్యాసం ప్రాగ్వత్తడంగన్యాసంచ
 కృత్వా హృత్పుండరీకే మానసోపచారైర్భగవత్తమిష్టాప్రాణా
 నాయమ్య భగవదారాధనం కరిష్యే ఇతిసంకల్ప్య ॥ శ్లో ॥ త్వదారా
 ధనకామోయం వ్రతంచరితుమిచ్ఛతి ॥ సంకల్పసిద్ధ్యైర్భగవన్ పూర
 యాస్యమనోరథాః ॥ ఇతిభగవత్సంప్రాప్త్యైర్ప్రాగేవవిశోధితాం
 గళన్తికామాత్మనోదక్షిణే వామేవాపాశ్వే దేవస్యాగ్రే త్రిపాద
 పీఠోపరి అఘ్నృపాద్యాచమనసాత్రాణి క్రమేనాదాయ గాలితామ్బు
 సాఽపూర్వ తానిప్రత్యేకం ప్రణవేనస్పృష్ట్యా తేషుతుళసీదశాని
 నిక్షిప్య దక్షిణకరతలే ద్వాదశారంచక్రం తన్మధ్యే ఓమ్ఘృణిస్తూ
 యాదితోమితి భాస్కరంధ్యాత్వా తత్కరతలమవాఙ్ముఖం గళం
 యో నిష్కామోయదిపూజకః ॥ కామనాయాస్తుకామ్యాని ఫలాని
 ప్రతిపద్యతే ॥ భారతేశాంతిపర్వణి ॥ ష్టేరుషంఘాక్తమాస్థాయప్రా
 క్కుర్యముఖనిస్సృతం ॥ వరాహపురాణే ॥ ష్టేరుషంఘాక్తమాస్థా
 య యేయజ్ఞద్విజాశుమాం ॥ తెమాంప్రాప్యంతిసతతం సంహి

త్యాదిపాత్రోపవిన్యస్య దీప్తైస్తదగ్నిశ్శిశ్నాని భస్మీభూతానివిచిన్త్య
 సన్యకరతలె పోడశదళపుండరీకం తన్మధ్యే ఓమ్సోమాయనమః ఇతి
 గుఢాకరం బుధ్వా తత్కరతలంపాగ్నీత్యత్పత్వా తద్గుఢామృతర
 శ్శిభిః సిక్తాని పునఃకాతాని యాగయోగ్యాని మత్వాహస్తయో
 మూలేన నారాయణంధ్యాత్వా తాభ్యాం ఓమ్రాన్నమఃపరాయ
 విశ్వాత్మనే ఇతివిశ్వమంత్రేణ సకృత్సప్తప్త్యా విష్ణుగాయత్ర్యాభి
 మంత్ర్య ఓమ్స్వమీసురభయేనమఃఇతి గోరూపాంమధుస్రవస్త్రిం హి
 మతైలాభాం ధేనుముద్గాంప్రదశ్యే వాత్రాణితద్గుఢాపూర్ణానివి
 భావ్య ఓమ్అఘ్యంకల్పయామి ఓమ్పాద్యంకల్పయామి ఓమ్ఆచ
 మనంకల్పయామి ఇతిస్పృష్ట్యా అఘ్యేఓమ్అఘ్యైన్యమః పాద్యేఓమ్
 పితృభ్యోనమః ఆచామేఓమ్భారత్యైన్యమః ఇతిగన్ధపుష్పధూపదీపైర
 భ్యచ్యే ఓమ్-టూం-హూం-ఘంటాయేనమః ఓం-ఘ్ర్యాం-ఘ్రామో
 ద్గిరాయేనమః ఇతినఘ్రామంఘ్రాపపాత్రీం గన్ధాదిభిరభ్యచ్యే వాత్రా
 స్తరేణాఘ్యజలమూదాయ తత్సాత్రంసవ్యహస్తేనిధాయ సవ్యేతరే
 భశీధాయ మూలేనసప్తవారమభిమంత్ర్య అస్త్రమంత్రేణ కూచేన
 ద్రవాన్యత్యాత్మానంచపోశ్య ఓంసమోభగవతే విష్ణవే సవభూ
 తాత్మనే వాసుదేవాయసర్వాత్మనే సుయోగవద్గపీతాత్మనే పీతాయ
 నమః ఇతిగన్ధాదీః యోగపీఠమభ్యచ్యే కూర్తాదీస్త్రివ్యలోకాః +
 సర్వభక్తాప్రీతద్యై॥ ఇత్యనునధాయ ఏక బేరవిషయే హస్తానుగల్గనా
 కృత్వా గన్ధాఘ్యపుష్పైరంజలిమూఘాయ మూర్తిమంత్రాస్త
 థా పుంసూక్తాద్యఋచా బింబవృషాద్వి పుష్పాంజలింప్రక్షిప్య
 భగవంతస్వాభిముఖమత్వా బింబదేహీ మంత్రీన్యాసంకృత్వా ప్ర

కాధ్యయనెనచ ॥ ఇత్యాదివచనానురోధేన పురుషసూక్తారాధనస్య
 విశేషతఃప్రశంసితత్వాత్ బృహదారాధనం కర్తుమశక్తానామను

ఇవేన పాదయోఃపుష్పంజలింసమవ్యక్తా ॥ శ్లో ॥ విభోసకలలోకేకే
 విష్ణోఃకేకేప్రభోహరే ॥ త్వాంభక్త్యాపూజయ్యామ్యద్య భోగైరఘ్నా
 దిభిఃకృమాత్ ॥ ఇతిసంప్రాధ్యక్తా ద్వితీయయాతసనం చతుర్థ్యాఽ
 ఘ్నాం తృతీయయాపాద్యం వంచమ్యాతచమనమ్ ॥ షష్ఠ్యాశుద్ధోద
 కేనాభిషేకం ప్రోక్షణంచ నప్తమ్యాధౌతవస్త్రం అప్తమ్యావవీతం
 నవమ్యాగన్ధం దశమ్యాపుష్పం ఏకాదశద్వాదశఋగ్భ్యాం ధూప
 దీపా సమవ్యక్తా సుసాధితంహవిరాదికం దేవాగ్రే శుచౌదేశేస్థావ్య
 అస్త్రీణాప్రోక్ష్యవర్షణా పరిశుచ్య ప్రణవేనాహాణం దేవాయదత్వా
 ప్రాగ్విద్యహనాప్లావనాదికం కృత్వా సురభిముద్రాంప్రదర్శ్య అర్ఘ్య
 పుష్పంనిషివ్య అస్త్రయంత్రేణ పాణిభ్యాంఘోటికాంకృత్వా ॥ శ్లో ॥
 నిజానందమయైభోగై నిత్యతృప్తస్తవవ్యయః ॥ తథాపితృ
 సిన్ధ్యథాం మహతాహవిరాదినా । భవంతంతవయిష్యామి సంపూ
 ణాంతత్ప్రకల్పితం ॥ అనుగ్రహాంభక్తానాం భోక్తృమాసాదయ
 ప్రభో ॥ ఇతిప్రాధ్యక్తా అవసరకళేబరః గ్రాసముద్రయా త్రయోదశ్యా
 నివేద్య చతుర్దశ్యానమస్కృత్య అష్టోత్తరకతనామార్చనంకృత్వా
 జితంతేత్యాదినాస్తుత్వా ॥ తత్సవ్యమాసనే ఉపవిశ్య ఆరాధనాంగ
 జవంకరిష్య ఇతిసంకల్ప్య ఓం-బ్రహ్మణేనమః ఇతిశిరసి ఓం-గాయ
 త్రైవ్యేనమః ఇతిముఖే ॥ ఓం-కృష్ణాయనమః ఇతిహృదయే ఓం-క్షీం
 నమః ఇతిగుహ్యే ఓంస్వాహానమః ఇతిపాదయోః ఓం-జం-నమఃఇతి
 పాశ్వే నస్థోః ఓం-హం-నమఃఇతి అస్త్రవత్ ॥ ఓం-క్షీంనమఃఇతి
 హృదయే ॥ ఓం-కృష్ణాయనమః ఇతిశిరసి ॥ ఓం-గోవిందాయనమః ఇతి

కూలార్థం పాద్మేచయోపాదే షష్ఠాభ్యామౌక్తపురుషసూక్తారా
 ధనవిధిమవలంబ్య ఏషహృయోగోరచితః ॥ కిన్తుపాద్మేవృతిష్ఠావిధౌ ।
 వసుదేవగుతస్యాపి స్థావనంవాసుదేవవత్ ॥ భగవద్గీతాయాం ॥ పృష్ఠీ

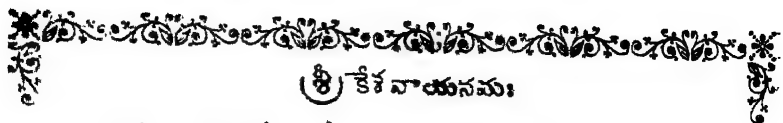
శిఖాయాం ఓం-గోపీజననమః ఇతి బాహ్యోః ఓం వల్లభాయనమః ఇతి
నేత్రయోః ఓం స్యాహనమః ఇతి లిప్త్రం సమస్తేన మూర్ధాదిపాదాంతం
న్యాయకృత్వా చక్రముద్రాంప్రదశ్యే హృత్పంకజేధ్యానమ్ || శ్లో ||
అంసాలంబితవామకుండలధరం మన్దోన్నతభ్రూలతం కించిత్కుంచిత
కోమలాధర పుటాసాచిప్రసారేక్షణం | ఆలోలాంగులివల్లవైమురళి
కామాపూరయంతముదా మూలేకల్పతరోస్త్రిభంగిలలితంధ్యాయే
జగన్మోహనం || ఇతి లక్షణలతీతందేవం మనసా ధ్యాత్వా భ్యవ్యక్త
యథాశక్తిమంత్రం జప్త్వా || శ్లో || పుండరీకాక్షవిశ్వాత్మా మంత్రమూ
లేజనాదన | గృహణస్మిన్జననాథ మమదీనస్య శాశ్వతేతి || స
పుష్పదళం దేవాయజవంసమవ్యక్త తీర్థప్రాశనాదికంకృత్వా కవా
టబద్ధ్యా చక్రముద్రాంప్రదశ్యే బ్రహ్మీణంకృత్వా గృహంప్రతి
గచ్ఛేత్ ||

ఇతి కాశికకులతిలక మహీశూరరాజధానివిద్యోతమాన శ్రీ ప్రసన్న
కృష్ణారాధకేన ఫణిపురం కేశవభట్టాచార్య తనుజన్మనా
రంగస్వామిభట్టాచార్యేణ విరచితః పురుషసూక్తారాధన
ప్రయోగః సమాప్తః

— ❦ —

నాంవాసుదేవోస్మృతి వచనానాంబరామశేన వసుదేవసూనుర్వాసు
దేవయోరభేదదశ్యేనాత్ పురుషసూక్తారాధనప్రయోగే శ్రీకృష్ణ
రాధనవిధిరేవనిదేశితః ||





శ్రీకేశవాయనమః

పంచసంస్కారప్రయోగః.

సాత్త్విక క్షవిధానేన భగవద్దాస్య సంపదే ।

ప్రయోగో లిఖ్యతే పంచసంస్కారాణాం కరిస్సుటం ॥

అథ జ్ఞానవైరాగ్యసంపన్న ఆచార్యః ప్రాతనిత్యకర్మనివృత్త్య అలంకృతైశుచాదేశై భగవంతమారాధ్య దేశకాలసంకీర్తనపూర్వకం అన్యభగవత్కైంకర్యయోగ్యతాసిద్ధ్యర్థం ఏవం వంచభిస్సంస్కారైః సంస్కరిష్యామి ప్రథమంతాపసంస్కారం కరిష్యామి తిసంకల్ప్య ప్రతిష్ఠితోచక్రశంఖౌ పంచామృతైరభిషిచ్య ఓం-నమో భగవతే సుదేశనాయ ఓం-నమో భగవతే పుండరీకాక్షాయ వాయుముఖాయ దీప్తరూపాయ శంఖపాలాయ స్వాహా ఇతి సుదేశనపాంచ జన్యమంత్రాభ్యాం అఘ్నో సాద్యాచమన గంధపుష్పఘృపదీప నివేదనై భగవత్పురతోభ్యర్చ్య స్వగృహ్యగ్నా ఆజ్యభాగాంతే ఆజ్యేన మూలమంత్రేణ విష్ణుగాయత్రీచ వృథగష్టాత్తర మష్టావింశతిం వా ఆహుతిః ఘృతమిశ్రీతాయ సేన పురుషసూక్తేన షాడశాహుతి హుత్యా చక్రశంఖావగ్నా నిక్షిప్య తావదఘ్నాదివిరభ్యర్చ్య అగ్నిమధ్య ॥ శ్లో ॥ కల్పంతాకప్రకాశం త్రిభువనమఖిలం తేజస్సాపూరయంతం రక్తాక్షం పింగకేశం రిపుకులభయదం భీమదంష్ట్రాష్ట్రహసం! శంఖంచక్రంగదాబ్జం పృథుతరముసలం చాపపాశాంకశాదీ బిభ్రాణం దోబిరష్టై మౌనసిముగ్ధిభుం భావయేచ్ఛక్రిసంజ్ఞమ్ ॥ ఇతి లక్షణం సుదేశనంధ్యాయేత్ । ఆజ్యేన సుదేశనషడక్షరమంత్రేణ వింశత్యాహుతిః పాంచజన్యమంత్రేణ ఏకామాహుతిం హుత్వా సశిష్యోవహ్నిం ప్రదక్షిణీకృత్య ప్రణమ్య యథాశక్తి మూలమంత్రం జప్త్వా

విదేశనమహాబాహుల కోటిసూర్యసమప్రభ । అజ్ఞానాంధస్యమేదేవ
 స్థారాగ్గంప్రదేశయ ॥ పాంచజన్యనిజధావన ధ్వస్తపాతకసంచయ ।
 హిమాంపాపినంఘోర సంసారాణామపాతినం ॥ ఇతిశిష్యంవాచ
 యత్వా సుదేశనమంత్రేణ దక్షిణబాహుమూలం సుదేశనేనపాం
 జన్యమంత్రేణచ వామబాహుమూలం పాంచజన్యేనాంకయేత్ । శం
 చక్రా తాయేనప్రత్యౌశ్య పునఃపూజాంసమాచరేత్ । తతఃపుండ్రసం
 స్కారాభ్యం పుండ్రసంస్కారంకరిష్యామితి పంకల్ప్య మూలేనా
 స్త్రీనాష్టాత్తరశత మష్టావింశతివా పరమాస్త్రియేతి సూక్తేనప్రత్య
 ఙ్గం మధుమిత్రపాయసేన హుత్వా హారేపురతస్తండులస్థండిల
 త్వప్తసుతప్తా మధ్యే చత్వారిపుండాశిఃలిఖ్య పాగ్గాదిక్రమేణ
 పుండ్రాదు కేశవాదిదామోదరాంతాః తత్తస్మిన్ప్రేణాభ్యచర్య పశి
 యఃప్రదక్షిణీకృత్య ప్రణమేత్ । శిష్యః గురూపదేశేన పుండాశి
 మ్యజ్ఞాత్వా స్వాంకేషుధారయేత్ । అథనామసంస్కారం కరిష్యా
 గతిసంకల్ప్య మార్గశీర్షాది మాసాధిదేవానాం కేశవాదీనాం
 యధ్యే తత్కాలమాసదేవనామధేయం స్థండిలఃలిఖ్య తస్మంత్రేణా
 వ్యచర్య ప్రణమ్య తస్మాత్కిమంత్రం మూలమంత్రంవా యథాశక్తి
 స్త్వా మూర్తిమంత్రేణ మూలమంత్రేణవా ఇదంవిష్ణుర్విచక్రమే
 విష్ణునమకంపీయా+వేత్వా దివోవావిష్ణుఃతవా+వేత్వా ప్రత
 స్థుస్తపతే+విశ్వా విష్ణురరాటమః+వేత్వా తద్విష్ణుఃశరమం+
 తం తద్విశ్వాసా+పదం ఇతిమంత్రేశ్చ పాయసేన ఆశ్మ్యసచాష్టాత్తర
 సమష్టావింశతిమష్టావా హుత్వా మూలమంత్రేణశిష్యంపాశ్చ
 యమాసదేవనామ ఆదితేత్ అథమంత్రసంస్కారంకరిష్యేఇతిసంక
 ల్పభగవదగ్ర తండులరాశౌ కలశంసంస్థాప్య మంత్రం గోమేదాది
 పూర్వ వంచత్వక్ష్పల్లవయుతం వంచరత్నయుతం మంగళద్రవ్యయు

తం తం మంత్రరత్నేన అభిమంత్యై తస్మిన్ భగవంతమూరాధ్యయథా
 శక్తిమంత్రరత్నంజప్త్వా విష్ణుసూక్తేన పావమానైః అష్టావింశతీసంఖ్య
 యా మంత్రైరత్నేన కుశైశ్చివ్యంప్రాప్త్య ॥ శ్లో ॥ అభిషిచ్యతతో
 మూర్ధ్ని శుక్లవస్త్రధరంశుచిం । స్వలంకృతంసమాచారత మూర్ధ్వ
 పుండ్రధరంతథా । కవిత్రహస్తంవద్భాష మామయాసమలంకృతం ।
 నివేశ్యదక్షిణస్వస్య ఆసనెకుశనిమితే । మంత్రరత్నేనమూలేన చా
 త్యేన అష్టోత్తరశతమష్టావింశతీంవా పుంసూక్తేన స్త్రీసూక్తేన పృత్య
 చరం మధ్యావ్యమిశ్రపాయసేన శతవాదిచతుర్వింశతిమూర్తిమం
 త్రైః వ్రణవాదినమోంత నిత్యముక్తమస్త్రైశ్చరుణా ఏకైకమాహు
 తింహుత్వా భగవంతంవ్రదక్షణీకృత్య వ్రణమ్య గురుపరంపరామ
 నుసంధాయ ॥ శ్లో ॥ త్వంమాతాసర్వలోకానాం సర్వలోకేశ్వర
 ప్రియే । అపరాధశతైర్జుష్టమాశ్రయస్తే వినముద్యతం ॥ ఇతిశ్రీయం ॥
 నారాయణదయాసింధో వాత్సల్యగుణసాగర । ఏనంతక్షణగన్నాథ బ
 హుజన్తాపరాధినం । ఇతిశ్రీశంచ స్వయంవ్రదద్య ఏవమేవ శిష్యేణచ
 వ్రపదసంకారయిత్వా తతశ్శిష్యేణ ॥ శ్లో ॥ గురౌత్వమేవమేదేవ స్త్వ
 మేవపరమాగతిః । త్వమేవపరమోధర్మః స్త్వమేవపరమంతపః । ఇ
 త్యాచార్యవ్రపదసమపిక్వతేహరేఃపురస్తాత్పాగ్రేషుకుశేషు తముప
 వేశ్య స్వాచార్యంధ్యాత్వా సమస్కృత్య గురుపరంపరామనుసంధా
 య స్వహృదయే భగవంతంధ్యాత్వా శిష్యమూర్ధ్ని స్వదక్షిణాకరం
 తద్భుదయే స్వవామకరంవిన్యసేత్ శిష్యః స్వాచార్యసాదాగృహీ
 త్యా భోగూర్ బ్రాహ్మమేమంత్రమేతిసాధయేత్ ॥ శ్లో ॥ అధ్యాప
 యేత్తతస్తస్మై మంత్రరత్నంశుభావహం । సన్యాసంచసముద్రంచ నర్హీ
 శ్చందోధిదైవతం । సాధ్యమధ్యాపయేచ్ఛివ్యం వ్రపత్తింశరణాగతం ।
 అష్టాక్షరందాష్టదశార్ణంషట్కుశ్లంవైష్ణవీంతథా । రామకృష్ణసృసిం

హాఖ్య మంత్రంతస్త్వేనివేదయేత్ | యావచ్ఛరీరపాతస్తు ద్వయమావ
తయేత్సదా || పాంచరాత్రశేషసంహితాయాం || ద్వయస్యబ్రహ్మ
ఋషిః-గాయత్రీచ్ఛందః-శ్రీమన్నారాయణోదేవతా ఓం-బీజం-మం
త్రాః-శ్రీంకీలకం-హ్రీంకవచం-ఐంఅస్త్రం-భగవత్కైంశ ర్యేవినియోగః
మంత్రపదమక్కునకరమంగన్యాసః || ధ్యానం || శంఖచక్రగదాపద్మ
ధరం నీలోత్పలవ్రథం | పుండరీకాక్షమమలం కిరీటాదివిభూషితం |
శ్రీభూమిసహితందేవం శంకజానకసంస్థితం | జ్ఞానానందమయందేవం
నారాయణముపాస్మహే | తతోయాగధంస్కారంకరిష్యేఇతిసంకల్ప్య
స్వాభిమతుభగవద్బింబం మంత్రరక్షేనారాధ్య పూర్వోక్తైరిదంక్షిప్తు
రిత్యాది సప్తవైష్ణవమంత్రైర్యూక్తైః ఘృతవిశ్రపాయసేన ఆజ్యే
నచ అష్టాత్తరశతమష్టావింశతింవాకేశవాదిచతుర్వింశతి మూర్తి
మంత్రైనిత్యముత్రేణ ఆచరణదేవతామంత్రైశ్చ ఆజ్యేన ఏకైక
మాహుతింహుత్వా హోమశేషంసమాప్య తద్బింబంమంత్రరక్షేన
అష్టావింశతివారమష్టవారంనా పుష్పంజలిధిస్త్యావృణమ్య మంత్ర
రత్నంసుధాశక్తిఃస్త్యా తద్బింబంశిష్యస్యహృదశ్యక్ || శ్లో || ఏనంరక్ష
జగన్నాథ కేవలంకృపయాతవ | అచనంయత్కృతం తేనవిభోస్త్విక
తుమహాసి || ఇతిప్రాథ్యక్ తద్బింబం శృంగయాతస్తేదద్యాత్ |
సోపి లభ్యా నిత్యం సమచయేత్ ||

ఇతి కాశికకులతీలక మహీశూరరాజధానీవిద్యోతమాన శ్రీ ప్రసన్న
కృష్ణారాధకేన ఫణిపురం కేశవభట్టాచార్య తనుజన్మనా
రంగస్వామిభట్టాచార్యేణ విరచితః నిత్యాచారః

• — వద్ధతిః సమాప్తా :—

శ్రీ కృష్ణాచారములు.





